
THE LIBRARY OF CONGRESS
1800

VÝKLAD

nedělních Evanjelií

v krátkých káznech

pro

lid obecný.

Z německého jazyka do slovenského

přeložil

Michal Rešetka

horno-sučanský farář.

I-í svazek.

Znova a svobodně přepracoval a na světlo vydal

Dr. Ondřej Radlinský.

VÝKLAD
nedělních Evanjelií
v krátkých káznech
pro
lid obecný.

Z německého jazyka na slovenský
přeložil
Michal Rešetka
horno-sučanský farář.

I-í svazek.

Znova a svobodně přepracoval a na světlo vydal
Dr. Ondřej Radlinský.

V Budíně,
Tiskem Martina Bagó, 1851.

Důstojnému a Ctinejhodnějšímu

Panu

IMŘICHOVI ŠORECOVI,

Rakonskému Opátovi B. P. M.

Kanovníkovi hlavního kostela nitranského,

Knězi jubilárnímu

atd. atd.

Muži o Církev a Trůn

dobře zaslaužilému,

vraucnému Příteli věd,

svému velkému Dobrodinci

Překlad tento

výkladu nedělních Evanjelií

z

JEHO

nařízení a návodu pošlý na důkaz vděčnosti své
s nejhlubší vážností a uctivostí posvěcuje
a věnuje.

Překladatel.

Připomenutí.

Původcem tohoto Výkladu nedělních Evanjelií je Ant. Michl v bavorské krajině ve freysnižském biskupstvě, kterýžto roku 1790, navrátiv se z učitelství k úřadu pastýřskému, Výklad tento vydal na světlo ve dvau svazcích. — Později, roku 1795. pustil pod tisk „Výklad svátečných Evanjelií v krátkých káznech pro lid obecný“ ve třech svazcích 1), v jejichžto třetím přidal 12 kázní na neděle nového měsíce. — Konečně: roku 1804 vyšly od něho na světlo „Kázně pro lid obecný“ ve třech svazcích. V prvním svazku nachází se 5 kázní na půst o obecných a zvláštních povinnostech člověka, 5 kázní postních o pokání, a 7 rozličných kázní; v druhém svazku nachází se 18 kázní na některé neděle a svátky 2), a tři kázně o povinnostech naproti bližnému; v třetím svazku jest jedna obsírná a pěkná předmluva o mravním cvičení mládeže, potom jest tam 13 kázní na rozličné svátky a 6 kázní na ročitau památku pochovaného mrtvého a jedna kázeň na Quatember.

Z těchto 8 svazků některé již počtvrtýkrát znova na světlo vyšly; některé z nich jsau na maďarskau řeč přeloženy: čo všecko ukazuje na jich výbornost a užitečnost. — Poznal velkau cenu tohoto Výkladu nedělních Evanjelií aj hoře výš vychválený Muž apoštolský za 4 ročního úřadu pastýřského, který on jako farář v Lefántovcech a v Nitře zastával; a proto mi radil, bych do slovenské řeči přeložil tento Výklad nedělních Evanjelií, čož jsem

1) Odtud převedl Překladatel kázeň na svátky vánočné do svazku nedéln. Výklad.

2) Z tohoto svazku kázeň o pohoršení na 2 ned. advent. přidal k svazku neděln. Evanj. Překladatel.

aj vděčně učinil. Nebo aj já musím seznat, že mnoho kazatelů do rukau mých nepřišlo tak spůsobných a tak užitečných pro lid obecný, jako je Michl. Nehledal on—jako to i sám sem i tam v předmluvách podotknul — vysokost výmluvnosti 3), ne povznešenost a vzdělanost řeči 4), ne márnau chválu 5); než jedině chtěl býti užitečným lidu věřícímu.

O, dal by Bůh, kdyby na světlo vyšly v řeči slovenské, jestli ne všecky, aspoň ještě některé kázně původce tak znamenitého. — Já včil tyto na slovenský jazyk přeložené kázně úpřimně podávám Velebnému Duchovenstvu, pro můj 6) a farníků mých užitek 7); ať jich ráčí přijati příznivě!

V Horní-Suči, dne 12. ledna 1849.

Překladatel.

---

3) „Majorque — est — ambitioso eloquentiae mendacio simplex veritatis fides.“ S. Ambros. Episc. de Abraham Patriarcha. „Verba phalerata aures demulcent, sed cordis intima non penetrant.“ Jos. Vurum Episc, Litter. Pastoral.

4) „Melius est, ut me repraehendant grammatici (oratores, philosophi) quam non intelligant populi.“ S. Augustin. in Psalm. 138.

5) „Unum duntaxat volo, ut cum quiete et intelligentia audientes, quae dicuntur, faciant: hoc mihi pro plausu, hoc pro laudationibus.“ S. Chrysost. hom. 38. ad populum.

6) „Ille sapiens est, qui sapiens est animae suae.“ Eccl. c. 37.

7) „Si non est nobis satis ad salutem, quod virtuose ipsi vivamus, sed oportet aliorum salutem reipsa desiderare; cum neque nos recte vivamus, neque alios hortemur, quid respondebimus? quae nobis spes salutis reliqua erit?“ S. Chrys. hom. 60. in c. 18. Matth.

Výklad Evanjelium.

Na 1. neděli adventnau.

„Schnaut budau lidé od strachu.“ Luk. 21, 25.

Dnešní Evanjelium zvěstuje nám hrozný a strašný den. Den tento pak jest den posledního saudu, kteréhožto my všeci někdy vstaneme z hrobů našich a před celým světem musíme vydat počet z předešlého života našeho. Před tímto dnem ukáží se strašliví předchodcové. „Budau znaky“ povědá Spasitel, „na slunci a na měsíci i na hvězdách, a na zemi bude saužení národů. Lidé budau schnaut od strachu. Moci nebeské budau se hýbat, a Syn člověka přijde v oblacích s velkou mocí a velebností.“

Tito jsau předchodcové posledního dne saudního. Jak strašný bude ještě i sám ten den! Jak se budeme třást, když se ukáže Spasitel náš, ne více jako slabý člověk, ale božskou majetností obklíčený? Jako se budeme třást, když on nad námi vyřekne ortel života neb smrti k našemu věčnému oslávení anebo k našemu věčnému zatracení! Jako se budeme třást! — Milí Křesťané! záleží na nás: zdaliž se budeme museti třást; záleží na nás: zdaliž má býti poslední den saudní pro nás strašlivý anebo radostný; poněvadž na nás záleží v živobytí tomto: chceme-li býti hříšní nebo spravedliví?

Poslední den saudní jest jen

1) pro hříšnika strašlivý; ale jest on

2) pro spravedlivého velmi potěšitedlný.

Přestaňme tedy býti hříšní a začnime býti spravedliví! K tomu vás napomínám v nejsv. jmenu Ježiš a Maria. — Pozorujtež.

I.

Poslední den saudní je strašlivý pro hříšnika. Neb ten, který byl jeho Vykupitelem, bude jeho Saudcem, kteréhožto vykaupení on v prospěch svůj nevynaložil. O, jak se bude třást hříšnik, když uvidí před sebou Ježiše Krista, který pro něho tak mnoho trpěl, a kterého on předce s tak mnohými a těžkými hříchy obrazil! Jak se bude třást hříšnik, když uvidí znaky ran na osláveném těle Ježiše Krista, z nichžto tekly celé potoky krve pro spasení světa a pro spasení jeho! Jak se bude třást hřísnik, když uvidí v oblaku sv. kříž, který měl býti pro něho stromem života, a teraz bude pro něho stromem věčné smrti! —

Ty Pýšný! jak se budeš třást, když ti vytykne ponížený Ježiš tvau vysokomyselnost a bude tě sauditi z nádhernosti tvé! Myslíš, že's větší a lepší nežli jiní lidé. Pýšíš se ve svém bohactvě, ve své vznešenosti; zapovrhuješ bližného svého proto, že jest on snad chatrný a chudobný; však ale v den saudní bude ti pýcha tvá ku zahanbení; vtedy ty uznáš: že zemské bohactvo a vážnost nemá žádné ceny před Bohem. Žebrák ponížený vejde do království nebeského; a ty boháči pýšný budeš z něho vytevřen na věky. Ty skaupý a a užerný! jak se budeš třást, když ti vytykne milosrdný Ježiš tvau lakomost, a bude tě sauditi ze zátvrdilosti tvé naproti chudobným. Ty provozuješ ze dne na den úžeru tak, jako bys měl vždy živ býti na světě; ty utiskuješ vdovy a sirotky; ty utrhuješ služebníkům a robotnikům mzdu zaslauženau; ty se dopauštíš tisicnásobného klamství a nespravedlnosti v kupectvě a obchodě, aby's jen postíhnul zysk nějaký a zůstával ze dne na den bohatším. Ty nemáš ani nejmenšího polutování naproti svému v nauzi postavenému bližnému, čoby hned zahynul před tváří tvau; avšak v den saudní bude tvá nesytná lakomost trestána podlé vší přísnosti. Vtedy ty uznáš, že člověka blahoslaveným nečiní truhla plná peněz, než dobré svědomí a život pobožný i bohatý na dobré skutky. Chudobný, kterémužto jsi pro skaupost svau nepomáhal, najde milosrdenství u Boha; a ty nemilosrdný skučko budeš pochován v pekle i se zlatem tvým. Ty smilný nestydatý! jako se budeš třást, když ti vytykne čistý, nevinný Ježiš tvau hovadskau

chlipnost a bude tě sauditi z tvého smilného života. Ty včíl trávíš nejlepší leta mladosti své v nečistých myšlénkách, pohoršlivých řečech a v nečistých skutcích; ty zvázíš duše nevinné a dáváš se též sám od jiných zvázeti; ty nežiješ jako se sluší na člověka než jako hovado; nežiješ jako křesťan ale jako pohan; ne jako vyvolený boží ale jako poddaný ďáblu; však ale v poslední den saudní bude celý tvůj nečistý život, budau všecky tvé tajné hříchy před celým světem věřejně známými učiněni. Uznáš v ten den, že nebe není pro hovadských lidí než jedině pro nevinné duše. Nevinné osoby, kteréž jsi ty zvedl, budau volat o pomstu nad tebau, a ty chlipný rozkošníku zahyneš na věky jak pro své vlastní tak i pro cizí hříchy. — Ty pomstlivý: jak se budeš třást, když ti vytykne tichý, trpělivý Ježiš tvau pomsty žádost a bude tě sauditi z tvého zjevného i tajného nepřátelství! Ty včil neumíš snášeti žádné křivdy, žádného obrazení; dost pro malau věc hned se paustíš do kletby, nadávání, zvady a hněvu. Zdá se ti býti nemožným, odpustiti nepříteli svému; ano čo více, hledáš se vypomstyti nad nim a odplatiti zlé se zlým. Však ale v poslední den saudní padneš v težkau adpovědnost za svau pomsty žádost: vtedy ty uznáš, že nám bude měráno s tau samau mírau, s kterau jsme my jiným měrali. Poněvadž jsi ty neodpustil nepříteli za živobytí svého: tak ani Bůh tobě neodpustí v poslední den saudní. A tak se stane každému hříšnikovi v poslední den saudní. Každý bude míti příčinu třásti se; nebo toho dne musíme vydat ostrý počet ze všech učinků života našeho, a každý hřích bude trestán se vší přísností od Saudce spravedlivého.— Člověče hříšný! jak strašný bude pro tebe poslední den saudní! Avšak můžeš ty tomu ještě překazit; aby on nebyl tak strašný pro tebe. Přestaň totižto býti hříšnikem, pokud ješte žiješ na tomto světě. Čiň pokání bez odkladu a staň se spravedlivým: tedy nebudeš míti příčiny se obávati; nebo poslední den saudní není strašný než radostný pro spravedlivého.

II.

Poslední den saudní je velmi radostný pro spravedlivého; nebo ten sám Ježiš bude jeho Saudcem, který byl jeho Vykupite-

lem, a kteréhožto vykaupení on v prospěch svůj obrátil skrze své cnostlivé živobytí. Ó, jak se bude těšiti spravedlivý, když uvidí Ježiše, kterýž pro něho tak mnoho trpěl, a naproti kterému on nebyl nevděčný za jeho umučení. Jak se bude těšit spravedlivý, když uzře ještě znaky ran na oslávenėm těle Ježiše Krista, z kteréhožto tekly celé potoky krve pro spasení celého světa a pro spasení jeho, a z které nebyla ztracena ani kvapka na duši jeho! Jak se bude těšit spravedlivý, když uvidí v oblaku sv. kříž, kterýžto se stal pro něho stromem života a znamením oslávení jeho!

Křesťane ponižený! jak se potěšíš, když tě bude volat před saud svůj a bude počet od tebe vybírat tvůj Ježiš, který též byl v srdci svém ponižený. Ty víš, že je před Bohem jeden člověk tak jako druhý, že žáden není větší, neb vážnější pred nim; ty víš, že jsme všeci dle těla z prachu a ze země učiněni, a že se všeci obrátíme na prach a hlinu; ty víš, že Bůh nepozerá na pozemskau hodnost ale na cnost a pobožnost, a že před jeko očima častokráte platí více žebrák ponižený, nežli panovník možný ale přitom bezbožný: a proto's aj ponižený naproti všem lidem a nezapovrhuješ ani nejmenšího z nich. Tato tvá poniženost bude odplatěna v poslední den saudní; vtedy ty zvítezíš nad všemi pýšnými. Jak velmi se ty uponižuješ včil: tak velmi tě povýší Bůh dle záslub tvých v poslední den saudní. — Křesťane milosrdný, dobročinný! jak se potěšíš, když tě bude volati před saud svůj a bude počet od tebe požadovati tvůj Ježiš, který byl též milosrdný a dobročinný naproti všem lidem! Ty's mnoho dobrého činil zjevně i tajně za živobytí svého; ty's pomáhal chudobným, ty's krmil lačných, napájel žižnivých a zaodíval nahých; ty's, nakolik vystalo z tebe, pomáhal bližnému svému, v neštěstí postavenému, aneb aspoň potěšil's ho v zarmutku jeho. Toto milosrdenství tvé bude odplatěno v poslední den saudní: vtedy budeš žeti tisicnásobně to dobré, které's rozsýval. Jak milosrdný jsi ty byl naproti bližnému svému za svého živobytí: tak bude též i Bůh milosrdný naproti tobě v poslední den saudní. — Nevinná, čistá duši! jak velmi se budeš radovat, když tě povolá před saud svůj a bude počet od tebe požadovati tvůj Ježiš, který byl též čistý a bez poškvrny! Ty's přemohl všecko pokušení těla v čas živobytí svého; ty's ne

byl na pohoršení bližnému svému, než byl jsi mu příkladem a pohnutkau k dobrému; ty's mladost svau posvětil ne rozkošem tělesným, než Bohu a cnostem. Tato tvá čistota bude odplatěna v poslední den saudní: vtedy místo opovržených radostí obdržíš nebeské; vencem nevinnosti ozdobený budeš na věčné věky chváliti Boha v tovaryšství anjelů. — Tichý a trpělivý křesťane! jak velmi tě to bude těšiti, když tě povolá před saud svůj a bude počet od tebe vybírati tvůj Ježiš, který byl též tichý a trpělivý v utrpnostech svých. Ty's snášel všecky křivdy a obrazení s tichostí a trpělivostí a vytevřel ze srdce svého vši pomstu naproti svým nepřátelům v čas živobytí svého; ty's z lásky k Bohu dobročinil těm, kteří tobě zlečinili a odměňoval jsi nepřátelství dobroděním. Tato tvá tichost bude odplatěna v poslední den saudní: vtedy bude odňat od tebe kalich útrpnosti a bude ti dán kalich radosti. Jak ochotně a laskavě jsi ty odpauštěl nepřátelům v čas živobytí svého: tak ochotně a laskavě odpustí i tobě Bůh všecky tvé přestupky a úhony. A tak se povede každému spravedlivému v poslední den saudní. Každý spravedlivý bude míti příčinu radovati se; nebo toho dne bude žádán úplný počet ze všech učinků života našeho a dle zásluh odplatěna každá cnost, každý dobrý skutek od Saudce spravedlivého. — Spravedlivý! jak radostný bude pro tebe poslední den saudní.

M. Kř! na nás to záleží, by poslední den saudní byl radostný pro nás; nebo my všeci můžeme býti spravedliví, anebo můžeme se stati spravedlivými skrze pokání, jestli jen chceme. Oblečmež se tedy v spravedlivost; slaužmež Bohu za tento krátký čas života našeho a pracujmež o spasení naše; usilujmež se skrze dobré skutky ukrotiti dobrotivého Ježiše, kterého jsme skrze hříchy byli obrazili, aby on nás někdy saudil ne podlé hněvu než podlé milosrdenství svého. Amen.

Na 2 neděli adventnau.

„Hle, kteří se měkým ruchem odívají, v domech královských jsau.“ Mat. 11, 8.

Ján ve vězení dostav zprávu (pověst) o zázracích Ježiše Krista, poslal dvau z učedlníků svých k tomuto, aby se ho pýtali: je-li on Mesiáš od Boha zaslíbený, anebo-li oni mají očekávati jiného? Ježiš jim odpověděl: „Jdite a oznámte Jánovi, čo jste viděli: slepí vidí, chromí chodí, prašiví se očisťují, hluší šlyšejí, mrtví z mrtvých vstávají a chudobní evanjelium přijímají.“ Kdo je v stavě činiti takéto zázraky, ten ovšem musí býti Mesiáš zaslíbený; ten musí býti více nežli člověk; ten musí býti Syn Boží. A když odcházeli učedlníci k Jánovi, počel Ježiš k zástupům mluviti: „Vy jste vyšli na paušť k Janovi, a čo jste mysleli, že uvidíte na něm? či člověka, měkým ruchem oděného? Hle, kteří se odívají ruchem měkým, jsau v domech královských.“ Mezi mými učedlníky a následovníky nehledejtež nikoho, který by byl oddán rozkošem, pohodlnosti a maznavosti. Jako mne má poznati svět čo Syna Božího z mých zázračných skutků: tak mají se též poznávati z přísného života a mrtvení těla ti, kteří chtějí býti učedlníky mými. Kdo miluje rozkoš, pohodlnost a maznavost, ten nemůže býti učedlníkem mým.

M. Kr! zapamatejtež sobě: že, chcete-li býti opravdivými učedlníky Ježiše Krista, nesmíte se oddati rozkošem, pohodlnosti a maznavosti; nechejtež rozkoše a pohodlnosti těm, kteří přebývají v palácech a dvorech královských. Mezi křesťany a zvláště mezi obecným lidem neměloby žádného býti, který by obliboval rozkoše pohodlnosti a maznavosti.

1) Rozkoš, pohodlnost a maznavost škodí tělu;

2) Rozkoš, pohodlnost a maznavost škodí duši.

Naše povinnost jest: chrániti tělo své a starati se o duši svau: jest tedy též naše povinnost, varovati se rozkoše, pohodlnosti

a maznavosti. K plnění povinnosti této budu vás dnes vzbuzovati v nejsv. jmenu Ježiš a Maria. — Pozorujtež!

I.

Rozkošným, pohodlným a maznavým může se jmenovati ten, který v pokrmě, nápoji, šatách a jiných věcech tělesných hledí více na povolnost nežli na potřebu; který tělu svému více hoví nežli toho potřeba požaduje, anebo nežli toho dopaustí stav jeho. Když k. pr. sedlák na dědině chce tak žíti jako měšťan v městě; když měšťan v městě chce tak žíti jako zemský pán v kaštíli, tedy přestupuje meze stavu svého sedlák tak jako i měšťan, a jest ve svém spůsobu jeden tak jako i druhý rozkošný, pohodlný a maznavý. A tokáto pohodlnost škodí tělu. Spozorovalo se vůbec, že dítě, které bývá pohodlně a maznavě vychováno, nebývá údatné ani zdravé. Zůstane ono za celý život svůj chorlavé a slabé. Každé ostřejší povetří, které chlípe do sebe, jest mu škodlivé; každá práce, do které se chytí, jest mu těžká. Když pak ono v dospělém věku musí zanechat dům otcovský a živit se mezi cizými lidmi, tedy ono nikde dlauho neobstává. Každé místo, kdežto se s nim nezacházelo tak volně a maznavě jako doma, jest mu nesnesitedlné, a naposledy, bár se ono v cizině ničeho nenaučilo, navrací se nazpět ku rodičům svým a zůstává přes celý život zahalčivým a lenivým. Častokráte ještě slyšíme rozprávat o našich předcích, starodávních Slovácích: jak velicí, silní, zdraví a dlauhého věku lidé to byli. Kdyby oni včil vstali z hrobů svých, videli by jsme jích u prostřed nás choditi jako oborů mezi zakrpenci. I odkudže oni nabyli této své velikosti, sily a zdraví? Odtud: že oni hned od mladosti přivykalí k ostrému životu, a že nebyli oddáni rozkošem, pohodlnosti a maznavosti. Ještě dosavad vidno sem i tam mezi námi, ačkolvěk velmi zřídka, starého člověka, který je při sile, a jest v stavě více pracovati a podstaupiti nežli mnozí mladí lidé. Pýtejmež se pak takového starce: jako on trávil mladost svau; jaké vychování měl; čo všecko vystál v živobytí svém. A on nám adpoví: že on byl od své mladosti nepřítelem každé pohodlnosti a maznavosti, naproti tomu ale že byl přítelem mírnosti, zdrženlivosti a práce. Vidíme poněkud děti chudobných rodičů,

kteréžto sotva mají tolik chleba, aby mohly hlad svůj utíšiti, které musejí od rána až do večera, při déšdi a mrcha počasí, při horaučosti a zimě na svobodném choditi, aby si zaopatřili výživnost; a předce jsau čerstvé a zdravé i stávají se při své chudobě pěknějšími a mocnějšími nežli dítky bohatých rodičů při jejich pohodlnosti a maznavosti. — Pohodlnost a maznavost přináší ještě i to zlé se sebou, že ony těch, kteří se jí oddávají, přivází na ostatek na žebrotu. Jaknahle se v některém domě více stroví, nežli přijme; jaknahle se robí větší nákladek na chovu, na nápoj a na šaty jako dostačuje majetek, anebo jako stav náš toho požaduje; jaknahle se chce rovnat sedlák měšťanovi: v takovém domě pomáli upaduje všecko, a jest psota a záhuba přede dvery. Nič já tu nového nehovořím, jen to, čo každodenní zkaušenost smutnými příklady potvrzuje. Jest tedy pravda, čo jsem hned z počátku řekl: že rozkoš, pohodlnost a maznavost skodí tělu: tedy jest naše povinnost, varovati se rozkoše, pohodlnosti a maznavosti již prám proto, že jsme povinni starati se o naše tělo a zdraví, o naši výživnost a časné statky: chraňtež se tedy rozkoše a pohodlnosti, zvláště vy rodičové! nevychovejtež dítky vaše v rozkošech, pohodlnostech a maznavě; neb jich tím učiníte nešťastnými na celý život; vy jim tím žádné lásky nepřeukazujete, když jich vychováváte rozkošně, volně a maznavě; ony vás budau kedysi překlínat, když tělo jejich pro vaši volnost a maznavost stane se slabým a chorlavým, možná, že ony přijdau do hrobu před časem z vaší příčiny. Nevychovávejtež jich povolně! nebo povolnost a maznavost škodí tělu. — Ještě více, m. rodičové; rozkoš, povolnost a maznavost škodí duši.

II.

Kdo se stará o duši svau, ten se aj usiluje plnit povinnosti svoje; kdo ale miluje rozkoš, povolnost a maznavost, ten je lenivý v plnění svých povinností; ten neslauží Bohu; ten nemiluje bližného svého; ten se nestará sám o sebe. To jsau dvě véci sobě v odpor postavené: oddati se rozkošem, povolnosti, maznavosti a přitom slaužiti Bohu. Roskošnému člověku nič není odpornějšího, jako když má zůstávat a modliti se v kostele. Mnoho je to již od

něho, když on ve svátek jde do kostela; na kázni zůstati, to mu je též obtížné; on z jednoho času na druhý odkládá sv. spověd a přijímání velebné svátosti oltární, to si on pokládá za muky, čoby však mělo býti lékem pro něho; on zřídka myslí na spasení duše své, na věčnost, na Boha; nebo všecky jeho myšlénky jedině tam vždy zaměrují, jakoby mohl vždy dobře žit, sebe rozveselovat a tělu svému pohovívat. Jeho brucho jest jeho Bůh; svět jest jeho nebe; on ze života svého jen hračku robí. Ale rozkošný a maznavý člověče! povědz mi: je-li to též hračka zemřet? O, jakože ti bude jednau na smrtedlné posteli, když uvidíš, že musíš odrazu opustit všecky rozkoše světa tohoto, v kterých jsi se tak velmi obliboval! jakože ti bude vtedy, když sobě pomyslíš, že musíš odjíti do věčnosti, do 'kteréžto jsi se tak málo chystal? jako ti bude vtedy, když uvidíš, že se musíš dostavit před Boha, naproti kterému jsi neplnil povinnosti své? anebo, plnil-li jsi snad lépe povinnosti naproti bližnému svému, nežli naproti Bohu? — Tak málo jsi aj tyto plnil.

Člověk, rozkošem, povolnosti a maznavosti oddaný nemá ani času mysliti na bližného svého. Ať se jen jemu dobře vodí, on se nestará potom o nikoho; každý krok, kterýby měl pro bližného svého učiniti, jest mu obtížný; jestli aj má polutování nad někým, to pozůstává nejvíce jen v slovích, zřídka se on domyslí, pomoci někomu skutkem; neboby tím něčo scházelo jeho tělu a utrpěla by škodu jeho povolnost a maznavost. I jakožeby mohl taký člověk míti opravdivau a příčinlivau spoluútrpnost s nešťastným, když on sám žádné nauze a psoty nikdy neokausil, než vždy jen v rozkošech a pohodlnostech žil? On toho neví, jak chutí chléb hladnému, proto ani nechce věřiti bližnému svému, když tento jest hladný. — I jakožeby se staral o bližného svého člověk rozkosný, když se on nestará sám o sebe? On se sice stará o tělo své, ne ale o duši svau. Rozkoš, povolnost a maznavost je sestra lenivosti, a lenivost krom toho je pramenem všeho zlého. Člověk, který nechce pracovat, který jen vždy mysí na jedění a pití, který jen hledá tovaryšstva, mezi kterými by mohl hodovati, není v stavě, duši svau bez poškvrny hříchu dlauho zachrániti. Každý člověk jest již od přirozenosti nakloněn k zlému, a ten tím ještě

více, který samovolně jde za zlým. V takovém člověku rozpálí se oheň rozkoše, a skrze jeho povolnost a maznavost leje se ještě olej do toho ohně, tak že se naposledy ani nedá uhasiti, — a jako miluje on rozkoše, tak miluje též každý hřích, kterýžto je v spojení s jeho povolností a maznavostí. On zapomíná na všecky povinnosti svoje, jen aby mohl své náruživosti upokojit, své žádosti nasýtit, svému tělu povolovat. — Však ale člověče rozkošný a maznavý! jakože bude vyhlídati kedysi s duší tvau? Nemyslíš-li sobě, že duše více jest než tělo? Čo budes míti naposledy z toho, jstli včil, když žiješ, volkáš tělu svému? když zemřeš, zhnije toto tvé zmaznavené tělo v hrobě, tak jako kterékoliv jiné; ávšak nezhnije duše tvá: tato zůstane nesmrtedlná, bude žit na věky. I proč se tedy nestaráš o duši svau? Není-li to bláznivost, starati se o věci pomíjející a zanedbávat věci trvanlivé? Jakože můžeš tak slepo tak naopak činit? Avšak zaslepuje tě tak tvá povolnost, maznavost. Ona ti škodí i na těle i na duši. Varuj se tedy rozkoše, povolnosti a maznavosti, chceš-li zůstávati učedlníkem Ježiše Krista a někdy míti s nim účastenství v nebi.

Milí Kresťané! chráňmež se všickni rozkoše, pohodlnosti a maznavosti; pamatujmež, že jsme křesťané a jako takých, že nás Kristus nepovolal k rozkošem a pohodlnostem než k mrtvení a tryznění. Cesta, po které on kráčel, nebyla růžemi než trním vykladána. Cesta kříže jest cesta do nebe, — po této musíme kráčeti. Amen.

Na 2 neděli adventnau.

„Blahoslavený, který se na mne nepohorší“ Mat. 11, 6.

Blahoslavený, který se na mne nepohorší, řekl Kristus učedlníkům Jánovým. I mohl-li se někdo opravdu pohoršiti na tebe, Spasiteli náš? zdaliž nebyl příklad tvůj dobrý, kterým si ty potvrzoval učení své? Ovšem bylo svaté učení tvé a byl dobrý

příklad tvůj; a předce, jako to dějepis a Apoštolové dosvědčují, Ježiš byl ukřižován, pohanům byl za bláznivost a židům na pohoršení. Jeho chudobný život, nízký stav jeho rodičů a učedlníků, jeho domnělá slabost oproti vážnosti jeho přenasledovníků, jeho vnitřní teškli vost, kterau skrze zevnitřní znaky dal poznat na sobě, rany a bolesti, v kterých krev prolíval, kříž, který nesl, potupná smrť, kterau podstaupil, toto všecko jim vadilo, jich urážélo a pohoršovalo, i zdalo se jim býti neslušným a nehodným pro Vykupitele, pro Mesiáše, pro Syna Božího.

Avšak nebylo to žádné pohoršení, které by jim byl dal Ježiš Kristus, než oni to sami drželi za takové nepravým spůsobem. Ano tím více mělo to býti pro nich příkladem a pohnutkau, aby se cvičili v cnostech, aby opovrhovali časné statky, aby převyšovali lidskau pýchu, aby byli tiší naproti nepřátelům svým, trpěliví ve svém trápení a povděčni Spasiteli svému za tak krvavé a drahé vykaupení; než všecko to bylo k jich zaslepení a k nepravému pohoršení. Příčina jich pohoršení nebyl Ježiš, kteréhožto učení bylo svaté a jeho život byl nevinný, než ti sami, kteří se pohoršovali, byli příčina toho.

To samo může se též pověděti strany toho pohoršení, které se po tyto časy stává mezi křesťany. Mnohokráte jsau to dobré, nevinné účinky, kterým ale zlostní lidé zle rozumějí, jich nepravě vykladají; a proto jich berau za pohoršení. Kdyby jen tomu tak bylo, tedy bych dnes napomínal jen těch, kteří přijímají pohoršení, a nekarhal bych žádného z těch, kteří dávají pohoršení. Myslím, že mám dostatečnau příčinu, obrátiti řeč mau jedině k těm, kteří dávají pohoršení; nebo v nynějších časech nacházejí se mnozí, kteří pohoršují bližného svého, při čemž sobě ani jen nepomyslí, čo činí a jak velmi tím hřeší. Těmto tedy ukáži:

1) Čo jest hřích pohoršení;

2) jak těžký jest hřích pohoršení

Tito, když vyrozumějí: v čem záleží hřích pohoršení, uznají že oni zhřešili; když pak považejí těžkost hříchu tohoto, poznají, jak velmi oni zhřešili. — Pozorujtež!

I.

Pohoršení záleží v řeči neb v skutku anebo v zanedbání, kteréžto jest buď skutečně zlé, anebo jen zdá se býti zlým, a zavdává bližnému příležitost k hříchu a k duševnému poklesku. Kdo tedy v tovaryšstvě jiných roztrusuje také řeči, které slyšeti se nesvědčí; kdo vykonává takové učinky, které v přítomnosti druhých konati se nesluší; kdo zanedbává povinnosti naproti jiným, kteréžto má plniti, ten dává pohoršení bližnému svému. Slyšíte-li člověka rozprávati nečisté řeči v přítomnosti nevinné mládeže; vidíte-li ženské přecházeti se svobodně v márném nádherném ruchu; spozorujete-li hospodáře, který svým nešlechetným služebníkům ničeho nezabraňuje, áno on sám jest nejhorší mezi nimi, tedy ničeho jiného neslyšíte, nevidíte, nespozorauvate, jako příklady pohoršení; poněvadž takové řeči, skutky a zanedbání jsau skutečně zlé a nejsnadněji bližnému zavdávají příležitost k duševnému poklesku, čili k hříchu. K tomu pak aby někdo dal pohoršení, není zapotřebí, aby jeho řeči, skutky a zanedbání byly skutečně zlé; než, nechce-li on dáti pohoršení bližnému svému, musí se i toho chrániti, čoby snad mohlo bližného pohoršovati, k hříchu drážiti a zvábiti, bárby to hned bylo jakkolvěk dobré a nevinné v sobě. „Pohoršuje-li se brater můj nad pokrmem, kterého já požívám“ povědá sv. Pavel „tedy ho nebudu jísti na věky.“ Není to síce před očima mojimi ani před Bohem žádný zakázaný pokrm; a však, je-li on takový před očima bližného mého, může-li on vzíti z něho příležitost k pohoršení, tedy adstaupím i od tohoto jináče nevinného učinku a nepřivedu k žádnému hříchu bližného svého.

Vždy se to sice nestává, žeby skutečně zhřesil pohoršený spolubrater, on může opovrhnaut ten zlý příklad, který se mu dává; on může s pomocí milosti božské převýšiti to nebezpečenství, které mu bezbožný bližný připravil; on může jako křesťanský hrdina mužně potrhati osidla pohoršení, která se mu daným pohoršením nadstavují; ale předce nebude proto umenšen hřích toho, který dal pohoršení. On vykonal ze své stranky všecko, aby přivedl k pádu svého spolubratra, neučinil též ničeho, čoby vytrhlo z ne-

bezpečenství jeho spolubratra. Podal-li by's ty jed bližnému svému, kterýžto by ho měl usmrtiti, avšak učinila-li by ho ruka lékařská aneb pomoc nebeská neškodlivým; předce ty's ve svědomí svém vrahem bližného svého tak, jako by on býval skutečně otroven: podobně též přičituje se vždy hřích pohoršení, bud aj nezhřešil skutečně tvůj spolubrater; nebo ty's učinil všecko, aby on zhřešil a to se má připísati ne tobě, než jeho převyšování a milosti božské, jestliže on neupádl do hříchu skutečně.

Ale snad povíš: já nechci, aby se kdo pohoršil na mně. Ačprávě ty toho nechceš, předce jen dáváš příležitost ku pohoršení. Podložíš-li oheň, aby dům zhořel, i jakože můžeš pověděti, že's nechtěl, aby vyblknul plamen? Předce si jen ty oheň podložil, bár jsi aj nechtěl, aby hořelo. Kdo chce příčinu, kteréžto následky on předvídá, ten zajisté chce aj následky.

Někteří ale chtějí se omluviti tím, že oni nijak nepředviděli, žeby se mohl bližný na jejich skutcích pohoršiti. Avšak ani tato výhovorka není platná; oni to mohli i měli předviděti, a proto jsau hodni trestu, bár aj oni to skutečně nepředvideli.

Kdyžby nebedlivá matka podala nůž do ruky svému dítěti, kterým by se ono poranilo, mohla-li by ona k omluvení svému přednesti to: já jsem to nepředviděla, žeby se jím pořezalo dítě. Zdaliž ona to nemohla a neměla předviděti, kdyby ona byla dobrá a bedlivá matka?

Podobně i ty, miluješ-li opravdivě bližnéha svého, musíš přenechati všecko, čoby snad mohlo bližnému tvému dáti příležitost k duševnému poklesku čili k hříchu. Jsi-li, jako to povinnost tvá se sebau donáší, starostlivý o tvé a bližného tvého spasení, velmi snadno můžeš předviděti nebezpečnau příležitost; a nepředvidíš-li ji z nedbanlivosti, činíš se vinným hříchu pohoršení — Jak veliký jest tento hřích, to ukáži v druhé strance.

II.

Hřích pohoršení ruší lásku k bližnému. Kdo připravuje o jmění a statky spolubratra svého; kdo mu odebírá čest a dobré jméno, kdo mu ubližuje na jeho zdraví, živobytí, ten hřeší proti

lásce: dává-li mu pak kdo pohoršení, ten jest mnohem nelaskavější a hřeší těžceji, nežli kdyžby ho byl pozbavil statku, cti a života.

Je to zajistě velký hřích proti lásce, pozbaviti někoho majetku skrze laupež a krádež, skrze klamstvo a nespravedlivost, a tím uvrhnauti ho do chudoby a nauze a nechati v bídě a hladě skazu bráti toho, který snád předtím žil v hojnosti; avšak tím neodnímá se mu sila, s kterau pracovat a výživnost sobě vyhledávat je on v stavě, neodberá se mu tím milost a štědrost jiných, kteříby mu spomáhali v chudobě; on tím nebývá zbaven pokladu v nebesích, který slíbil Bůh těm, kteří trpělivě snášejí svau nauzi a chudobu.

Je to ovšem velký hřích proti lásce, někoho pozbaviti cti a dobrého jména pomluváním, a přivesti ho do potupy a hanby před lidmi; avšak tím nemůže ho pomluvač připraviti o vnítřní cenu a vážnost jeho, kteraužto má tento před Bohem; nemůže mu odebrati korunu slávy, kterážto jest připravena těm, kteří trpějí pomluvání a přenásledování pro spravedlivost.

Je to ovšem velký hřích proti lásce, ublížiti svému spolubratrovi na těle i na životě skrze násilnost, poranění, zavraždění; avšak tento při všem svém poranění má ještě tu naději, že bude zase obratnau rukau a přiměřenými léky vyhojen. Dopusťmež, žeby on aj musel zemřet z toho, předce ještě žije jeho výborná částka — duše, kteražto s Bohem směřená může se dostati do nebe v okamžení tom, v kterém se rozlaučí od těla.

Představmež sobě ale včil hřích pohoršení, jak velmi on převyšuje všecky tyto nelaskavé učinky skrze zlost svau. Čože pozůstává bližnému vašemu kú potěšení, kteréhožto vy pohoršujete? Všecko to, čo mu ještě pozůstává, nemůže se ani z daleka rovnati tomu, čo on tratí. On totižto, dá-li se zvésti pohoršením vašim, tratí přátelství a milost boží a, zemře-li on v takovém hříchu, tratí aj nebe. Vy ho sice nepozbavujete časných statků, než odberáte mu poklad nevinnosti; vy mu neodjímáte čest a dobré jméno u lidí, než činíte to, aby on byl stvořením bez vnítřní ceny, nádobau opovrženau a ohavau před očima božskými; vy neraníte, neusmrcujete jeho tělo, než zabíjate duši jeho, když ho pozbavujete milosti božské, kterážto je život duše. Odebeřtež mu statky

a čest; zapovrhnitež a pomluvejtež ho; uvrhnitež ho do nauze a chudoby; ublížtež mu na těle; ubližtež mu na životě: všěmi těmito ukrutnostmi neučiníte ho nešťastným na tolko, jako když ho pohoršením přivedete k hříchu.

M. Kr! jak těžké bude vaše odpovídání, když vás bude ostrý Saudce povolávati na počet, a to nejen vaše vlastní duše než i duše, které jste vy pohoršili. Beda vám, kteří jste dali pohoršení jiným, lépe by vám bylo, kdyby jste se ani nebyli narodili. Já nevím lepšího prostředku k odvarování toho neštěstí, kteréžto vás očekává, jako ten: aby jste hleděli dobrým příkladem opět přivesti na cestu spravedlnosti těch, kterých jste vašim pohoršením uvedli do hříchu. Lepšího spůsobu k získání těch, kterých jste pohoršili, není, jako když se vy sami polepšíte. Nič tak mohautně neučinkuje na nás, jako když dostáváme lék odtud, odkud se nám zadala rana; když nám přichází život odtud, odkud přišla smrt na duše naše; když nás pohybuje k následování cnost těch, kterých pohoršení nás přivedlo do záhuby. Usilujtež se tedy příkladním životem obrátiti bližného svého, kterého jste daným pohoršením byli zvedli. Pracujtež na tom, pokud ještě máte čas; nebo by to byla věc hrozná, kdyžby jste museli svět zanechati, bez toho žeby jste byli napravili dané pohoršení.

Bože! povstanau-li před tvým saudem se žalobau proti nám všecky ty duše, které jsme my podvedli, pohoršili, do hříchu přivedli a nešťastnými učinili, i čože my jim odpovíme na to? jakože my odstráníme od sebe to hrozné vytykování, kterýmžto ony nás jakožto původců jich bídy napadnau? kam se uchýlíme, když ony budau volati o pomstu proti nám? kam my vtedy utečeme? k tobě-li, ó, Bože!? Ach, bojíme se tě; nebo jsme poškvrnili tvůj božský obraz na bližných našich; — k tvému-li Synu, Vykupiteli našemu? Ach, bojíme se ho; nebo jsme cenu jeho krvi učinili neužitečnau, neplatnau na jeho věřících; — snad k blahoslavené Matce? Ach, bojíme se jí; nebo jsme jich ctitelů zlým príkladem učinili dítkami pekla; — snad k Svatým? Ach, bojíme se i těchto; nebo jsme jích vznešené příklady našim pohoršením pozbavili vší moci a vážnosti u lidí. My jsme odebrali Bohu jeho duše, Ježiši Kristu jeho vykaupených, blahoslavené Matce její dítky,

Svatým jejich budaucích přátelů a tovaryšů: i kdeže se tedy podějeme?

O, Bože! zachovej nás od věčného zahynutí. Avšak nás ty zachovaš od tohoto jenom pod výmínkau tau, jestliže se i my k tomu přičiníme; jestliže se budeme chrániti pohoršení, anebo jestliže příkladním životem napravíme dané pohoršení. My to všecko vděčně učiníme, ó, Pane! aby jsme od věčného zahynutí osvobodili jak sebe samých tak aj druhých. Amen.

Na 3 neděli adventnau.

„Kdo jsi ty?“ Jan 1, 19.

Židé, jako to vyprává dnešní sv. Evanjelium, poslali z Jeruzalema knězů a levitů k sv. Janovi, aby se ho pýtali: „kdo je on.“ — A Jan vyznal a nezapřel; vyznal totižto: že on není Kristus. Oni pak se ho dále pýtali: „Tedy, kdo jsi ty? Eliáš jsi ty? anebo prorok jsi ty? Odpověděl jim Jan: „Já nejsem ani Eliáš ani prorok, než jsem hlas volajícího na paušti: spravujtež cestu Páně.“

Příčina, proč vypravili židé poslů k sv. Jánovi, pýtati se ho: kdo je on, ovšem nebyla jiná, jako ta: že oni pro jeho mnohé zázračné učinky, pro jeho horlivé kázání, pro jeho velkau svátost života mysleli, že snad on sám jest zaslíbený Mesiáš, Spasitel světa. Pýtali se oni sv. Jána; „kdo je on,“ pro jeho svatý život. — M. Kř! i my máme příčinu pýtati se sebe samých: čo jsme my, ale ne pro svátost života našeho, než pro hříchy naše.

Hle, tak daleko jsme přišli, že se zdá, jako by jsme byli skutečně zapomněli na to: čo jsme. Proto pýtám se dnes sebe samého a jednoho každého z vás ve jménu Boha nejvyššího: „kdo jsi ty?“ A tu musíme si odpovědět:

1) my jsme lidé;

2) my jsme křesťané.

Mně se ale zdá, jakoby jsme byli na obidvoje zapomněli; nebo jsme dosavad dokonale neplnili ani povinnosti člověka ani

povinnosti křesťana; velmi zřídka jsme se rozpoměnuli na to: čo jsme? Připomínejmež sobě dnes ty povinnosti, které máme plniti i jako lidé i jako křesťané; rozjímejmež tedy o nich v nejsv. jménu Ježiš a Maria. — Pozorujtež!

I.

My jsme lidé, a toť jest velké dobrodění pro nás, že jsme lidé. Bůh nás mohl připočítati k bezživotnému stvoření, jako: k dřevu, kamení atd. kteréžto bezživotné věci jsau též částky světa maudře spořádaného; avšak ony o ničem nevědí, žádné bolesti necítí, ale ani žádné radosti némají; Bůh nás mohl stvořiti jako nerozumná hovada, kterážto žijí sice, ale jen pro svět; mohau se těšiti sice, ale jen ve věcích zevnítřních a smyselních, jejich žádosti jsau jenom k zemi namířené, aniž se ona kdy povznášejí k Bohu, k nebesům a k blahoslavenství. Ale Bůh milosrdný neučinil nás bezživotným stvořením, ani nás nestvořil jako nerozumná hovada, než, stvořiv nás na obraz svůj, učinil nás rozumnými lidmi; oblékl nás do těla krásně udělaného, umně ustrojeného, výborně spořádaného. S tělem tímto spojil on duši, největší to zázrak stvorby, jejížto vlastnosti jsau: rozum a svobodná vůle; její cíl jest: Bůh a nesmrtedlnost; její naděje jest: nebe a věčné blahoslavenství. Bůh člověka učinil pánem všech stvořených věcí, jemužto musejí tyto poslušnými býti z příčiny rozumu, jemu samému od Boha uděleného. Není-li to čest pro vás, když pozřete na sebe; když považíte vaše vlastnosti, kterýmižto jste vyznačeni nad všecko jiné stvoření; když se rozpamatáte na to velké dobrodění, že jste lidé, rozumem obdaření? Anebo, je-li možné, aby jste zapomněli na tak velké dobrodění? je-li možné, aby jste se nikdy anebo zřídka nerozpamatali na tu přednost, kteraužto máte před nerozumnými hovady? je-li možné, aby jste poněkud ztratili rozum a lidskost při vašich učincích? Avšak bohužel! smutná zkaušenost potvrzuje možnost tuto.

Považili-li jste volakedy opilého člověka? viděli-li jste na něm něčo lidského, kromě jeho zevnítřní podoby? Hovado pije jen dotud, pokud má dost; korhel ale pije až dotud, pokud není

v stavě více píti: on totižto pije, pokud neztratí všecek rozum, pokud se neučiní nespůsobným k vykonávání všelikých prací lidských, pokud žaludek svůj nepřeběře, zdraví své nezhubí a život svůj neukrátí. Či je to člověk? nezbavuje-li se on tím rozumu i člověčenství svého? nejedná-li on tím nerozumněji nežli hovado nerozumné? i není-li dost takových nerozumných lidí? Přejde-li jen jedna neděle, jen jedno veselí, jen jedno krštění, kdeby někteří svůj rozum nepřepili a nezapomněli na to: že jsau oni lidé?

Považili-li jste volakedy pomstlivého a hněvlivého člověka? viděli-li jste na něm něčo lidského, kromě jeho zevnítřní podoby? On ručí ve svém hněvě jako lev; peny mu jdau z úst od jedu jako tygris rozbesnělý; křičí, larmuje v domě jako pes štěkavý; všecko čo mu přijde pod ruku, či je to vinné či nevinné, musí pocítit pomstu jeho; on vylívá hněv svůj častokráte na toho, který jest nejméně vinen; on laje, zlořečí, mrzko hovoří, za čo se aj hanbiti musí, když se upametá.

On v hněvě svém bližnému svému učiní častokráte takovau škodu a hanbu, kterau není v stavě ani za svého živobytí nahraditi a napraviti; on ve své náruživosti robí bez rozvahy, bez rozumu, bez lidskosti. Či je to člověk? i není-li dost takových hněvlivých a pomstlivých lidí? neslyšeti-li dost o bitkách, ruvačkách, zvadách a rozbrojech? nevyzerá-li to tak, jakoby mnozí byli zapomněli, že jsau oni lidé?

Považili-li jste volakedy smilného, nečistého člověka? viděli-li jste na něm něčo lidského, kromě zevnítřní podoby? On nemá před očima ničeho jiného, jako věci nečisté; on zapomíná na nebe, na peklo, když ho nadejdau nečisté žádosti; on v tělesných rozkošech přestupuje meze a cíl přirozenosti; on žije hůře nežli hovado; on setrvává ve své nečistotě, pokud všecky sily nepotratí, nejohavnější nemoce sobě nepřitáhne a před časem nezemře. — Či je to člověk? a není-li dost takových smilných, nečistých lidí? nachází-li se podnes nějaký hřích, kterýby byl obecnější, jako jest hřích nečistoty? nevyzerá-li to tak, jako by velmi mnozí lidé byli potratili rozum a cit stydlivosti a zapomněli na to: že jsau oni lidé?

Slušně se vás tedy pýtám: „kdo jste vy?“ Vy jste lidé:

pamatujtež tedy na vaše lidske přednosti, přitom ale aj na povinnosti člověčenstva; dejtež se svými skutky rozeznati od nerozumného stvoření; nezapomnitež nikdy, že jste lidé. — Čo jste vy? Vy nejste jen lidé, ale jste též křesťané. Zdaliž jste pak sobě každého času připomínali přednosti a povinnosti člověčenství, to budeme dále vyskumávat.

II.

My jsme křesťané, a toť jest velké dobrodění pro nás, že jsme křesťané. Bůh nám mohl světlo pravé víry odepřet a nechati nás, jako mnoho jiných tisících lidí, naroditi se v slepotě pohanské. Jestliže by jsme se byli před tisíci roky narodili ve vlasti naší, ovšem byli by jsme se jako pohani narodili a jako tací byli by jsme aj zemřeli; nebo v těch časech se anebo nič nevědělo, anebo se ještě velmi málo vědělo o pravé víře křesťanské v krajech našich; anebo, jestližeby jsme se aj v novějších časech ale v jiné strance světa byli narodili, nevěděli by jsme snad ještě ani teraz o křesťanstvě; nebo se ještě i teraz nacházejí celé krajiny, v kterých lidé ještě nepoznávají opravdivého Boha, v kterých není žádné mravnosti a v kterých cnost jest to, čo se u nás jmenuje hříchem, a hřích zase to, čo se u nás počituje mezi cnosti. O, jak velmi nešťastliví by jsme byli, kdyby jsme se byli narodili v některé takové krajině. Avšak Bůh milosrdný nechtěl nás nechati v těmnostech; on dopustil, by jsme se narodili v takové krajině, ve které již výše osemsto roků svítí světlo pravé víry; on dopustil, by jsme hned od mladosti ad našich duchovních pastýřů vyučeni byli v tom, čo jest k našemu spasení potřebné; on nás posilňuje od narození až do skonání našeho skrze milost svatých svátostí; on nám přislibuje nebeské království, ano přijme nás do něho, jestliže budeme plniti naše křesťanské povinnosti. Hle, tak jsme my šťastliví proto, že jsme křesťané; ano tak šťastliví jsme, jako ani naši předkové před tisíci roky šťastliví nebyli; tak šťastliví jsme, jak šťastlivých není ještě mnoho tisíc lidí. Nemá-li vás to kdy těšiti, když se rozpomněte na to dobrodění, že jste křesťané? anebo, je-li to možné, aby jste zabudli na tak velké dobrodění? Smutná zkaušenost potvrzuje možnost tuto.

Povážte jen lahostejného, chladného křesťana. Naleznete-li na něm něčo křesťanského, kromě holého jména? On sice jde do kostela, ale on jeví v něm méně pobožnosti, nežli pohan ve své modlárni; on se modlí ale jen ústama, jeho myšlénky sem i tam blaudí; on přijímá kedy tedy svaté svátosti, ale nedbanlivě, roztržitě, bez náležitého připravení, a následovně bez všeho užitku. — Úfá-li se on časnému zisku, tedy jest až velmi pozorlivý, bystrý a usilovný; má-li pak slaužiti Bohu, tedy je ospanlivý, nepozorlivý a lenivý. Či je to křesťan? A není-li dost takových lahostejných křesťanů, kteří, jako se zdá, zabudli na to, že jsau křesťané?

Povážte jen nešlechetného křesťana. Naleznete-li na něm něčo křesťanského, kromě holého jmena? On dobře zná prostředky spasení, které jsau potřebné k spasení, ale jich neužívá; on uznává, že je hřísnik, a že, nebude-li činiti pokání, zahyne, ale se nepolepšuje; on vede život, za jaký by se hanbil pohan. Či je to křesťan? A není-li dost takových nešlechetných křesťanů, kteří, jako se zdá, zabudli na to, že jsau křesťané?

Povážte jen malomyselného, zaufanlivého křesťana. Naleznete-li na něm něčo křesťanského, kromě holého jmena? On dobrě ví, že křesťan musí trpět, a že se dobrý křesťan poznává po trpělivosti v křížech, a předce ničeho nechce trpělivě snášeti, každé trápení ho činí zpurným, každý kříž mu je při těžký. On dobře ví, že on všecko to, čo trpí, ano ještě i více zaslaužil pro své hříchy, kdyby jen nemusel trpěti za ně; on dobře ví, že Bûh pomáhá těm, kteří daufají v něm, že Bûh může sňati i ten nejtěžší kříž z ramenau člověka a proměniti ho v radost, že kříž jest nejbezpečnější a nejrovnější cesta do nebe, ale on nemá opravdivé dûvěry v Boha. Nepomáhá-li mu Bûh hned, tedy si myslí, že Bûh veskrz zabudnul na něho. On si sice žádá dostati se do nebe, ale jen tak, aby cesta do něho nebyla vysypána trním, než rûžemi. Či je to křesťan? A není-li dost takových malomyselných rozkošných křesťanů, kteří, jako se zdá, zabudli na to, že jsau křesťané.

Kdož jste vy? Volám ještě jedenkrát k vám m. Kr! kdo jste vy? Vy jste lidé; vy jste křesťané. Připomínejtež sobě tedy ča-

stěji povinností člověčenství a povinnosti křesťanství, a plňte jich; nebo v poslední den saudní bude se vás též Pán tázati: Kdo jste vý? Chystejtež se již včil na odpověď. Amen.

Na 4 neděli adventnau.

„Připravujte cestu Páně." Luk. 2, 4.

Přibližuje se zase doba ta, v kterau přišel Ježiš Kristus na tento svět. Před uprchnutím pak doby této, dle svědectví dnešního Evanjelium předposlán byl svatý Ján, syn Zachariášův, aby ohlašoval křest pokání a napomínal lidí, zěby připravovali cestu Páně, chtějí-li viděti spasení Boží. — Přišel Ježiš Kristus na svět jako Vykupitel o tomto čase, na kterýžto jeho první příchod museli se lidé pokáním připravovati. Ježiš Kristus přijde zase na svět, ale již jako Saudce, na kterýžto jeho druhý příchod musíme se ještě mnohem lépe nežli na tamten připravovati. Nám je síce neznámý den všeobecného saudu, než víme to, že budeme již popředku sauzeni a to sice hned po smrti.

Den naší smrti jest ten den, kteréhožto přijde zase Bůh k nám a bude nás volat před svůj saud. Toť jest ten den, na který se musíme připravovati zavčasu a přísně, chceme-li viděti spasení Boží; a proto napomínám vás dnes, jako jednau napomínal sv. Ján učedlníků svých: „Připravujte cestu Páně;" připravujte se na jeho druhý příchod; pripravujte se k smrti.

1) Připravujte se přísně; nebo to je jisté, že zemřete;

2) připravujte se zavčasu; nebo to není jisté, kedy zemřete.

Připravujtež se, a poštěstí se vám viděti spasení Boží. Pozhovejtež jen máličko, k čemuž vás povzbudím ve jménu Ježiš a Maria. — Pozorujtež!

I.

Připravujte se k smrti přísně; nebo smrť jest jistá. I kdožby pochyboval o tom, čo již každodenní zkaušenost potvrzuje? My

jsme lidé, a podlé všeobecného zákona musíme jednau zemříti, jíti cestou smrti. Ještě nebylo nikoho mezi námi, kdoby nebyl šel po této cestě, ani nebude nikoho, kdoby nešel po ní. Mnoho tisíc lidí nás již předišlo a my všeci půjdeme za nimi. Celý svět nám ukazuje obrazy smrti. Každý kvítek rozpomíná nás na smrť, kterýžto ráno kvitne a večer zase zvadne. My jsme cizinci na tomto světě, kteřížto se tu máme jen za některý čas baviti, ne ale navždy zůstávati „Kde je ten člověk,“ hovoří žalmista „který by jen vždy žil a smrti nikdy neuviděl.“ — „Není člověka“ hovoří Kazatel „kterýby vždy žil; nebo ti, kteří žijí, ovšem dobře znají, že zemrau. Jako čas jest k narození tak jest čas též k umřetí“ — „Neboj se ortelu smrti“ praví Šalamun „spomni, čo bylo před tebau a čo bude za tebau: tento ortel, kterýžto jest od Pána, vztahuje se na všecko, čo žije.“ — „Jako skrze jednoho člověka“ povědá sv. Pavel „přišel hřích na tento svět: tak aj smrť skrze hřích přišla na svět; nebo smrť jest odplata hříchu.“

Jako jest tedy jistá věc, m. Kr! zě jsme my všeci v Adamovi přehřešili: tak jest i to jisté, že všeci zemřeme. Připravujtež se tedy k smrti přísně. Jste-li bohatí, nedejtež se vašim bohactvím zvésti k lakomství anebo k tělesným rozkošem; pomyslitež sobě, zě musíte zemříti. Když přijde smrť, vtedy vám všecko vaše bohactví nič nespomůže; do hrobu ničeho nevezmete ze světa, jenom to vezmete sebau, čo dobrého neb zlého jste byli činili. Kdo se až velmi zamiluje do časných věcí, ten těžkau smrtí zejde ze světa; tvrdo mu padne opustiti to, čo on přepjatě a nemírně miloval včas svého živobytí, a předce jednau musí opustiti všecko; nebo smrť nerobí žádného rozdílu mezi bohatým a chudobným. Užívejtež tedy včil pořádně bohactví svého, pokud ještě žijete; nezmárnitež ničeho, ale též nebuďtež přitom skaupí; užívejtež tolik kolik vám jest potřebno; starejtež se o sebe i o dítky své; avšak z toho, čo vám zvýší, shromáždujtež sobě pokladý, kteréžto trvají na věky; dávejtež z toho též chudobným a nauzným. Každý krejcár, který dáte chudobnému, bude vám tu i ve věčnosti odplacen: buďtež tedy milosrdní, pomyslite, že i vy musíte zemríti. — Jste-li

chudobní, nedejtež se skrze vaši chudobu zvésti k malomyselnosti nebo k neprávosti, pomyslite si, že musíte zemříti. Když přijde smrť, vaše chudoba konec vezme. Nevíte-li, že, jako Bůh praví, blahoslavení chudobní; nebo jejich jest království nebeské. Čím větší jest včil vaše bída a chudoba na tomto světě, tím větší bude vaše odplata a radost na druhém světě: pracujtež tedy pokud můžete, a když nebude te více v stavě pracovati, spolehnite se na Boha, který se stará o ptáctvo v povětří, aby žádné z nich nezhynulo od hladu. Jen nebuďte malomyselní; Bůh vám zešle pomoc, budete-li ji hledati u něho; nedopusťte se žádné neprávosti ve vaší chudobě, nehleďte sobě z nauze pomoci skrze nespravedlivost, klamství, krádež atd. Taková pomoc nemá žádné stálosti, a jest ona vám více škodlivá nežli užitečná. Bůh jest útočistce a pomoc vaše, v tomto musíte daufati, od tohoto nemáte se nikdy odchýliti. Přidržujte se ctností ve vaší chudobě. Ovšem nič není tak vzácného před Bohem, jako chudobný, který je cnostlivý a který svau bídu trpělivě snáší. Vaše chudoba učiní vás bohatými po smrti. Pomyslite, že musíte zemříti. — Smrť jest jistá; a proto připravujte se k ní přísně. — Avšak jak jistá jest smrť, tak zase nejistá hodina smrti; musíte se tedy připravovat k smrti zavčasu.

II.

Připravujte s k smrti zavčasu; nebo hodina smrti jest nejistá. Kdože může určiti čas, kedy zemře? kdo věděti, které okamžení jeho života bude poslední? kdo dobře státi za to, zdaliž se my navrátíme domů tak zdraví, jako jsme tu spolu shromážděni? Nikdo to neví, jedině Bůh. Jemu samému jest známo, jak dlauho bude trvati niť života našeho a kedy se ona přetrhne. Je to tedy hrozná pošetilost od některých lidí, když oni v márnosti srdce svého mnohokráte berau před sebe tisicnásobné věci odrazu, kteréžto ještě chtějí za živobytí svého dokonat, jakoby jich byl volakdo zajistil, že budau míti čas k tomu. Smrť se vždy více přibližuje k nám, a my myslíme, že jest ona ještě daleko od nás. Rozpamatá-li se každý z nás na těch několko roků, které jsme již přežili, najdeme více příkladů o takových lidech, kteří zemřeli,

prám vtedy, když se ani nejméně o tom nenazdávali. Kolik jich jen každého roku zemírá na porážku! V jednom okamžení jsau takoví lidé i živí i mrtví. Jestliže takový člověk nebyl připraven k smrti, čemuž se on má tedy úfati? — A kdože z nás ví, zdaliž jeden neb druhý z nás nezemře též náhlou smrtí? nestane-li se to porážkau, tedy může se to stati jiným spůsobem; poněvadž jsme my tisícím nebezpečenstvům života vystaveni, kterážto my mnohokráte ani nebadáme. Právě vtedy, když se nazdáváme, že jsme nejlépe zajistěni proti smrti, můžeme býti k ní nejbližší. Nič není jistějšího jako smrť, ale zase nič není nejistějšího jako hodina smrti: připravujte se tedy k smrti zavčasu. Jste-li ještě mladí, nespolíhejte se na vaši mladost, pomyslite si, že nevíte, kedy zemřete. Všecky stromy se neostařejí, některé z nich vyschnau již ve svém prvním květě. Smrť nerobí žádného rozdílu mezi mladým a starým. Zkaušenost nám podává dost příkladů o mladých osobách, které v nejlepším a nejkrajším věku smrti v oběť padli: připravujte se tedy k smrti zavčasu; žiťte tak, žeby jste byli hotovi, v kterýkolvěk den zemřet; posvěťte roky mladosti vaší Bohu a neobětujte jich světu a jeho rozkošem; buďte dobří křesťané, ctite a milujte rodičů svých, chovejte se úpřimně a vlídně naproti bližnému svému, chraňte se zahalčivosti a vystříhejte se zlých tovaryšství; pomyslite si, že nevíte, kedy zemřete. Jste-li již staří a věkem zešlí, máte se tím více připravovati k smrti; pomyslite si, že nevíte, kedy zemřete. Stařec již bez toho stojí jednau nohau v hrobě; jeho šediny jsau nejjistější předchodcové bližící se smrti; on již jen od poli žíje světu; nech přijde na něho nějaká maličká nehoda, a jest bez mála hned mrtvý. Starý člověk podobný je vyschnutému stromu; nemá žádné vlahy, žádné vnítřní vlády v sobě; kořeň jeho života schne, naposledy padne a zhnije. Připravujte se tedy k smrti zavčasu. Posvěťte Bohu aspoň poslední dni života svého, jestliže jste svau mladost obětovali světu a neprávosti; starejte se ve své starobě více o věčné nežli o časné věci; hleďte hríchy mladosti své setřeti skrze nedaužívosti a nehody staroby své; dejte dítkam svým a jiným mladým osobám při každé příležitosti pěkné napomenutí a dobrý příklad; vypuďte ze sebe všelikau nenávist a nepřátelství, a odpusťte těm, kteří vás obrazili, aby i vám bylo odpuštěno. Pozdvihnite

srdce svého k Bohu a k nebesům a žiïte tak, jakoby bylo každé okamžení života vašeho poslední; pomyslite, že nevíte, kedy zemřete.

M. Kř! připravujtež se všeci k smrti. Připravujte se příšně; nebo smrť jest jistá. Připravujte se zavčasu; nebo hodina smrti jest nejistá. Nejlepší připravování k smrti jest život křesťanský. Každý zemírá tak, jako žil. Budete-li žiti po křesťansky, zemřete blahoslaveně. Amen.

Na slavnost narození Krista Pána.

„Zvěstuji vám radost velkau" Luk. 2, 10.

Raduje se dnes nebe i země. — Vedlé anjela, který byl první zvěstoval narození Ježiše Krista, zjevilo se množstvo zástupů nebeských, kteréžto chválili Boha prospěvujíce takto: „Sláva na vysostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle." Pastýři, jaknahle zaslyšeli radostný hlas anjela, zaradovali a ponáhleli se, aby uzřeli Spasitele. — Třem maudrcům od východu bylo narození Páně hvězdou zvěstováno, a proto oni byli velkau radostí naplněni. — Církev katolická jeví dnes svau radost ve všech kostelech a jedenkaždý dobrý katolický křesťan světí svátek tento mezi všemi výročnými svátky nejslavněji.

M. Kř! buďmež i my dobrými křesťany. Slávmež i my čím nejslavněji dnešní svátek a tím jevme naši radost nad narozením Kristovým. Rozjímejmež hlaube o tomto tajemstva plném narození Krista Pána, kterýmžto rozjímáním nalezneme jistě mnohé příčiny, radovati se nad narozením Kristovým; ale nalezneme též i příčiny, bázeň míti před narozením Kristovým. — Přednesu vám:

1) příčiny radosti, abych vás vzbudil k dobrému;

2) příčiny bázně, abych vás odstrašil od zlého.

Spasiteli světa! kteréhožto památku narození dnes slávíme,

popřej sily slovům mým, bych rozmnožil radost v posluchačech mých, a spolu vzbudil v nich bázeň spasitedlnau. — Pozorujtež!

I.

Máme mnohé příčiny se radovati nad narozením Kristovým; nebo narození Kristovo nám zvěstuje to, že Bůh miluje všech lidí; že nás Bůh miluje bez svého vlastního zisku; že Bůh přede vším miluje lidí chudobných a z nízkého stavu. Hle toť jsau příčiny naší radosti!

Narození Ježiše Krista zvěstuje nám, že Bůh nás lidí miluje; nebo nám on narozením tímto dal všecko nazpět, čo jsme skrze hřích byli ztratili. — Po spáchaném hříchu byli jsme my lidé, jako pocestní bludící sem i tam, kteřížto hledali vlast svau, ale jí nemohli naleznauti; avšak narozením Kristovým přišli jsme zase na dobrau cestu, která nás vede k věčnému spasení. — Po spáchaném hříchu byli jsme my lidé na slepých přeporozeni, kteřížto chodějí ve tmách, nevidíce, kde jsau, a či se někde, do něčeho nebo do někoho nebuchnau, nezaprau; než narozením Kristovým dostali jsme zrak, a světlo pravdy rozehnalo tmu duše naší. — Po spáchaném hříchu stali jsme se nemocnými a smrtedlnými lidmi: byli jsme totižto jedem nakazeni tak, že jsme se nemohli sami od sebe uzdraviti, vyhojiti; než skrze narození Kristovo přišlo nám naše spasení, t. j. od jedu čili hříchu jsme očištěni a duše naše jest uzdravena. — Jako se tedy raduje pocestný, který by zabludil, když ho napraví někdo na dobrau cestu; jako se raduje slepý, když obdrží zrak; jako se těší nemocný, když vyzdraví: tak právě máme i my příčinu se radovati nad narozením Ježiše Krista; nebo on jest náš Spasitel, náš lékař, náš vůdce, náš život.

Narození Ježiše Krista zvěstuje nám, že nás Bůh miluje bez svého vlastního zisku. I jakožeby jsme aj mohli tuto jeho bezzištnau lásku k nám dostatečně odměniti? Však on nemá žádné potřeby na nás; nebo on sám jest nejhojnější studnice všeho dobrého; — my dále nejsme v stavě jemu v nečem poslaužiti; nebo my sami sobě nemůžeme pomoci, jestltže jen on nám nepomůže; — přitom ani nejsme v sobě natolik hodni milování, aby on byl pohnut k

lásce ku nám; nebo se při nás nenachází ničeho, kromě nedokonalostí, poklesků a křehkosti: a předce on dal za nás to, čo on sám miloval nejvíce, — totižto svého jediného Syna.

Povědte mi: miluje-li kdo tak úpřimně bez vší odměny, tak bezzištně bez svého vlastního zisku, jako nás miloval Bůh? — Vy rodičové! povědte mi: zdaliž by jste vy vydali na smrť vaše jediné milé dítě, a to ještě v prospěch cizího člověka, kterýžto nejen že vám nič dobrého neučinil, ale ještě nadělal vám mnoho zlého, aby tím byl ořetován a spasen. A jestližeby jste to učinili, zdaliž by to nebyla láska neobyčejná, nepochopitelná? A hle toto učinil skutečně Bůh pro nás, kteréhožto jsme my dosavad tak málo milovali, mnohokráte ale a těžce obrazili: on totižto vydal pro nás a pro naše vykaupení svého jediného Syna, kteréhožto on miloval od věčnosti. Tento jeho milý Syn musel se stati člověkem a zemříti jako člověk smrtí nejbolestnější, aby jsme my hříšnici přišli zpět k životu; on ten nejnevinnější musel vzíti na sebe naše hříchy, aby setřel naše neprávosti; musel se dát ukřižovat. Tato byla vůle věčného Otce, který mu byl podal kalich umučení, a který on musel vypiti pro nás až do poslední kvapky. Ovšem jesť to zázračná láska, kterau sice musíme obdivovati, ale nemůžeme pochopiti; avšak musíme se radovati z toho, že nás lidí Bůh miloval zdarma a tak velmi.

Narození Ježiše Krista zvěstuje nám, že Bůh přede vším miluje lidí chudobných a z nízkého stavu; pročež nedopustil Bůh, aby se jeho Syn narodil z bohatých rodičů v nějakém výborném městě, než chtěl on, aby se narodil jako dítě nejchudobnější v otrhané maštálce. — Jeho narození bylo nejsamýprv oznámeno, ne knížatům světa, ale chudobným pastýřům. Tito chudobní pastýři byli přede všemi jinými lidmi uznáni za hodných, viděti slávu Páně, spatřiti celé zástupy nebeské a slyšeti chválospěv blahoslavených duchů. Ani ti tři maudrcové čili králové od východu nebyli tak šťastliví; nebo tito byli jen neskůr od hvězdy vedeni k jeslím Spasitele, kdežto pastýři viděli nebesa v jich úplné slávě. Čo je to za radost pro vás též, kteří jste nízkého stavu? Hle Pán vás obzvláště miluje! Že on vás tak miluje, to ukázal při narození Syna svého. Jak velmi má vás to těšiti! Svět robí rozdíl mezi nižším a

vyšším stavem, mezi vámi, kteří jste chudobní a mezi bohatými. Vy musíte poslauchat, když vám druzí rozkazují; vy musíte častokráte postaupit místo, když toho jiní žádají od vás. Toto jest sice na tomto světě potřebné, aby se udržíval pořádek v záležitostech lidskýck a stálý pokoj v tovaryšstvě lidském, než před Bohem přestane rozdíl tento. Bůh totižto vyslyší modlitbu žebráka tak jako modlitbu zemského knížete; on v krejcárové obětě chudobného má také zalíbení jaké v tisiczlatové obětě boháče; on otvírá poklady maudrosti své sprostým tak jako i učeným. — Chceme-li sauditi podlé toho, čo se stalo při narození Ježiše Krista, uznáme a přesvědčíme se, že Bůh ne jen miluje lidí z obecného, nízkého stavu tak jako i jiných lidí, ale že jim ještě více jako jiným lidem přeukazuje své otcovské milosrdenstvo. — Máte tedy ovšem příčinu radovati se nad narozením Kristovým; avšak máme též mnohé příčiny, míti bázeň před narozením Kristovým.

II.

Máme my ovšem mnohé příčiny, míti bázeň před narozením Kristovým. A sice: my jsme hřísnici; narození Ježiše Krista pak ukazuje nám, že Bůh jest nepřítelem hříchu; že hřích není žádná maličká věc; že hřísník jest vždy v největším nebezpečenstvě zahynutí věčného. Toť jsau přičiny naší bázně!

Narození Ježiše Krista ukazuje nám: že Bůh jest nepřítelem hříchu. Keby Bůh nebyl nepřítelem hříchu, bylo by mu všecko jedno, či my hřešíme anebo nehřešíme, ani by nebyl poslal Syna svého, aby setřel hřích skrze umučení a smrť svau: je-li tedy Bůh nepřítelem hříchu, tedy je on aj našim nepřítelem dotud, pokud hřešíme. O, jak hrozná to věc, míti Boha za nepřítele svého, který nás může znivočiti v kterémkolvěk okamžení! Kdo z nás jest bez hříchu? — Máme-li jen jednoho člověka, na němžto nám mnoho záleží, za nepřítele, hledáme ho čím skůr ukrotiti a jeho přátelství sobě získati; musíme se směřit, „tak hovoříme, nebo my tohoto muže můžeme potřebovat.“ — Na komže ale nám má více záležeti: na tamtom-li čili na Bohu? kohože potřebujeme více, tamtoho-li čili Boha? Hleďmež tedy, aby jsme se čím skůr

směřili s Bohem, aby jsme se zavarovali od hříchu, kteréhožto nepřítelem on jest, a tak aby jsme se zpět vrátili do přátelstva jeho; jináče máme příčinu, míti bázeň před narozením Ježiše Krista.

Druhau příčinu k bázni nad narozením Kristovým zavdává nám to pomyšlení: že hřích není žádná maličkost, ale že jest on čosi hrozného. Nebo, čím větší zadost učinění se požaduje, tím větší vina musí býti. Kdo ukradnul krejcár, nebývá tak trestán, jako ten, kdo zabil člověka. Spravedlnost za toto požaduje většího zadostučinění; nebo aj hřích jest těžší. Když tedy Bůh obětoval život svého jednorozeného Syna na dostučinění za naše hříchy, odtud poznáváme to, že hřích není žádná maličkost, ale že on jest čosi hrozného. — Bůh zná všecko na nebi i na zemi: on tedy kromě svého Syna nenaleznul nikoho na nebi i na zemi, kterýby byl býval v stavě dostučiniti za naše hříchy, jináče nebylby dopustil, aby jeho jednorozený Syn se stal člověkem a skrze své umučení a smrť dostiučinil za hříchy světa. Je-li tedy hřích tak hrozné zlé, jak velmi se máme obávati my hříšnici z příčiny narození Ježiše Krista!

Třetí příčinu naší bázně nacházíme v tom: že hříšnik za příčinau narození Ježiše Krista jest vždy v největším nebezpečenstvě věčného zahynutí. — Ježiš Kristus narodil se proto, aby nám učením svým ukázal cestu, po které můžeme přijíti do nebe. „J á j s e m“ praví on „c e s t a, p r a v d a a ž i v o t. K d o v ě ř í v e m n e, b u d e s p a s e n; k d o p a k n e u v ě ř í, b u d e o d s a u z e n.“ zatracen. — Nekráčí-li hříšník po cestě Ježiše Krista; neslyší-li on hlasu dobrého pastýře, než následuje hlas svých náruživostí; je-li on křesťanem jen podlé jmena, ne ale též podlé skutků svých, tedy má se on obávati všelikého zlého. — Ježiš Kristus narodil se, vysvobodil hřísniků od věčného zahynutí. „J á j s e m p ř i š e l“ pravil on „v o l a t i n e s p r a v e d l i v ý c h a l e h ř í š n ý c h.“ On přišel, aby spasil hříšnika tak jako přichází lékař k nemocnému, aby ho uzdravil. Lékař chce i může uzdraviti nemocného; a proto předpisuje mu všecky potřebné léky a prostředky, mnoho ale záleží na tom: chce-li nemocný užívati těch léků a prostředků; chce-li se držeti předpisu lékařova. Následuje-li pak nemocný je-

nom svau vlastní vůli a ne předpis a rozkaz lékařův, sám si jest na příčině, jestli nevyzdraví a zemře. Podobně přišel Ježiš Kristus na svět pro dobré hříšnika: on vyhojil hříšnika z první nemoce; on mu podal dostatečné prostředky, aby duši svau zachoval zdravau a více neupádl do starých hříchů; nechte-li pak hříšník použiti prostředků těchto, musí si sám sobě to připísat, jestli o nezadlauho zase upadne do hříchu a uvrhne se do věčného zatracení; nebo zátvrdlivý hříšník má se z příčiny narození Kristova obávat všelikého zlého.

Přestaňtež tedy hřešit a počnitež býti dobrými křesťany, aby jste neměli žádné příčiny, obávati se narození Ježiše Krista, ale aby jste se rádněji těšili z něho. Milujte Boha a Ježiše Krista z celého srdce. Vy milujete toho, který s vámi dobře nakládá: a kdože lépe myslí s vámi? kdo vám lépe přeje? kdo lépe nakládá s vámi, jako Bůh laskavý? Přeukazujte mu tedy vaši lásku zachováváním příkazů; však i vy žádáte, aby dítky a služební vaši přeukazovali lásku k vám následováním vasí vůle. Milujte též bližného a vypuďte všecka nepřátelstva ze srdce svého; nebo člověkem učiněný Spasitel chce, aby byl pokoj všem lidem na zemi, kteří jsau dobré vůle. Milujtež naposledy aj sebe samých tím, že složíte ze sebe všecky své chyby a nedokonalosti, a že se den po den stanete lepšími a dokonalejšími a tak bude narození Ježiše Krista příčinau vaší časné i věčné radosti. Amen.

Na neděli v týdni po narození Krista Pána.

„Byla též Anna prorokyně — a ta byla vdova.“
Luk. 2, 36. 37.

Za onoho času, tak hovoří dnešní Evanjelium, divili se Jozef a Matka Ježišova nad těmi věcmi, které se vyprávaly o jich Synovi; nebo slyšeli o něm velké, předivné, neobyčejné věci. — Bůh zvolil dvě stařičké osoby, kteréby předpověděly tyto předivné věci rodičům Ježišovým; zvolil totižto: pobožného Simona a jistau

osemdesát čtyry ročnau vdovu, jménem Annu, kterážto byla prorokyně. Šimon předpověděl: že Ježiš jest položen k úpadu a k povstání mnohým v Izraeli, a na znamení, kterému bude odporováno. Anna pak prorokyně řekla, že Ježiš jest Vykupitel, na kterého již dávno čekali Jzraelští. Tito dva starčekové měli ducha prorockého; nebo byli pobožní a cnostní. — Velké to potěšení pro těch z pomezi vás, m.' Kř! kteří jsau starší a pěkné to naučení pro mladých, kteří chtějí někdy starými býti. Bůh miluje starých; on uděluje jim obzvláštní milosti, avšak jenom těm, kteří jsau pobožní jako Šimon, a cnostní jako prorokyně a vdova Anna.

Poněvadž mezi vámi jsau mnozí staří a spolu aj ovdovělí, anebo o nezadlauho mohau ovdověti; protož vyložím vám dnes povinnosti stavu vdovského a představím vám prorokyni Annu za příklad dobré vdovy; přeukáži vám tedy:

jako se má chovati osoba v stavě vdovském

1) naproti Bohu;

2) naproti bližnému.

Vdnešní řeči přednesu vám mnoho potěšného a užitečného v nejsv. jménu Ježiš a Maria. — Pozorujtež!

I.

Jako se má osoba v stavě vdovském chovati naproti Bohu, to nám ukazuje zřetedlně dnešní Evanjelium v příkladě prorokyně a vdovy Anny. *Byla ona vdova asi čtyr a osemdesát roků stará, kterážto nevycházela z chrámu a postěním i modlením slaužila Bohu den i noc.* Hle, tak má pobožná vdova setrvávati v chrámě Páně, tak má svůj čas tráviti postěním a modlením, tak má Bohu slaužiti bez přestání. Tento jest obsah povinností stavu vdovského naproti Bohu.

Každá osoba v stavě vdovském má se rada přidržívati kostela; nebo se již bez toho dlauho zabávala se světem a s čásnými věcmi; již jest čas, aby aj na Boha pomyslela a s ním se zabávala. Mladost takové osoby se pominula, a to snad v hříších a neprávostech; jarní věk se též pominul, a to snad v časných starostech; toliko poslední dni života ještě pozůstávají, kteréžto

mají býti Bohu posvěceni. Staré osoby naučily se přes celý život svůj z mnohonásobné zkaušenosti, že člověk na tomto světě ničeho tak velmi nepotřebuje jako dobrého přítele a že se na světě dobrý přítel zřídka nachází: Ony tedy mají z této své zkaušenosti nabyti maudrosti, a tím více spojiti se s Bohem, o kterémžto vědí, že on jest jejich nejlepším přítelem ve všech jejich okolnostech, v štěstí tak jako i v neštěstí. Ony tedy mohau tomuto svému příteli všecky své potřeby v kostele předložiti. On jim může spomoci; poněvadž on jest Bůh. On jim aj pomůže; nebo on jest Otec a přítel. Mnohokráte se vdovci nebo vdově ani jen toho kautika v domě nedostane; skoro každý se potkne a namrzí na nich. Vy, kterých toto potkává, nebuďte proto malomyselní, hle! dům Boží jest vám otevřen, tu můžete zůstávati, pokud jen chcete; Bohu nikdy nebudete nepříležití, jen radi zůstávejte v jeho chrámě tak jako zůstávala v něm prorokyně Anna, a trávte v něm čas pobožnými modlitbami.

Ovšem nikdo nemá větší příčiny modliti se, jako staré osoby, kteréžto jsau v stavě vdovském. Ony totižto mají se poděkovati Bohu za tak mnohá dobrodění jich tělu i duši přeukázaná, kteréchžto ony požívali od mladosti až do staroby své. Člověk, jak dlauho jest mladý, neuznává dobrodění božská, ani není Bohu dostatečně povděčen za ně, až v pozdějším věku, v starobě poznává on tato dobrodění; a proto má aj jeho vděčnost přibývati. Ony mají Boha prositi o odpuštění hříchů, které popáchaly v čas živobytí svého. Člověk, pokud jest mladý, nemyslí na pokání, — teprv s věkem otvírá se mu rozum: tedy on poznává velikost a množství svých hříchů; avšak měl by vtedy i to poznati: jak velmi mu jest potřebné, aby Boha prosil o odpuštění a milost. Ony mají naposledy Boha prosit o milost vytrvalosti v dobrém a o šťastnau smrt. My jak dlauho jsme mladí, nemyslíme na smrt, než staroba rozpamatauva nás na smrtedlnost těla našeho. Vtedy my badáme, že již není více daleko konec našeho života, a toto má nás vzbuzovati, žeby jsme se horlivěji nežli před tím modlívali a tak skrze modlitbu šťastlivý konec života dosáhli. Avšak není dost jen modliti se. Osoba v stavě vdovském musí ještě jináče slaužiti Bohn bez přestání a podlé příkladu pobožné vdovy Anny. Nič není ohavnějšího

Jako jest stará osoba v stavě vdovském, která ještě chce mladé osoby ve všem následovati, a proto ani nechce zanechati hříchy mladosti své. „Takové osoby“ hovoří sv. Pavel, „které jsau ještě v stavě vdovském oddány tělesným žádostem, očekává zatracení.“ V starobě netřeba více slaužiti světu, ale plniti zákon Ježiše Krista; netřeba více mysliti na pýchu, márnost a smilstvo, ale na svůj cíl a konec, na smrť a na věčnost.

Tyto jsau povinnosti stavu vdovského naproti Bohu. — Jakože se ale má osoba v stavě vdovském chovati naproti bližnému?

II.

Osoba v stavě vdovském musí se trpělivě a příkladně chovati naproti bližnému. Za našich časů jest to sice všeobecná, ale přitom pokuty hodná věc, že staří lidé nejsau v té vážnosti u mladých, v které by oni již vzhledem na věk svůj měli býti; a proto oni, poněvadž nejsau více v stavě pracovati, bývají od těchto zapovrženi. Mladí lidé sobě to nepřipomnau: že všecko, čo oni mají, se musí připísati někdejší práci těchto starých lidí; oni sobě nepomyslí, že starý, vyrobený člověk potřebuje ano i zaslauží pokoje; oni sobě nepomyslí, že i oni kedysi budau staří, a že sobě též budau přáti pokoje a dobrého se chování mladých lidí naproti nim. V ohledě tomto stav vdovský, kterýžto bývá obyčejně spojen se starobau, jest velmi obtížný; avšak pobožná osoba nič nedbá na obtížnost tuto: ona se mírně chová ve svém stavě vdovském a trpí všecko s křesťanskau trpělivostí. Stav vdovský, obyčejně se starobau spojený, podává ovšem tu nejlepší příležitost, ještě na tomto světě zadost učiniti za svoje v mladosti spáchané hříchy; tenže stav vdovský podává tu nejlepší příležitost, naučiti se opovrhovati svět, kterýžto nás rád vidí, jenom tak dlauho, jak dlauho nás on k svým cílům potřebuje, a rádněji měti se k Bohu, kterémužto jsme vždy milí, ať jsme staří nebo mladí, pakli jsme jen pobožní a cnostní; podává nám on příležitost, dobré skutky vykonávati, na cestě kříže s odevzdáním-se do vůle Boží kráčeti a na cestě této nejjistější vchod do království nebeského nalezti: buďtež tedy trpěliví vy, kteří žijete v stavě vdovském; myslitež sobě: že nebe

jest všeho hodno; přeukáže-li vám kdo něčo dobrého ve vaší starobě, buďtež povděčni naproti němu; urobí-li vám pak kdo něčo zlého, odpustež mu, — přetrpíte-li toto zlé trpělivě, stanete se skrze to šťastlivými potomně; nebo na časné trápení následuje věčná radost. Avšak musíte býti nejenom trpěliví ve svém trápení, ale i příkladní svým životem. Mladí lidé v mnohém následují, napodobňují starých: dejtež jim tedy dobrý příklad, aby se nepohubili následujíce vás; vyplňtež všecky povinnosti dobrého křesťana náležitě, a napomínejtež i druhých, aby též své povinnosti náležitě plnili; nemíchejtež se více do záležitostí světa; nerobtež žádných roztržitostí v domě, v kterém bydlíte, žiťtež s každým člověkem v pokoji, a hleďtež též i mezi druhými pokoj zavésti a udržeti; neutrhujtež na cti a na dobrém jmeně bližnému; než rádněji buďtež spravedliví naproti každému; ani nehovořtež ani nemyslitež o bližném svém ničeho zlého, ale rádněji hovořte a myslite o něm všecko dobré; pozorujtež rádněji na sebe samých nežli na druhých. Jste-li vy cnostliví, budau i druzí vašim příkladem vzbuzeni k tomu, aby i oni též byli cnostliví; čiňtež všecko to, čo první křesťané činili v stavě vdovském: oni totižto navštivovali nemocných, těšili zarmucených, vyučovali neumělých, podporovali chudobných, a každému byli na ruku s dobrau radau a pomocí: i vy čiňtež podobně a vykonávejtež dobré skutky, aby jste skrze to i sobě byli užiteční i druhých příkladem svým vzbuzovali; myslitež, že jste vy již dost žili světu. Vy jste za živobytí svého i mnoho dobrého i mnoho zlého zažili; vy jste i radostí světa užili i trpkosti jeho podstaupili; včil se všecko pominulo, jakoby ničeho nebylo bývalo. Jen ještě několik dní vám pozůstává, avšak i tyto se skoro pominau. Vaše staroba, vaše ustavičná chorlavost, vaše každý den ubývající vláda těla zvěstují vám, že se již smrť blíží k vám: připravujtež se tedy k smrti pobožným a cnostným životem; plňtež povinnosti stavu svého naproti Bohu i naproti bližnému, — k čemuž máte příklad na bohabojné vdově Anně před očima; budeteli žíti tak jako ona žila, budete ovšem šťastliví tak jako i ona jest šťastlivá.

M. Kř! plňmež všecky naše povinnosti, aby jsme byli šťastliví. Ježiš, jako hovoří pobožný Šimon v dnešním evanjelium, jest

položen mnohým k úpadu a mnohým ku vskříšení: k úpadu těm, kteří zanedbávají své povinnosti, ku vskříšení pak těm, kteří jich vykonávají. Chráň Bůh, aby nám byl Ježiš k úpadu, kterýžto přišel, aby nás vykaupil. Povstaňmež rádněji z mrtvých hříchu skrze něho a zůstávejmež v milosti jeho, pokud smrť nepřijde na nás. Amen.

Na 2 neděli po narození Krista Pána.

„Rachel oplakávajíce synů svých a nechtěla se potěšit, proto že jich není.“ Mat. 2, 18.

Dnešní evanjelium, které jste právě slyšeli, jest delší pokračování všeho toho, co sv. Matuš evanjelista na počátku této druhé kapitole písal, zvláště od verše 13—19. Podává nám tamže sv. evanjelista smutný důvod o ukrutnosti Herodesa krále, kterýžto, od třech sv. králů, čili maudrců od východu se dozvěděv, že se Ježiš nazaretský narodil, který má býti přislibeným Mesiášem a králem židoským, obával se, aby nebyl skrze něho pozbaven koruny a království svého: usiloval se tedy tohože vnovězrozeného Mesiáše zabit, aby se tímto spůsobem osvobodil od takového sobě nemilého nástupce. Poněvadž ale jistě nevěděl, zdaliž se to dítě Ježiš zdržuje v Betlehemě, anebo-li ven z Betlehema, proto pro větší jistotu vydal ukrutný rozkaz, aby všeci chlapci v Betlehemě i v celém betlehemském okolí, kteří neměli ještě vyše dvau roků, zavražděni byli. Ježiš sice ušel ukrutnosti této a od anděla byl doprovoden do Egypta spolu i s rodičmi svými, ale mnoho set jiných dítek bylo zavražděno, a zarmucené matky oplakávaly, jako Ráchel, smrť svých dítek, a nedaly se potěšit. Naši rodičové nemají se síce teraz již žádného Herodesa báti, než předce potkává jich častokráte to neštěstí, že jim neuprosná smrť jich nejmilejší dítky odebere skrze náhlau nemoc, když se oni o tom ani nenazdají. Takoví rodičové jsau mnohokráte až velmi zarmu-

ceni nad smrtí svých dítek, i nedají se potěšiti; těchto já tedy chci dnes těšiti; přivolávaje jim:

1) Rodičové! neplačtež nad tělesnau smrtí svých dítek;

2) Rodičové! plačtež rádněji nad duchovní smrtí svých dítek.

Tělesná smrt vede vaše dítky k životu věčnému; duchovní smrt ale vede jich k smrti věčné. — Mejtež jen trpělivost, pokud vám toto dvoje nedokáži v nejsv. jménu Ježiš a Maria.

I.

Rodičové! neplačtež nad tělesnau smrtí svých dítek. — Povážíme-li věc tuto podlé zevnitřního zdání a smyselními očima, rodičové dobří ovšem mají příčinu plakati, když jim smrt odebere dítě vtedy, když se oni toho ani nenazdají. Avšak, když věc tu uvážíme podlé zásad čili pravidel rozumu a dle předpisů víry, nachází se ovšem dost důvodů, jímiž se mohau takoví rodičové těšiti nad ztratau svých dítek. — Povážtež jen milí rodičové! že jste i vy smrtedlní lidé. Vy tedy nemůžete přinésti na svět jiné dítky, jako smrtedlné; zemrau-li ony, nestává se nič jiného s nimi, jako to, čo se i s námi všemi stane. Ony jdau po cestě té, po kteréž musí jíti všecko, čo jest smrtedlné. — Dejmež tomu, žeby ony byly dlauže žily a starší věk života dosáhly, nežli my, předce by ony musely jednau zemříti. Čože záleží na tom, či ony zemřely o nekolika roků prv neb neskůr? Člověk, když se ostará, stává se opět dítětem. Onyby tedy byly musely kedykolvěk zemříti jako děti, buď v prvním nebo v druhém dětinství svém. -- Buďtež tedy tomu radi rodičové! že vaše dítky včasně zejdau z tohoto světa, bídy plného. Jak častokráte se vy žalujete, že se musíte tak mnoho starati, tak mnoho trpěti v čas živobytí svého, pomyslitež sobě, žeby se ani dítkám vašim casem svým nebylo lépe vodilo. Člověk sotva že přijde k užívání rozumu, již nahlídá, že se narodil, aby kříže a trápení snášel; a čím více on k rokům přichází, tím více přibývají též kříže a trápení života jeho. Vaše dítky tedy nejsau nešťastlivé, jestliže ony zemrau včasně. Když tedy uvážíte, že dítky, které zemřely ve své nevinnosti, jsau v nebi, musíte děkovati Bohu dobrotivému za to, jestli on zavčasu dítky vaše povolá k sobě. Tak

dobře, tak lehce a tak šťastně by ony nebyly zemřely později. Při nynejším zvoditelství světa, při tak mnohých příležitostech k hříchu, při tak velkých nebezpečenstvích duše není tak snadno zachovati život svůj bez poškvrny a zůstati v milosti božské. Pýtejtež se tu svého vlastního svědomí. Bůh asnad předviděl, že vaše dítky v dospělejším věku podlehnau nebezpečenstvům těmto a upadnau do těžkých hříchů: on tedy veliké dobrodění přeukazuje tím, když jich nechá za mladi zemříti, prv nežli by zlost, jako sv. písmo hovoří, změnila rozum jejich a faleš podvedla duši jejich.

Zemrau-li vaše dítky zavčasu, jsau ony zaopatřeny i podlé těla i podlé duše. Přitom jste vy osvobozeni od mnohých starostí skrze smrť vašich dítek, které by vám bylo spůsobilo jich vychovávání. Z každodenní zkaušenosti můžete nejlépe věděti, jak velmi se musejí starati a trápiti dobří rodičové, pokud oni své dítky svému stavu přiměřeně a po křesťansky vychovají a na těle i na duši zaopatřejí. Koliký bohabojný otec, koliká starostlivá a dobrá matka celé noci nespí, starajíc se o dobré svých dítek. Bůh tedy nakládá dobrotivě s vámi, když vám odjímá vaše dítky, a s dítkami odjímá vám i těžké břemeno vychovávání, kteréžto jest s těžkým zodpovídáním spojeno.

Ne jen že jste zbaveni mnohých starostí skrze včasnau smrť dítek vašich, ale ještě krom toho nadobýváte v nich orodovníků u Boha, kteří budau prosit za vás u něho tím více, čím užšeji spojeny jsau ony s vámi, jakožto vaše dítky. Jich modlitba jest ještě nevinná a čistá, a proto ona aj má větší platnost před Bohem nežli modlitba hřísniků. Těštež se tedy, milí rodičové! když Bůh bere vaše dítky k sobě, však se přesvědčujete, že on skrze to dobře míní s vámi i s dítky vašimi. Neplačtež nad tělesnau smrtí dítek vašich. Jestliže ale zemrau vaše dítky duševně, jestliže se ony stanau hřísniky, tedy plačte. Příčinu, pro kterauž máte plakati, ukáži v druhé strance.

II.

Rodičové! plačte nad duchovní smrtí dítek vašich Nič není strašnějšího nad smrť duchovní, nad smrť duše; nebo její následky

jsau nevypovitedlné a oplakávání hodné. První a nad míru smutný následek jest již ten, že vaše dítky, zemrau-li ony smrtí duchovní, jsau pozbaveny naděje, dostati se do nebe, pro kteréžto však ony se byly narodily. Přednost člověka před nerozumným stvořením záleží v tom, že má nesmrtedlnau duši a naději k věčnému blahoslavenství; ale skrze hřích pozbavuje se on naděje této a, zemře-li on jako hříšnik, tedy on bude tak málo jako i nerozumné stvoření účasten království nebeského. Není-li to hrozná věc, milí rodičové! pro vás, když pomyslíte, že jste splodili a porodili dítky, které se mohly i měly státi účastnými věčného blahoslavenství, než ony se samovolně skrze své hříchy připravily o život milosti i učinily se nehodnými království nebeského. Není-li to hrozná věc pro vás, když pomyslíte, že vaše dítky jsau na tomto světě jen na to, aby nejdobrotivějšího Boha obrážely ustavičně, aby žily i zemřely jako nepřátelé Boha? Není-li to hrozná věc pro vás, když pomyslíte, že se vaše dítky nejen sebe samých učinějí nešťastlivými skrze nepravost srdce svého, ale že ještě i druhých zvedau, duševně zabijí a se sebau do věčného zahynutí uvrhnau skrze svůj zlý příklad? A hle můžete sobě ovšem takovéto hrozné myšlénky robiti, jaknahle znáte, že vaše děti počínají hřešiti a následovně duševně zemírati. První těžký hřích vašich dítek jest počátkem, základem tisíce jiných hříchů, a jako ony z jednoho hříchu upadují do druhého, tak se ony též vždy víc a víc blížejí k věčnému zahynutí.

Vaše dítky jsau již na tomto světě nešťastlivé, jsau-li hříšné. Každé štěstí na tomto světě závisí od Boha. Bez Boha člověk jest jako strom neurodný, kterýžto nikdy nenese ovoce, bár se on jakkolvěk opatřuje. Bůh musí býti s námi, chceme-li býti šťastnými; s hříšniky ale není Bůh. Oni ho od sebe odvracují skrze své nepravosti, a protož vyhánějí z příbytků syých štěstí a požehnání. Všecko se jim stává proti vůli, oni bývají křížem a trápením navštivováni, při čemž nemají oni žádné zásluhy ani odplaty u Boha. Tak bídně se vodí dítkám vašim, jsau-li ony duchovně mrtvé, jsau-li ony hříšné. — J jakože se budau tyto vaše nešťastlivé dítky zodpovídati, když se musejí jednau dostaviti před saudní božskau stolici, a vydati počet ze svého hříšného života? Zdaliž nebude

větší částka z nich na vás uvalovati vinu a žalovati, že jste vy vašim zlým vychováním, vaší přepiatau a nerozumnau dětinskau láskau k nim příčina jich neštěstí, jich věčného zahynutí? Budau-li žaloby tyto pravé, čemuže se můžete úfat, jako: že bár vy by jste aj obsáhli odpuštění svých vlastních hříchů, předce pro cizí hríchy dítek vašich zahynete? — O, Bože, jak hrozné jsau následky smrti duchovní, smrti duše! Nemusíte-li vyznati, milí rodičové! že vy máte příčinu plakati nad dítky svými, když víte, že vaše dítky jsau mrtvé podlé duše? Rádněji chcemež podlé těla tisickráte jako podlé duše jen jedenkráte zemříti; řádněji chcemež všecko utratiti jako jen jednoho hříchu se dopustiti.

Jsau-li tedy snad mezi vámi někteří tak nešťastliví rodičé, kteří dobře znají, že jich dítky jsau podlé duše mrtvé, že jsau hříšné, o, přehovářejtež jich, aby z mrtvých hříchu opět vstaly, a pravým pokáním život milosti opět hledali. Nepřestávejtež plakati, pokud jich vašimi slzami nepohnete a opět na pravau cestu nepřivedete. Jsau-li oni pak podlé duše živé, tedy nemáte více příčiny plakati nad jich tělesnau smrtí. Jenom jich tělo zemře, jich duše pak žije na věky a, bude-li tato zachráněna, tedy jsau vaše dítky spolu is vámi šťastlivé. Amen.

Na 1 neděli po sv. třech Králech.

„Hle otec tvůj i já s bolestí jsme tě hledali."
Luk. 2, 48.

Z dnešního evanjelium můžeme se opět mnoho naučiti: ono obsahuje poučení pro rodičů i pro dítky. Rodičové mohau se odtud naučiti: jako se mají starati o své dítky, a dítky zase mohau se odtud naučiti: jako mají rodičů svých poslauchati.

Maria a Josef šli s dítětem Ježišem do Jeruzalema; nebo u židů bylo v obyčeji, aspoň jedenkrát v roce na hlavní svátek navštíviti chrám jeruzalemský. Když se oni tam za několika dní, jako

obyčejně zabavili, poberali se zase nazpět domů. Odcházejíce ale odtud, zbadali, že jich dítěte Ježiše není při nich; poněvadž ale věděli, že více jich příbuzných bylo v Jeruzalemě, tedy jich úzkost strany něho z počátku nebyla veliká; nebo se nazdávali, že jich synáček s jich příbuznými již po předku išel anebo že jen ještě půjde za nimi: oni tedy nastupovali cestu dále pokojně; poněvadž ale ho nenašli doma a přitom počuli, že ho ani mezi příbuznými není, kteřížto byli neskůr přišli, navrátili se zase do Jeruzalema, plní úzkosti a hledali ho tam za celé tři dni, až když ho našli naposledy v chrámě. Když Ježiš rodičů svých spatřil a počul, že ho oni s bolestí hledali, omlauval se a řekl, že on nazad neostal ze svéhlavosti, z neposlušnosti, z vlastní vůle, ale že to byla vůle a nařízení jeho nebeského Otce; potom pak šel s nimi domů a byl jim poslušen.

1) Rodičové! vezmitež si příklad z rodičů Marie a Jozefa, a buďtež i vy starostliví o své dítky;

2) Dítky! vezmitež si příklad z dítěte Ježiše, a buďtež i vy poslušné naproti rodicům svým.

K tomu vás já dnes vzbuzovati budu v nejsv. jménu Ježiš a Maria. — Pozorujtež.

I.

Rodičové! buďtež starostliví o dítky své. Toto jest vaše povinnost; nebo jste rodiči. Kdože se postará o ně, jestli ne vy? Vaše dítky jsau tělo z vašeho těla, jsau krev z vaší krvi: vy tedy musíte se starati o ně jako o sebe samých. Kdo zasadí strom a chce měti ovoce z něho, ten ho musí aj opatřovati. Do cizích věcí vás nič, než o to čo jest vaše, musíte se vy sami starati, a čože jest vám bližší, čože jest vám vlastnější, jako dítky vaše? Hlas přirozenosti ve vás jest mnohem silnější, nežli by jste se z pod této povinnosti vyjmauti a osvoboditi mohli. Již i to nerozumné stvoření by vás zahanbilo, jestli by jste se méně starali o dítky své, nežli se ono o své mladé stará: jest tedy vaše povinnost, starati se o dítky své. A jak velmi jest potřebná dítkám vašim vaše starost o ně? Čože jest dítě, když ono vyjde ze života matky své, či ne jako bídný červík, které by hned zahynulo, kdyby ho opu-

stili rodičové jeho. Mnohé zvěři, hned jako se uláhly, znají sobě pomáhati v některých věcech; jedině člověk jest tak slabý, že za mnohé roky potřebuje cizí pomoci. Dítě nemůže sobě zaopatřiti žádného pokrmu pro tělo své, a tím méně jest ono v stavě, starati se o duši svau a o vyučování své. Všecko toto musí dítě očekávati od svých rodičů. Nepomáhají-li mu v tom jeho rodičové, musí ono zahynauti i podlé těla i podlé duše. Starost rodičů jest tedy dítěti nevyhnutně potřebná. — Pravda, jest sice těžko pro vás rodičů, starati se ustavičně o dítky své; avšak těžkost tato ulevuje se vám mnohými radostmi. Čím větší jest vaše starost, tím lepšími se stanau vaše dítky, jak podlé těla tak i podlé duše, s dobrými pak dítky jest jen radost žíti: ony vám nespůsobují žádného kříže, žádného zarmutku; ony pracují s vámi, a to sice mnohem usilovněji a věrněji, nežli cizí služebníci; ony jsau naposledy ve vaší starobě vaší jedinkau potěchau, vaší jedinkau podporau: jest tedy dobře pro vás; když se nemusíte svěřiti cizím rukaum. Vaše dítky, jsau-li ony jináče dobré a vděčné, budau se ovšem starati o vás ve všech potřebách vašich a nezanechají vás až do posledního okamžení života vašeho. O, jak pokojně zemřete, jestliže jste se starali o tělo i o duši dítek vašich v čas živobytí svého! Jak lehká bude smrt vaše při tomto pomyšlení: my necháváme po sobě zdravé, spůsobilé dítky, kteréžto se tak vyučily, že jsau v v stavě, vychovati se ve světě; my necháváme po sobě pobožné, mravné dítky, kteréžto neobrazejí Boha, než budau z nich dobří křesťané; tyto šlechetné, dobře vychované dítky budeme opět v nebesích někdy objímati a v nich se tam těšiti na věky. O, jak pokojně a lehce vy usnete, když budau okolo vás při vaší smrtedlné posteli státi vaše dítky, kteréžto vám tak sladké naděje poskytují, když vás ony při vašem se laučení ještě jedenkrát pobozkají, a budau vám v povděčných slzách zatvírati oči.

Rodičové! tak mnohonásobné a tak veliké potěšení zaslauží toho, aby jste se všemožně starali o dítky své, čoby to prám hned nebyla povinnost vaše.

Starejtež se tedy o dítky své. Vezmitež sobě příklad z rodičů Ježišových, z Marie a Jozefa. Oni sice dobře věděli, že jich dítě jest dobré, že jest svaté, a předce oni byli velmi starostliví

o něj. Vaše ale dítky jsau i podlé těla i podlé duše slabší nežli Ježiš. Hřích přirozený, kteréhožto neměl Ježiš, učinil jich tělo křehčejším a jich rozum tmavějším. Musíte se tedy vy dvojnásobně starati, aby jste křehkost jich těla nahradili vaší podporau, a slabost jich těla nahradili vašim vynaučováním. Vezmitež sobě příklad z Marie a z Jozefa, a čiňtež pro dítky své tolik, kolik jen v stavě jste činiti. — Ale i vy dítky! vezmitež si příklad z dítěte Ježiše, a buďtež poslušni naproti svým rodičům.

I.

Dítky! poslauchejtež svých rodičů. Toť jest vaše povinnost; nebo jste dítky. Vaši rodičové již od narození vašeho musejí mnoho podstaupiti s vámí, mnoho činiti pro vás. Veliká nevděčnost by to byla od vás, kdyby jste tak mnohá dobrodění odplacovaly neposlušenstvím. Bůh i přirozenost ustanovila vám rodičů za představených vašich: musíte jich tedy poslauchati. Služební osoba, kteráž jest jináče cizí, musí poslauchati vašich rodičů, tak dlauho jak dlauho jest ona v službě u nich: vy tedy, které nejste cizí, než jste dítky domu a opravdivá vlastnost rodičů vašich, musíte tím více poslauchati těchto. Tot jest již vaše povinnost, aby jste jim byli poslušni. — A jak velmi jest vám potřebná poslušnost tato! J jakože by se vám vodilo, kdyby jste všecko jen podlé vaší hlavy a ne podlé vůle vašich rodičů konaly? Jakože by vyhlídalo s vašim zdravím, s čistotau vašeho těla, s vašim oděvem, s vaší chovau, kdyby jste se vy sami museli starati o sebe a byli by jste opuštěni od svých rodičů? Kdoby vám dal první vyučování duchovní, kdoby vás nejprv s vašim milým Bohem obznámil, kdoby vám ukazoval cestu k blahoslavenství věčnému v dětinství vašem, kdyby se toho nezaujali vaši rodičové? Ani na těle ani na dusi nemohly by jste sobě pomáhati, kdyby jste neměly rodičů. Jest tedy zapotřebí, aby jste jich poslauchaly, když jsau oni o vaše tělo a o vaši duši starostliví. — Poslušnost tato má mnoho dobrých následků, kteréžto vám život zpříjemňují; nebo můžete sobě mysliti, že vaši rodičové již jen proto, že oni vás milují, ničeho nežádají od vás, jenom to, čo vám jest užitečné a pro vás dobré. Jste-li tedy poslušni,

máte ne jiné jen to, čo jest dobré občekávati, a všecko to dobré nestojí vás žádné práce, — to vám vaši rodičové zaopatřují svau starostí, svau prácí: není-li to tedy veliké štěstí pro vás, když víte, že ještě máte rodičů, kteří se starají o vás, a že se nemusíte obrátiti k cizím lidem pro každau maličkost? O, jak radi by byli poslušné některé dítky, kdyby ony ještě měly svých rodičů při živobytí! Ony jen teraz cítejí ztratu tu, kterau utrpěly; jen teraz poznávají, že s rodiči svými do hrobu pochovaly všecku svau pomoc. Dítky! děkujtež Bohu, že ještě máte rodičů, a proto aj poslauchejtež jich; poslušnost tato učiní vás šťastlivými na tomto světě. A jak pokojně budete zemírati, jestliže jste bývaly poslušné naproti svým rodičům a plnily jich rodičovské napomenutí! Jak lehká bude vaše smrť, když sobě pomyslíte, že jste dobrovolně nikdy neobrazili rodičů vašich; když pomyslíte, že jste jich vždy milovali a ctili; když pomyslíte, že jste se ve všech věcech chovali podlé jich vůle. O, jak pokojně usnete, když sobě na smrtedlné posteli představíte, že pro svau poslušnost budete hojně obdařeni v nebesích, a že opět uvidíte svých rodičů ve věčné radosti! Dítky! tak šťastný život a tak blahoslavená smrť zaslauží toho, aby jste poslauchaly svých rodičů, čoby to aj nebyla vaše povinnost. — Poslauchejtež tedy svých rodičů. Vezmitež sobě příklad z dítěte Ježiše. On byl Bůh i člověk spolu, a předce byl poslušen svým rodičům, kteřížto byli jen lidé: on šel hned za nimi, jako mu byli pověděli, že ho hledali; on šel domů s nimi a byl jim poslušen.

Vezmitež sobě příklad z dítěte Ježiše, a poslauchejtež rodičů vašich bez svéhlavosti a bez odmluvy.

Potom vy budete jako i Ježiš prospívati ne jen věkem než i milostí, — budete na potěšení rodičům vašim a na radost lidem, aj Bůh vás bude rád vidět i učiní vás a s vámi i rodičů vašich časně i věčně šťastlivými. Amen.

Na 2 neděli po sv. třech Králech.

„Pozván jest aj Ježiš i učedlníci jeho na svadbu“
Ján. 2, 2.

Podlé dnešního evanjelium pozván byl Ježiš na svadbu do Kány Galilejské. Při této přiležitosti chtěl on svau majetnost po prvníkrát zjeviti a počátek zázraků učiniti. Chybovalo víno svadebníkům. Matka Ježišova, která též byla na svadbě, pověděla mu: „Synu! nemají vína.“ Ježiš tedy rozkázal sluhům, aby naplnili vodou šest nádob kamenních, kteréžto dle obyčeje židů tam pohotově stály na očištování, a aby jich přinesli k vrchnímu stola. Oni učinili tak jako jim Ježiš rozkázal, a když z toho koštoval vrchní stola, zpozoroval tento, že to již není voda, než to nejlepší víno. Hle tak dobře, tak šťastlivě se vodí na svadbě, kteréžto jest Ježiš přítomen.

Svadbu tu, na které byl Ježiš, potáhneme na svadby naše s mravním poučením, a vystavíme tamtu za pravidlo těchto.

U nás jsau některé svadby šťastné, některé nešťastné. Mnohokráte vstupují v manželství takoví, kteří dobře žijí mezi sebau a jsau vespolek šťastliví; jiní zase překlínají tu hodinu, v kterau se jeden druhého po prvníkrát byli poznali. J čože jest tomu na příčině? Zajiště nič jiné, jako: že na některých svadbách jest přítomen Ježiš Kristus, na některých ale zase ne. Pravím tedy:

1) svadba ta, na kteréžto není Ježiše, jest nešťastlivá;

2) svadba ta, na kteréžto jest Ježiš, jest šťastlivá.

Větší částka z pomezi vás anebo již vydržívala svau svadbu, anebo ji jen ještě bude vydržívati. Pozorujtež tedy na to, čo vám já budu dnes o této věci kázati v nejsv. jménu Ježiš a Maria.

I.

Svadba ta, na kteréžto není Ježiše, jest nešťastlivá. — Pýtám se: na kterýchže svadbách není Ježiše? — Jeho není přede

vším na svadbách těch, kteří jen ze smilnosti, jen z tělesné chlipnosti vstupují v manželství. Jsau lidé, avšak oni ani jen tohoto jmena nejsau hodni, kteří jsau horší od hovada, kteří se nazdávají, že oni na tomto světě k jinému cíli nejsau, jenom aby své tělesné žádosti upokojili, aby zase zemřeli. Takoví lidé sobě nespomnau, že jsau oni křesťani, a že stav manželský mezi křesťany nemá býti nečistý, jako mezi pohany a turky, než že on má býti čistý a svatý jakožto svátost. Bylo-li by možné, aby Ježiš, kterýžto jest samá svátost, byl přítomen svadbám takových nečistých, chlipných a smilných lidí? Takové svadby jsau navždy a veskrz nešťastlivé; nebo je-li již nasýceno užívání tělesných rozkošů, anebo přetrhne-li se ono skrze nemoc, nebo skrze jiné nepříhody, tedy takoví manželi jeden druhému se zhnusí, stávají se mrzutými a nespokojnými, a protož oni přejí sobě, by se potrhal svazek, kterýž byl mezi nimi na věčité časy k jich velikému neštěstí učiněn. — Ježiše není na svadbě ani těch, kteří v manželstvo vstupují jedině z lakomstva a z pachtivosti po bohactvě. Jsau rodičové, kteří se nazdávají, že oni učinějí své dítky šťastlivými jenom tím, když jich vydají anebo oženějí za takau osobu, která má mnoho peněz; avšak pověďtež mi, milí rodičové! záleží-li blahoslavenstvo manželstva jenom v penězích? Čože to osoží vaší dceře, když se ona vydá za muže, který síce má peníze, ale jest on při tom korhel, hrač, marnotratnik? Lépe jest dostati muže pořádného bez peněz, jako penize bez muže pořádného. Taková manželstva, která se uzavíraji pauze z bažení po penězích, bývají obyčejně nešťastná; nebo takoví manželové stávají se anebo lakomými a úžernými na škodu bližného, anebo marnotratnými a chlipnými na vlastní škodu.

Ježiše není na svadbě ani těch, o kterých on předvídá, že budau vespolek nažívati v roztržitosti a v rozbroji. Manželstvo u nás křesťanů jest viditedlným znamením a odbleskem té lásky, kterauž má Ježiš Kristus ke své nevěstě, k církvi katolické.

Manželové mají se tedy vespolek milovat, jako miluje Ježiš svau Církev. Nenávidějí-li se manželové vespolek, překlínají-li se oni, nažívají-li mezi sebau v ustavičném nepokoji, v zvadě a v nejednotě, není možno, aby přebýval u nich laskavý, tichý a trpělivý Ježis. O jak nešťastliví jsau takoví manželové! Čože

jest nepokojný stav manželský jiné, jako věčité muky, jako opravdivé peklo na zemi? — Naposledy Ježiše není na svadbě těch, o kterých on předvídá, že budau své dítky zle vychovávati, anebo jináče že budau po nekřesťansky hospodářiti. Stav manželský jest důležitým ne jen proto, že se jím lidské pokolení rozmnožuje, než přede vším proto, poněvadž křesťanští manželové skrze tuto svátost dosahují milost, aby mohli své dítky dobře a po křesťansky vychovávati, a jináče též svůj dům po křesťansky spravovati. Když ale manželové nadužijí milost tuto, když oni o své dítky veskrz nič nedbají, když při svém hospodářstvě Boha více obrážejí nežli ctí a milují, není možno, aby býval při nich Ježiš, kterýž se těší jenom v dobrých dítkách a v křesťanských hospodářech. J jakéže bývají následky toho? Takoví rodičové nedožijí se žádné radosti ze svých dítek, ale jen samého zarmutku a trápení. Čím více do věku přicházejí takové zle vychované dítky, tím větší zarmutek a starost ony spůsobují svým rodičům. Všecko štěstí a požehnání vystěhuje se z takého domu, kde se vede život nekřesťanský; nebo kde není Ježiše, tam ani štěstí a požehnání nemůže přebývati, a kde není dobrého vychovávání, kde není pobožnosti, kde není ducha křesťanského, tam není ani Ježiše. — Jest tedy pravda: že není-li Ježiše na svadbě, takové manželstvo bývá nešťastlivé.

II.

Je-li pak Ježiš na svadbě, tedy manželstvo jest šťastlivé.— Na kterýchže svadbách bývá rád Ježiš? bývá rád přede vším na svadbě těch, kteří do stavu manželského vstupují ne z chlipnosti, ne z pachtivosti po penězích, ale z dobrých křesťanských umyslů. Takové dobré umysly jsau vtedy, když osoby vstupují v manželstvo jedině proto, aby od sebe odvarovaly nedovolený spůsob, kojiti žádosti těla svého a žeby při kojení svých žádostí neobrážely Boha; když hned v den svadby před sebe berau, že budau své budaucí v manželstvě sploděné dítky dobře vychovávati, mezi sebau po křesťansky nažívati a své hospodářství po křesťansky spravovati; když při sobáši udělají přísné předsevzetí, že lásku a věr-

nost, kterauž sobě před oltářem společně přislubují, zachovají úpřimnau a neporušenau až do posledního okamžení života. Vstupují-li osoby z takýchto umyslů do stavu manželského, tedy ovšem jest Ješiš na jich svadbě. O, jak šťastliví jsau takoví manželové, kteří nejsau sobě žádného zlého umyslu povědomí při vstupování do stavu manželského. Oni vtedy mnohem lehčeji snášejí všecky těžkosti, kříže a trápení stavu manželského; nebo toto dobré povědomí dodává jim vnítřní potěchu a jest ono líbežný olej pro nich, kterýžto jich rany utišuje a uzdravuje. — Ježiš jest rád též na svadbě těch, kteří se při vstupování do stavu manželského nepřechvacují, v tak důležité věci podlé svéhlavosti a urputnosti nejednají, než nasledují radu svých rodičů, svých přátelů a jiných maudrých a křesťanských lidí.

Láska, hovoří sv. písmo, jest slepá; a nikde se tak snadno nepřechvátí člověk, jako při vstupování do stavu manželského, ani nikde není tak škodlivý přechvat, jako tu; nebo, poněvadž svazek manželský jest nerozvazatelný čili nerozlučný, takový přechvat táhne po sobě na celý život ty nejsmutnější následky. Kdo jest tedy prozřetedlný, ten se ovšem nepřechvátí v tak důležité věci. Napředek třeba poznati osobu, s kterau někdo vstupuje do stavu manželského, a s kterau potom na věky žíti musí.

Při této veledůležité záležitosti mladí lidé nemají sobě samým důvěřovati, k tomu jest potřebná zkaušenost a maudrá rada, a oboje toto naleznau oni najskůr u svých rodičů. — Ježiš jest rád též na svadbě těch, o kterých on předvídá, že budau v pokoji a v jednotě mezi sebau nažívati. Nič není příjemnějšího pro dobrého člověka, jako když vejde do domu, v kterém manželové nažívají v lásce, jichž vůle se vespolek srovnává, jenžto ne jen v dobrém rovnaký podíl berau, ale i kříže a trápení snášeti sobě vespolek pomáhají. Pokoj v domě jest více hoden nežli bohactvo s nepokojem. Nemají-li manželové ničeho, kromě kausek černého chleba, užijí-li ho oni v lásce a svornosti, nejsau oni nešťastliví; nebo při takových manželích jistotně přebývá tichý, pokoje milující Ježiš.

Ježiš náposledy jest rád na svadbě těch, o kterých on předvídá, že budau své dítky dobře vychovávati, a že aj jináče bu-

dau křesťanský život vésti a své hospodářstvo po kresťansky spravovati. Stav manželský jest důležitý více z ohledu vychovávání jako z ohledu plodění dítek; nebo čože osoží množení lídského pokolení, jestliže vychovávání dítek není dobré? Ne mnozí, než dobří, užiteční a pravě vzdělaní lidé jsau světu potřební. Ujmau-li se tedy manželové za dobré vychování svých dítek; nepřipuštějí-li oni přitom ničeho zlého, nekřesťanského ve svém hospodářstvě; dávají-li oni dobrý příklad ve všem: má Bůh i svět radost nad takovými manželi, i oni sami ze všech stran požívají nevypovitedlného potěšení: Ježiš jest tedy s nimi, a s Ježišem jest štěstí a požehnání až do konce jich živobytí.

Nebo šťastlivá jest svadba ta, na které jest Ježiš, a nešťastlivá svadba ta, na které není Ježiše. —

Vy, kteří máte umysel, vstaupiti kedysi do stavu manželského, čiňtež se hodnými, aby byl Ježiš na vaší svadbě! Vy, kteří jste již vstaupili do stavu manželského, hleďtež Ježiše, byl-li on již prvního dne svadby při vás, i dále zachovati při sobě; anebo, nebyl-lí on vtedy při vás, prositež ho, aby on ještě přišel k vám. Vy, kteří jste v stavě vdovském, děkujtež Ježiši, že on byl v čas vašeho stavu manželského při vás, a usilujtež se, aby byl při vás až do konce. Ježiše musíme míti; nebo bez něho jsme nešťastliví; jen s nim jsme šťastliví. Amen.

Na 3 neděli po sv. třech Králech.

„Povím-li služebníkovi svému: učiň toto, a učiní.“ Mat. 8, 9.

Spasitel náš jest dobrý, ale jen naproti těm, kteří jsau též dobří. On rád pomáhá, ale jen těm, kteří jsau hodni jeho pomoci. Dnešní evanjelium to potvrzuje k našemu poučení a potěšení. Přišel jistý setník k Ježiši, kterýžto měl doma sluhu nemocného, a prosil Ježiše, by ho uzdravil. Jeho důvěra byla tak velká a jeho

víra tak živá, že jen o jedno jedinké slovíčko prosil Ježiše, jsa přesvědčen, že ono bude dostatečné k uzdravení jeho sluhy: „Řekni jen slovem.“ pravil on k Ježišovi „a bude uzdraven služebnik můj.“ Setník ten byl ovšem dobrý člověk, kterýžto, aby pomohl svému nemocnému služebníkovi, sám išel k Ježišovi, a který tak velkau důvěru skladal v pomoci Ježiše. Ale i ten služebnik ovšem musel býti dobrý; nebo jeho pán, tenže setnik vydává věřejně o něm svědectví toto: „Povím-li služebníkovi svému: učiň toto, a učiní.“ A proto byl aj Ježiš tak ochotný a hotový vyplnit žádost setníkovu a uzdraviti jeho nemocného služebníka; nebo v tu hodinu hned, jako ho byl o to prosil setnik, byl uzdraven služebnik jeho. Hle, jak rád pomáhá Ježiš těm, kteří jsau hodni jeho pomoci! Hospodářové a služebníci! i vy též potřebujete pomoc Ježišovu, a ji aj od něho obdržíte, budete-li tak dobrými hospodáři jako ten setnik a tak dobrými služebníky jako ten sluha setníkův; protož přivolávám dnes všem hospodářům a služebníkům:

1) hospodářové! plňtež své povinnosti naproti svým služebníkům, a Ježiš vás obdaří za to;

2) služebníci! plňtež své povinnosti naproti svým hospodářům, a Ježiš vám to odplatí.

Prosím o trpělivost, pokud vás budu o těchto dvau věcech poučovati v nejsv. jmenu Ježiš a Maria. — Pozorujtež!

I.

Hospodářové a hospodárky! plňtež své povinnosti naproti svým služebníkům. -- Přede vším buďtež naproti nim vlídní a přivetiví. Nezapovrhujtež jich proto, že oni musejí slaužiti. Oni proto nejsau horší před Bohem, nežli vy. Oni jsau lidé i křesťani tak jako i vy. Od přirozenosti všeci jsme rovnací. Děkujtež Bohu, že on vás výššeji postavil a vám dal moc rozkazovati; nebuďtež ale proto hrdí a pyšní naproti těm, kteří vás musejí poslauchati. Však to již pořádek světa požaduje, aby zde na tomto světě jedni rozkazovali, druzí pak aby poslauchali; na druhém světě ale přestane nerovnost tato: tam jest pán to čo služebnık, hospodář

to čo sluha, — ten, čo příkladný a cnostný život vedl na této zemi, bude tám prvním. Přeukazujtež se pak naproti svým služebníkûm dobrými nejen slovem ale i skutkem; dávejtež jim dostatečnau, záživnau chovu a všecko, čehož oni potřebují k zachování svého života. „Kdo nepracuje" praví sv. písmo, „ten ani nech neje." Kdo pak pracuje, ten aj musí míti dostatečný pokrm, jináce ztratí vládu a chuť k delší práci. Přede vším pak dejtež jim zaslauženau a vyjednanau mzdu za jich práci, bez zadržení, bez ukrácení.

„Dělník," praví sv. písmo, „hoden jest mzdy své." jest to ovšem hřích do nebe volající, když někdo zadržuje nebo ukracuje zaslauženau mzdu služebníkum. Starejtež se o služebnikû svých i vtedy, když oni onemocnějí. Vy jste starostliví o svau lichvu, když jí něčo chybí, mnohem více tedy máte se starati o služebníka svého, kterýzto jest na obraz Boží stvořen jako i vy, a jest vašim bližným; — rozpoměňtež se na příklad setníků, o kterémžto jest řeč v dnešním evanjelium. On, jako setnik byl velkým pánem, a předce byl on tak velmi starostlivý o svého nemocného služebníka: on neposlal druhého k Ježiši prositi o pomoc, než on sám pospíchal k němu; on sám orodoval za svého nemocného služebníka, i neodešel prv odtud, pokud nedostal od Ježíše to pojištění, že jeho služebnik zase vyzdraví. On totižto věděl, že jeho služebnik jest dobrý; a protož aj mu on takovau lásku byl přeukázal. Zapamatujtež sobě příklad tento, a čiňtež podobně. — Starejtež se ale o svých služebníků ještě více vtedy, když jsau oni nemocni na duši: netrptež jim žádné prostopašnosti, nedovoltež jim nič nepravého, nič neslušného. Pokud jsau oni v službě u vás, buďtež jim na místo rodičů. Jako jest vaše povinnost, své dítky cvičiti, jich, když zaslužejí, trestati: tak jest tedy vaše povinnost, též i svých služebníkû v dobrém cviku a pořádku držeti, k čemuž přede vším potřebný jest váš dobrý příklad; nebo služebníci radi nasledují svých pánû. Jaký pán, hovoří pořekadlo, taký i služebník.

Tyto jsau v krátkosti přednešené vaše povinnosti naproti vašim služebníkûm. Plňtež jich, a obdaří vás za to hojně Ježiš: Budete-li vy dobrými hospodáři a hospodárkami: budete větším

dílem míti též dobrých, věrných, statečných služebníků; oni vtedy též radi zůstanau v službě u vás; oni se budau o vaše věci starati tak jako o své vlastní, a tak se vám vaše hospodářství s milostí božskau šťastlivě povede. Však jste i vy podaní. Jako vám jest to milé, když se vaši představení chovají naproti vám dobře, přivetivě a spravedlivě: myslitež sobě, že věru i vašim služebníkům jest to milé, když se i vy chováte naproti ním dobře, přivetivě a spravedlivě. Oni odplatí vám lásku tuto láskau zpátečnau, a budau vám pomáhati vaše časné statky čo den více rozmnožiti. Hle, tak vás obdaruje Bůh již na tomto světě, plníte-li své povinnosti naproti svým služebníkům. Větší odplaty ještě máte se úfati teprv ve věčnosti, když vás Ježiš povolá před saud a řekne k vám: „Vydejte počet z vašeho hospodáření.“ S jakau potěchau, vy vtedy budete moci odpověděti: Pane! my jsme ve svém hospodáření plnili své náležité povinnosti: očekáváme tedy od tebe korunu spravedlnosti, kterauž si přislibil těm, kteří, plnějí své povinnosti. A Ježiš vyplní vaše očekávání: ten vás učiní na věky šťastlivými.

Služebníci! plňtež též i vy své povinnosti naproti svým hospodárkám a Ježiš vám to též hojně vynahradí.

II.

Služebníci! plňtež své povinnosti naproti svým hospodářům a hospodárkám. — Přede vším buďtež ponižení, poslušní, uctiví a ochotní naproti nim: „Vy služební,“ hovoří sv. Pavel, „buďtež poslušni svým pánům.“ Vy nejste na to, aby jste rozkazovali, ale aby jste poslauchali: plňtež tedy povinnosti stavu svého a chovejtež se podlé povolání svého. Každá moc, a následovně aj moc vašich hospodářů a hospodárek jest ad Boha: spravujtež se tedy podlé nařízení Božího; nedejtež sobě jednu věc dvakrát, třikrát anebo i víckrát rozkazovati ad pánů svých, než hned na první jich okem mihnutí, na první jich slovo slauchnite jich; nasledujtež příklad onoho služebníka, o kterémž hovoří dnešní sv. evanjelium, o kterémžto jeho pán vydal to nejlepší svědectvo: „Povím-li služebníkovi svému, učiň toto, a učiní.“

Není to žádná hanba pro vás, že musíte slaužiti. Avšak již sám Ježiš Kristus přišel na tento svět, aby slaužil; ne ale aby mu druzí slaužili. „On sám vzal na sebe“ hovoří sv. Pavel „podobu služebnika,“ i pročžeby jste se vy hanbili slaužiti?

Slaužtež tedy ochotně, statečně; vykonávejtež sobě uloženau práci s takau pilností, jako by to bylo pro vás; buďtež usilovní ne jen vtedy, když pozerají na vás vaši hospodářové a hospodárky, ale i vtedy když oni nepozerají na vás. Služebníci buďtež poslušni svým pánům tělesným s bázní sice a s třasením, avšak spolu s prostostí srdce svého jako Kristu, ne na oko slaužíce, jakoby jste se chtěli lidem líbiti, ale jako služebníci Kristovi čiňte vůli božskau ze srdce, slaužte z dobré vůle jako pánům a ne lidem.“ Neopovážtež se ani jen nejméně sobě vzíti a přivlastniti z toho, čo vám svěřili vaši hospodáři a hospodárky. V cizém domě, kde jste vy jen jako služební, nič není vaše. Vaše povinnost jest, starati se o to, čo jest vám svěřeno, ale nemáte práva, tože přivlastniti sobě. Takové přivlastnění jest krádež a následovně hřích. Bár aj hned nespozorují vaši hospodářové a hospodárky škodu, kterau jste jim vy učinili, jest předce Bůh na nebi, který všecko spozorauvá, všecko vidí a ví, i bude každau takau nespravedlnost přísně trestati. Dá-li se vám to, čo vám přislauchá: buďtež spokojní s tím. Dá-li se vám dobrovolně více, jako vám patří: buďtež povděčni za to, a vynahraďtež zdvojnásobněný dar zdvojnásobněnau usilovností; pomyslitež sobě naposledy, že vy jste ne jenom služební ale i křesťané; nezapomnitež při vaší časné službě na spasení své duše a na službu boží; veďtež pobožný, křesťanský život; nezveďtež nikoho v domě, ale ani vy se nedejte zvésti od druhých; dávejtež tím více dobrý příklad těm, kteří slaužejí s vámi.

Tyto jsau vaše povinnosti, milí služebníci! plňtež je, Ježiš vám to v hojné míře odmění. Budete-li dobrými služebníky, ovšem naleznete vždycky dobrých hospodářů a hospodárky. Oni vás potom budau radi míti ve své službě, i budau vás jako své vlastní dítky milovati. Onemocněte-li anebo, budete-li potřebovati nějaké pomoci: oni vás jistě neopuštějí, — oni všecko radi učinějí za dobrého služebníka. Avšak i vy myslíte býti jednau hospodáři a hospodárkami; jako vám tedy bude milé, když vaši služebníci budau

plniti své povinnosti naproti vám: tak myslitež sobě, že je to též nyni milé vašim hospodářům a hospodárkám, plníte-li své povinnosti naproti nim. Oni též uznají vaši služební horlivost, ano oni vás budau i před druhými lidmi chváliti, a budete-li míti někdy výhled k pořádnému zaopatření, oni vám budau ovšem dopomáhati k tomu. Hle, tak vám odplacuje Bůh již na tomto světě, plníte-li své povinnosti naproti svým hospodářům a hospodárkám. Ještě větší odplaty máte se úfati ve věčnosti; nebo tam bude přivolávati Ježiš každému dobrému služebníkovi slovy sv. evanjelium: „Přijdiž služebníku dobrý a věrný! přijdiž služebkyně dobrá a věrná! poněvadž jsi byl věrný, byla věrná nad malem, ustanovím tě nad mnohem, — vejdiž do radosti Páně." Nemá-li to býti velké potěšení pro vás? a hle, potěšení toto jest jisté, budete-li plniti své povinnosti.

Čiňtež tedy, čo jest vaše povinnost, a buďtež věrní povolání svému. J vy též hospodářové a hospodárky chovejtež se ve smyslu vašeho povolání.

My všeci máme všeobecného Pána, kterýž jest v nebesích, a tento nepožaduje od nás ničeho jiného, kromě to, aby každý plnil povinnosti stavu toho, do kteréhož jest on povolán. U Boha je každý stav rovnaký. Dobrý služebník jest mu tak milý jako milý mu jest hospodář; nebo jeho vůle jest: aby všeci, lidé plnili své povinnosti a aby se skrze to stali šťastlivými. Amen.

Na 4 neděli po sv. třech Králech.

„Pane! zachovejž nás, hyneme." Mat. 8, 25.

Bojazlivý a malomyselný člověk nech jen malý obláček vidí na nebi, již se třese, jako před nějakau hroznau baurkau; ale se při tom nerozpamatá, že nad oblaky jest Bůh, jehožto musejí vody i vetry poslauchati; on se nazdává: že, když on sám sobě ne-

může spomoci, není více žádné pomoci pro něho. Tak bojazliví a tak malomyselní byli učedlníci Ježiše Krista, jako to svědčí dnešní evanjelium. Oni byli se svým mistrem na jedné lodi, i strhnul se odrazu vítr na moři, a vlny mořské počínaly loď pokrývati a zamářeti, — Ježiš pak spal; učedlníci letěli k němu, přebudili ho a skřičeli: „Pane! zachovejž nás, hyneme.“ Oni se tu nerozpoměnuli na to, že mají při sobě na lodi toho, který ještě jen před chvilkau uzdravil rozličných nemocných, kteří se již byli k smrti blížili, a kterýby tedy i nyní věděl vysvoboditi jich z domnělého nebezpečenství života; a protož se aj mrzel Ježiš na jich malomyselnost. „Čo se bojíte, vy malé víry lidé!“ řekl on, — on potom stal hoře, přikázal vetrům i moři, i zase se všecko utíšilo.

Učtež se odtud, milí křesťané! že my nemáme příčiny, báti se před hrozícím se nebezpečenstvím, pokud jest Bůh s námi. Ať se třesau ti, čo mají zlé svědomí a od svého Boha nevěrně odstaupili. Tito mají ovšem příčinu se báti; nebo pravím vám:

1) není-li Boha při nás, máme se všeho obávati;

2) je-li pak Bůh při nás, nemáme se ničeho obávati.

Přestaňtež tedy býti malomyselnými; hleďtež rádněji, aby Bůh býval vždy při vás, potom ovšem můžete aj u prostřed neštěstí tak pokojně spati, jako Ježiš spal u prostřed vlnobytí mořského.

Prosím vás o trpělivost, pokud vás o věci této nepoučím v nejsv. jmenu Ježiš a Maria. — Pozorujtež.

I.

Nebyli-liby měli učedlníci Ježiše při sobě na lodi, jako o tom vyprává dnešní evanjelium, ovšem oni by byli měli příčinu, třásti se před povstalau baurkau mořskau; nebo, není-li Boha při nás, máme se všeho obávati. Člověk bez Boha jest to, čo loď bez veslaře, kteraužto každý vítr může volno sem i tam házeti. Člověk bez Boha jest to, čo dům bez hospodáře, kdežto jen samý nepořádek a zmutek panuje. Člověk bez Boha jest jako slepý bez rukovodiče, kterýžto sobě samému zanechaný, všade se potkýná

a pádá. Není-li Boha při nás, chybuje nám všecko. Nech se jakolvěk usiluje k.pr. hospodář anebo hospodárka šťastlivým, nebo šťastlivau zůstati v řízení svého domu; nech oni den i noc pracují bez přestání; nech sobě jakolvěk utrhují chléb od úst, aby sobě jen něčo shospodářili, předce daremná jest všecka jich skrovnost, daremná všecka jich práce, daremné všecko jich namáhání, není-li Boha při nich. Vyhnali-li oni svým hříšným životem požehnání božské ze svého domu, všecko jde na opak u nich. Čo oni vzbudují jednau rukau, to zase zbauřejí druhau; čo oni sobě na pravé straně shospodářili, to zase hyne na levé; čehož oni lidskau maudrostí hořce těžce nabývají, to zase krátkým časem utracují za pokutu; i vyplní se na nich to, čo dal Bůh skrze Ageje proroka všem hříšnikům zvěstovati: „Zasáli jste mnoho a naželi jste málo; jedli jste a nenajedli jste se; pili jste a nenapili jste se; přikryli jste se a nesehráli jste se; patřili jste k více a hle, učiněno jest méně, a vnesli jste do domu a já jsem to rozfaukal.“ (1, 6. 8.) Tak se nám lidem vodí, není-li Boha při nás. Nikde sobě nemůžeme pomoci; neštěstí následuje za neštěstím; kříž přichází za křížem. Není-li Boha při nás, máme se všeho obávati. Nech se jakkolvěk usilují rodičové své dítky podlé stavu svého a dobře vychovávati; nech oni všecko vynaložejí k tomu, aby se někdy dožili radosti z nich; nech se oni den i noc starají o to, jakoby jim hojné dědictví po sobě zanechali a jich dobře zaopatřili: předce všecka tato starost, všecko toto namáhání jim nič nestojí, není-li Boha při nich. Nejsauli rodičové sami pobožní a cnostní, nebudau ani jich dítky pobožné a cnostné. Takové dítky na místo toho, žeby urobily radost svým rodičům, spůsobují jim jen samý zarmutek a trápení svým zlým živobytím; ony budau zvedeny od druchých i samy též zvedau druhých; ony v rozkošech a chlipnostech zmarhají to jmění, kteréžto jich rodičové hořce těžce byli nadobudli. Já tu nič jiného nehovořím, jenom to, čo potvrzuje každodenní zkaušenost při takových dítkách, kteréžto jsau v tom nešťastlivé, že mají zlých rodičů. Tak se nám lidem vodí, není-li Boha při nás. Mnohokráte za to, čo takoví nekřesťanští rodičové pohřešili, musejí dítky a dítků dítky trpěti. Bůh spravedlivý jako nenechává žádné cnosti bez odplaty, tak nenechává též žádného hříchu bez pokuty. Není-

li Boha při nás, máme se všeho obávati. A jako se máme všeho obávati v životě, tak máme sě ještě tím více obávati při smrti, není-li Boha při nás. Hrozná to bude smrť někdy pro toho, který se Boha zpustil v čas živobytí svého, a kterého Bůh opustí při jeho umírání. Přistaupmež jen k smrtedlné posteli hříšnika a považujmež z blízka nešťastníka tohoto. Čože vidíme na něm? Zúfání a nepokoj. Včil se má on odebrati do věčnosti, na kterauž však on tak zřídka myslel za svého šafáření, kterýžto však nikdy nepracoval pro Boha, ale jen vždy pro svět, jen vždy miloval časné věci, o věčné pak a o svau duši ničeho nedbal. Teraz by se mu zišla milosť božská, aby nepodlehnul žádnému pokušení ve svém posledním boji. Ale jakože se on může úfati tomu, že bude Bůh včil při něm, kteréhož on svými hříchy odvracoval od sebe v čas živobytí svého?

On žil bez Boha i zemře bez Boha. Ale jakože on zemře? Zemře nešťastlivě a to na věčné věky našťastlivě. Není možno, aby se dobře vodilo člověku buď za živa anebo při smrti, při kterém není Boha. Není-li Boha při nás, máme se obávati všeho; je-li pak Bůh při nás, nemáme se obávati ničeho.

II.

Učedlníci, o kterých rozprává dnešní evanjelium, neměli příčiny se báti; nebo měli Ježiše při sobě. — Je-li Bůh při nás, nemáme se ničeho obávati. Člověk, při kterém jest Bůh, jest jako nepohnutná skála na moři, na kterauž síce mořské vlny bijí, ale ji nemohau vyvrátiti. Člověk, při kterém jest Bůh, jest jako úrodný strom v rukau dobrého, starostlivého zahradníka: on musí dobré ovocí přinášeti; nebo bedlivý zahradník se den i noc stará o něho. Člověk, při kterém jest Bůh, jest jako malé dítě v náručí své laskavé matky: takové dítě může ovšem pokojně spati; nebo dobrá matka se stará o něj. Je-li Bůh při nás, nechybí nám nič. Má-li k. př. hospodář nebo hospodárka skutečně tvrdé a těžké hospodárství; neznají-li oni často, odkud vezmau chléb, aby se nasýtili; mají-li oni tak mnoho práce, že si ledva kedy mohau za jeden den odpočinauti, jsau oni předce při všem tomto trápení

šťastliví, je-li Bůh při nich. Zachovají-li oni svým pobožným, křesťanským životem požehnání božské ve svém příbytku, povede se jim dobře.

Bůh jim bude pomáhati v jich hospodárstvě: on jim zešle z nebe pomoc, když se oni toho ani jen nenazdají; navštíví jich on v čas největší bídy. Nezvyšuje-li jim ničeho, aspoň nebudau trpěti nedostatku v tom, čo jim jest zapotřebí; on jim dodá sily k práci; on jich zachová při dobrém zdraví, on odvrátí od nich každé velké neštěstí, a bár jich aj poněkud navštíví nějakým křížem, toť se stává jenom proto, aby jich vyskaušil, ne ale aby jich zatratil. Jaknahle se oni oddají do vůle Boží, a zeslaný na sebe kříž trpělivě snášejí, smiluje se opět Bůh nad nimi; nebo jich miluje, a nahradí se jim dvojnásobně jako pobožnému Jobovi škoda učiněná.

Hle, tak dobře se nám lidem vodí, když jest Bůh při nás. Na všecky strany jest nám spomoženo; žádné neštěstí nemůže nám škoditi, ani celý svět ničeho nevykoná proti nám. Je-li Bůh při nás, nemáme se ničeho obávati. — Bár aj mnoho dítek mají někteří rodičové; bár jim nestačí jich majetek, aby mohli své dítky pořádně vychovati; bár aj nemohau svým dítkám ničeho poručiti, jenom chudobu: jsau oni předce šťastliví se svými dítky, je-li Bůh pri nich. Jsau-li takoví rodičové pobožní a cnostní, budau i jich dítky pobožné a cnostné: ony svým dobrým se chováním spůsobejí všade radost rodičům svým; oni na všech místech naleznau lidí, kteří jim budau dobročiniti; nebo dobré a pobožné dítky každý rád vidí; oni snad skrze svau pobožnost ještě, čehož se ani nenazdají, urobí své štěstí, a budau moci svým rodičům pomáhati v jich starobě. Já tu nepovídám více, jenom to, čo každodenní zkaušenost na takových dítkách potvrzuje, kteréž jsau tak šťastlivé, že mají dobrých rodičů.

Tak dobře se nám lidem vodí, když jest Bůh při nás. Čo dobrého činili takoví rodičové za svého zivobytí, to se jim odplatí ještě i na jich dítkách. Jich celé potomstvo bude požehnáno. Nič jim neuškodí. Je-li Bůh při nás, nemáme se ničeho obávati. — A nemáme-li se ničeho obávati za živa, tedy tím méně máme se obávati při smrti, jestliže jest Bůh při nás. Radostná to bude

jednau smrť pro toho, který se nikdy za svého života nezpustil Boha, ani jeho neopustí Bůh při jeho smrti. Přistaupmež máličko ku smrtedlné posteli dobrého a pobožného křesťana, a považmež ho lépe tohoto šťastlivého člověka. Čo vidíme na něm? odblesk dobrého pokojného svědomí na jeho tváři objevený? On odberá se na věčnost s radostí; neboť se každý den připravoval na tuto důležitau cestu; — on pospíchá vydati počet ze svého hospodáření svému Bohu; neboť ví, že dobře hospodářil, i má se úfati jisté odpláty za svůj cnostný život, — on se nebojí posledního boje; neboť ví dobře že i vtedy bude Bůh při něm, kterýž býval při něm přes jeho celý život, — on žil každého času s Bohem, aj zemře nyní s Bohem. A jakože on zemře. Šťastlivě a na celau věčnost šťastlivě. Člověkovi, při kterémž jest Bůh, nemůže se nikoli zle vésti, ani když žije ani když zemírá. Je-li Bůh při nás, nemáme se ničeho obávati.

Milí křesťané! pěcujmež o to, aby Bůh pořád zůstával při nás. Jsme-li pobožní, vedeme-li život křesťanský, on zůstává při nás; — on jen od bezbožníků a hříšniků přeč odchází. Nadostač se přesvědčujeme, že bez Boha nič nemůžeme; že nám všade a ve všem chybí, není-li jeho při nás. Nedopusťmež tedy více, aby nás zanechal Bůh dobrotivý; držmež se ho pevně skrze lásku naši; nebo, je-li on při nás, jde nám dobře, nemusíme se ničeho obávati ani v životě ani při smrti. Amen.

Na 5 neděli po sv. třech Králech.

Když ale zaspali lidé, přišel nepřítel. Mat. 13, 25.

V dnešním evanjelium přirovnává Spasitel náš svau Církev, kteráž se rozumí pod jmenem nebeského království, roli, na kteréžto dobré semeno zasál ten, ku kterému ona přináležela. Rolník ten měl výhled na dobrau žatvu; ale odrazu ukázala se sila kukolu mezi žitem. Služebníci tedy šli ke svému pánovi, k tomuže

rolníkovi a oznámili mu to: „Pane!" řekli oni „však jsi ty zasál dobré semeno na roli tvé, odkud tedy má kukol? A on řekl jim: nepřajný člověk to učinil." A tomu aj tak bylo; nebo, když spali lidé, přišel nepřítel, a zasál kukol mezi žito i zase přeč odišel. — Čemuže se my učíme z tajemství tohoto, m. Kř! — Hle, my jsme údové Církve Kristovy, kterauž on dnes přirovnává roli. Ježiš Kristus jen samé dobré semeno zasál na roli této, to jest: on ve své Církvi uspořádal všecko tak užitečně a tak dobře, aby všeci křesťani mohli pobožně žiti a blahoslaveně zemříti. A toť by byl ten jedinký prospěch, kteréhož on sobě přeje; než musí on viděti, že na jeho roli velmi mnoho kukolu roste: že totižto mnozí křesťané při všeliké dobré přiležitosti, dostati se do nebe, předce hynau. I jakože jest to možné? M. Kř! nepřítel zasál kukol na roli, když spali lidé, jako jest řeč o tom v dnešním evanjelium: a tak se aj v Církve Kristově nalezá kukol; nebo ti, čoby měli strážiti a nepřítele odháněti, větším dílem spí. — My všickni jsme povinni, strážiti nad sebau samými, a někteří z nás mají též povinnost strážiti nad druhými. — Chcete-li, m. Kř! nepřítele odehnati, a zasetí kukolu odvarovati, napomínám vás, aby jste nespali, než strážili.

1) Strážtež nad sebau samými;

2) strážtež též i nad těmi, kteří jsau vaší opateře svěřeni.

Užitek vaší strážlivosti bude ten: že Ježiš Kristus v den žatvy, v den totižto saudní nalezne mezi vámi samé dobré žito a nenalezne žádného kukolu, a že vás zato hojně obdaří.

Mejtež trpělivost, pokud vám o této věci kázati budu v nejsv. jmenu Ježiš a Maria. — Pozorujtež!

I.

Služebníci hospodářoví v dnešním evanjelium divili se nad tím, jako to může býti, že tak mnoho kukolu zrůstlo mezi čistym žitem. Ale oni sobě nespomněli toho, že jsau oni sami tomu na příčině. Kdyby oni nebyli spali, nebyl by měl nepřítel přiležitosti, přijíti na roli a zasíti kukolu mezi dobré semeno. Jich ospanlivost byla tedy příčinau zkazy této. Nejináče se vodí přimnohým z nás.

Zpytujeme-li poněkud přísně a úpřimně své svědomí: tu se musíme zadiviti, že tak málo dobrého žita, naproti pak tak mnoho kukolu v něm nalezáme. Rozpomněme-li se na svůj předešlý život, nalezneme velmi málo dní, které by jsme byli strávili spůsobem Bohu milým. Rozpomněme-li se na ty mnohé prostředky spasení, kteréžto nám pravé křesťanství ze všech stran podává: divíme se, jako to může býti, že při tak mnohonásobné přiležitosti, dobrými býti, předce jen vždy zlí a zlí zůstáváme; když ale pomyslíme, jak ospanliví, jak chladní, jak lehkomyslní jsme my v nejdůležitější záležitosti, v záležitosti totižto našeho spasení, jistě hned přestaneme diviti se nad tím. Nepřítel má moc nad námi; nebo spíme, když by jsme měli strážiti. Víme my dobře, že jeden z nejpřednějších prostředků proti hříchu jest pobožná, kajícím srdcem vykonaná modlitba. „Bědlite a modlite se," praví Vykupitel, aby jste nepřišli do pokušení." S jakauže ale pobožností vykonáváme my svau modlitbu? kde jest srdce naše? kde jsau naše myšlénky, když se modlíme? Jestliže by jsme museli po své modlitbě každýkráte počet vydati ze svých myšlének, čože by vyšlo z toho? zdaliž by se mezi našimi myšlénkami nenacházela větší částka takových, které by byly namířeny více k světu a k časným věcem jako k Bohu a k modlitbě? O naší modlitbě může se ovšem to pověděti, že při ní více spíme jako bdíme. Čože ale nám osoží taková ospanlivá a lehostejná modlitba? jakože nabudneme milosti božské, která jest nám však potřebná, aby jsme se mohli hříchu vyvarovati? jakože odeženeme od sebe nepřítele i se všemi jeho pokauškami, když jsme ospanliví? Nepřítel náš nebojí se takové modlitby: on nás napádá, a my jeho pokauškám podlihujeme, a hřešíme, tak že my to ani nebadáme. My to dobře víme: že, nechceme-li hřešiti, musíme se každé přiležitosti k hříchu pilně varovati; nebo kdo miluje nebezpečenstvo, praví sv. písmo, zahyne v něm. Ale jakože se ochráníme zlé přiležitosti? zdaliž jí sami nejdeme v ústřety? Mnozí mladí lidé bývají v novějších časech zvedeni, ale větší částka z nich bývá zvedena sama od sebe; oni by se snad ani dobře necítili, kdyžby nemohli hřešiti. Nezvede-li jich nikdo k hříchu, oni zvázejí jiných k němu; nejde-li jim sám hřích v ústřety, oni mu jdau naproti; oni utěkají do ohně,

i jakože by bylo možno, aby se nespálili? Nepřítelovi jest známa tato jich lehkomyslnost, nedbalost; on vidí jich náklonnost k hříchu: on jim tedy ukazuje nebezpečnau přiležitost, tak jako se ptákovi podkládá lep a vábivý pokrm, aby byl lapen: oni tedy používají přiležitosti této a padají do osídel hříchu jako pták, který dychtí za vábivým pokrmem. My to dobře víme, že bár jsme aj zhřešili, máme předce znova povstati z hříchu a s obrazeným Bohem znova se smířiti skrze opravdivé pokání; ale naše ospanlivost nedopauští toho. My ze dne na den pokání odkládáme, a při ustavičném odkladání nikdy nečiníme pokání, než ještě upadujeme znova do starých hříchů, aniž můžeme se vymotati z těch zlých zvyků, kterých jsme se hned z počátku nesprostili. „Obrácení takových hříšniků, hovoří sv. Augustin, kteří odkladají pokání z času na čas, podobá se snahám těch lidí, kteří se ze sna procituji: oni se máličko zdvihnau, vytírají si své ospanlivé oči, namáhají se jich odevříti, ale u prostřed namáhání tohoto zase zaspí. Nepřítel používá doby této. On totižto přichází k nám, když spíme a vsívá do srdce našeho tolik kukolu, že i to dobré v něm pozůstalé semeno udusuje. Tak se děje s námi lídmi, když spíme; kde by jsme měli bdíti. — Napomínám vás tedy ještě jedenkrát, m. Kř! strážtež nad sebau samými. Strážtež ale též při tom nad těmi, kteříž jsau vaší opateře svěřeni.

II.

Kdož jsau ti z pomezi vás, kteří ne jen nad sebau samými ale i nad druhými musejí strážiti? Jsau to hospodářové a rodičé. Těmto Pán svěřil nejen svau vlastní roli, než ještě při tom i cizé pole, aby se o něj starali, a proti kukolu ochraňovali. Hospodářové, a hospodárky! vy máte ná sobě těžké odpovídání. Vy musíte počet vydati ne jen z toho, čo se týká vaší duše, ale i z toho čo se týká duše vašich služebníků, za ten celý čas, pokud jsau oni v službě u vás. Důvěrujete-li sobě, že budete v stavě, se sodpovídati ze všeho toho, čo činí vaši služebníci? Jste-li dost bedliví, aby jste se mohli přesvědčiti o tom, že se nič nepravého, nič hříšného neprovozuje ve vašem domě? Je-li tomu tak, i odkud

že pocházejí ty mnohé výstupky a hříchy, kteréž páchají vaši služebníci? odkudže pocházejí ta mnohá zvoditelství? odkud ta až velmi rozptílená neprávost smilstva. Na roli, podlé zprávy dnešního evanjelium zasál nepřítel kukol, když spali lidé. Hospodářové a hospodárky! čože se děje na vaší roli, totižto ve vašem domě, když vy spíte? Zdaliž to není doba ta, v kterau nepřítel přichází též k vám a v domě vašem rozsívá kukol? Není-li to noc, když vy spíte, a vaši služebníci jsau hoře, kteříž se při nočních schůzkách vespolek zvázejí a zvedeni bývají; měsíc pak a hvězdy nebeské musejí býti svědky jich zhovadilé nečistoty? Když vy spíte, vkořeňuje se kukol do domu vašeho. Není možno, aby jste vy o tom ničeho nevěděli; avšak těžká zodpovědnost na vás pádá, když vy to všecko víte, a předce se neproměňujete, nepolepšujete. Dobrý hospodář, dobrá hospodárka napomene ano potresce dvakrát anebo i třikrát takových prostopašných služebníků a, nepolepšují-li se oni, propustí jich bez odkladu. Prostopašný, nešlechetný služebník jest bez toho hrůzau v domě, kterýžto přeč odhání požehnání božské.

Rodičové! i vy jste též pod těžkým sodpovídáním. Vy musíte počet vydati ne jen za své vlastní duše ale i za duše vašich dítek. Důvěrujete-li sobě pak sodpovídati všecko to, čo vaše dítky činí? Jste-li dost bedliví, aby jste se mohli přesvědčiti o tom, že vaše dítky nič nepravého, nič hříšného nepáchají? Je-li tomu tak, odkudže jsau ty tak mnohé výstupky, kterých se vaše dítky dopauštějí? odkud ty tak mnohé a velké kříže, kteréž vám oni přinášejí? odkud ta jich láska a náklonnost k zahalčivosti a lenivosti a ta hnusota před každau těžkau prácí? nebyli-li jste dosavad ospanliví při opatřování svých dítek, přehlídaví naproti jich výstupkům a vadám a při dobří naproti jich lehkomyslnosti? Snad spozoroval nepřítel tuto dobu vaší ospanlivosti a vaši při útlau lásku k dítkám vašim, a uvrhnul vaše dítky do nebezpečných příležitostí a do hříchu před vašima očima ano snad i s vašim přivolením? Není divu, že nepřítel má tak velikau moc, když nynější rodičové tak zle vychovávají své dítky. Oni nepřiučejí své dítky k žádné pobožnosti, k žádné mravopočestnosti, k žádné práci. I jakožeby ony tedy ve věku dospělejším mohly býti pobožné,

tiché a usilovné? Ony zůstávají tak jako byly v první své mladosti vychovány, leniví, nemravní, nekresťanští lidé. Rodičové! takéto zlé dítky budau těžký kamen pro vaše srdce, když budete jednau umírati. Odvaltež ještě teraz kamen tento ze svého srdce; buďtež bedliví, aby vaše dítky byly dobré, — ostrý cvik nezaškodí dítkám vašim, ano on jest jim nevyhnutně potřebný. Kdo své dítky až při velmi miluje, ten nenávidí jich; nebo z rozmaznaných dítek sotva čo kedy bude; — kdo ale své dítky po křesťansky cvičí, a jim ničeho nepřehlídá, přitom zná spojiti lásku s bázní, ten bude jednau měti radost ze svých dítek a učiní jich časně i věčně šťastnými.

Strážtež tedy nad svými dítkami, m. rodičové! strážtež též i nad svými služebníky, vy hospodářové! stráž jedenkaždý nad sebau samým, aby nás spících nepřítel nezastihnul a aby nevsál kukol hříchů do srdcí našich. — Strážtež, m. Kř!, čas jest krátký; den žatvy se blíží. Smrť jest žencem, kterýž sežíná žito i kukol spolu. Jenom žito přijde do stodole nebeské, kukol ale hodí se do ohně. Sbírejtež tedy dobré žito na vaší roli, a nedopustež, žeby se rozptílil kukol: potom jen bude radostný pro vás den žatvy. Amen.

Na 6 neděli po sv. třech Králech.

„Odevru ústa své v podobenstvích.“ Mat. 13, 35.

Spasitel náš velmi řád hovořil v podobenstvích. O tom více poučných příkladů obsahuje v sobě dnešní evanjelium. On vyučoval obecný a sprostý lid o nejdůležitějších pravdách tímto lehce pochopitelným spůsobem a skrze to naplnil na sobě předpovědění prorokovo: „Odevru ústa své v podobenstvích.“ V dnešním evanjelium přirovnává Spasitel náš svau Církev horčičnímu zrnu, kteréž jest z počátku síce malé, neskůr ale stává se stromem velikým. Tímto přirovnáváním chtěl on předpověděti

rozšiřování své Církve, kterážto z počátku byla jen na některé osoby a na některá místa obmezena, pomaličky ale u prostřed nejukrutnějšího přenasledování zrůstala a naposledy se rozšířila po celém světě. — M. Kř! i já chci dnes podlé příkladu Spasitelova ústa své odevříti v podobenstvích a vám představiti stromy, kteréžto jsau z počátku velmi malé, pomáli ale se zmáhají a zrůstají, stromy, na jichž štěpení a vzrůstání vám velmi mnoho záleží, stromy, jichž zanedbání přináší škodu nenahraditelnau. A čože jsau to za stromy? Stromy tyto, rodičové! jsau vaše dítky, kteréžto vám Bůh svěřil, aby jste jich štěpili, k vzrůstu jim dopomáhali a z nich ovoce sbírali. Vaše dítky jsau stromy tyto, kteréžto Pán nebes vaší opateře svěřil a z kterých ostrý počet bude od vás požadovati.

Dítky! vy jste stromy tyto, kteréžto mají ovocí přinášeti, aby nebyla márná práce a starost vašich rodičů. Vy jste stromy tyto, kteréžto, budau-li ony dobré, budau jednau přesazeni do zahrady raje nebeského; baudau-li ony pak zlé, budau vyťati a do ohně hoděni. Podobenství toto budu já dnes dále rozbírati, k čemuž vyložím:

1) povinnosti rodičů naproti svým dítkám, a

2) povinnosti dítek naproti svým rodičům.

Mejtež jen maličkau trpělivost, pokud vám to vyložím v nejsv. jmenu Ježiš a Maria. — Pozorujtež!

II.

Rodičové! chcete-li zadost učiniti svým povinnostem; chcete-li se stati hodnými jmena opravdivých rodičů, musíte s dítky svými tak zacházeti jako s nějakým stromem. Kdo chce mladý strom zasaditi, ten hledí přede vším na to, aby ho zasadil do také zemi, kteráž jest přiměřena povaze stromu tohoto; nebo každá země se nehodí pro každý strom, — a není-li strom zasaděn do země jemu přiměřené, nepřinese on nikdy žádaného ovocí: tedy i vy rodičové! musíte napředek vyskaušeti povahu, vlohy, vlastnosti a náklonnosti svých dítek a jim jen potom můžete raditi, jaký stav ony sobě mají zvoliti, taký totižto, jaký vy bude držeti

za nejpřiměřenější jim, a o kterém myslíte, že budau ony moci nejlépe Bohu slaužiti, nejlépe povinnosti své plniti a dobré ovocí přinášeti. Nemusíte jich do žádného stavu nutiti, ani zvolení jich budaucího stavu na nich docela zanechati; musíte jim poraditi, čoby bylo nejlepsí pro nich, a spozorujete-li, že nemají chuti ani povolání k druhému stavu, ovšem jest nejlepší pro nich to, když jim budete raditi ten stav, v kterém se vy sami nacházíte; nebo stav tento jest již tak řečeno vrozený do nich; spůsobnost k němu již tak řečeno pronikla krev jejich, a krom toho vy sami z vlastní zkaušenosti můžete jim v tom na ruku býti. — Má-li mladý strom růsti a se rozmáhati, on potřebuje k tomu vlahu buď ze země samé, do kteréžto on jest zasaděný, anebo musí se polívati. Vlaha tato jest pro něj potřebný pokrm; nemá-li on pokrmu tohoto, vyschne a zvadne. Podobně vy rodičové musíte se starati o pokrm svých dítek, chcete-li, aby ony vládu do stávali a růstli. Není dost na tom dítky do světa saditi, ale jest též vaše povinnost, jich vychovati. Nerozumné stvoření stará se o své mladé. Vasě dítky jsau tělo z vašeho tela, jsau krev z vaší krvi. Nemůže se vám to tedy nijak odpustiti, když vy vaše dni přežívate v samé hojnosti, v samé marnotratnosti a v opilství, když mezitím vaše dítky doma hlad trpějí. Mnohokráte nejedno dítě by mohlo býti šťastlivé ve světě, kdyby mu jeho rodičé aspoň něčo byli shospodářili. Nemá-li žádného spůsobu, žádných prostředků, přirozeným spůsobem musí se ono lapiti žebrácké palice. — Avšak nejenom o pokrm těla svých dítek máte se starati; než musíte ještě více pečovati o jich duchovní pokrm, o život jich duše. Nech jsau vaše dítky rádněji chudobné ale při tom dobří a bohabojní křesťani, jakoby měli býti bohaté ale přitom zlí, bezbožní křesťani. Vy svým dítkám nemůžete lepšího vena, lepšího poručenstva zanechati, jako když z nich dobrým vychováním dobrých křesťanů a pořádných občanů zděláte. Dobře vychovaný, cnostní, křesťanský člověk vyživí se ve světě mnohokráte lépe, nežli takový, který má sice plnau hrst peněz, ale při tom nemá rozumu v hlavě ani cnosti v srdci. Mnohokráte se stává, že mladý vystřelující stromček dostává kryvé nepořádné naměření, anebo že vystřeluje vedlejší výrostky, kteréž hlavnímu kmeni odberají šťávu.

Tyto vedlejší výrostky musejí se obřezati, stromu musí se opět dati rovné, pořádné naměření, musí se on podepříti a obhraditi; nebo mladý stromček dá se ještě ohnauti: tedy i vy rodičové musíte bedlivý pozor dáti na své dítky, jaknáhle spozorujete, že ony zanechávají pravau řádnau cestu cnosti a ubírají se na rozcesty bezbožnosti a nepravosti. Nepomáhá-li ničeho dobrota, musíte použiti ostrosti a trestu; nebo mladý stromček dá se ještě ohnauti. Z dítek, hovoří sv. písmo, stanau se lidé, ale jen takoví, jakoví ony byli za mlady jako děti; k čemuž kdo navykne za mlady, od toho ani v starobě neodvykne. Přiúčeli-li jste své dítky k dobrému za mlady, zůstanau ony ovšem dobré přes celý svůj život: nezanedbejtež tedy své dítky, když jsau ony ještě malé a mladé; nebo mladý strom ještě se dá ohnauti.

Mladý stromček, když počíná po prvníkrát kvitnauti, poskytuje sice naději svému vlastníkovi, ale právě naděje tato rozmnožuje jeho úzkost a úzkost, tato dodává mu starost, aby naděje plný květ nebyl buď mrazem obařen nebo vetrem otřasen anebo od husenic sežrán. Tento obarující mráz, m. rodičové! jest u vašich dítek jich vlastní ohnivost a náklonnost k zlému; tento nebezpečný vítr jest jich márnost, pýcha a zalubenost; tyto žravé husenice jsau jich zvoditelové. Buďtež tedy na pozoře, m. rodičové! Právě vtedy, když se vám zdá, že vám vaše dítky ty největší naděje poskytují, musíte se strany nich nejvíce obávati.

Když ale strom konečně všecka nebezpečenstva převýšil, a žádané ovocí skutečně přinesel, potom jen má z toho radost ten, koho je ten strom. Podobně i vy m. rodičové budete míti radost z toho, když jste své dítky skrze svau velikau starost o nich tak daleko přivedli, že ony došly svého pravého povolání, že ony povinnosti tohoto plnějí a že jsau požehnány ovocím odtud pocházejícím. Aby jste se pak radosti této s jistotau dožili, vychovávejtež své dítky pořádně a přede vším dávejtež jim dobrý příklad. Buďtež přesvědčeni o tom, že vaše dítky budau váš příklad následovati a tak že se stanau dobrými. Jablko, jako pořekadlo hovoří, nepádá daleko od stromu: tak i vaše dítky z ohledu svých mravů nebudau daleko od vás. Vyplníte-li vy své povinnosti naproti nim, i ony budau ovšem plniti své povinnosti naproti vám.

II.

Dítky! vy jste stromy, kteréž jsau v zahradě Boží zasaděni, aby přinášely hodné ovocí, ovocí totižto věčného života. Buďtež tedy dobrými, úrodnými stromy, aby nebyla daremná práce vašich rodičů, kteří se starají o vás. Jest pak první vlastnost dobrého stromu, aby, když se naň vynaložila potřebná práce a starost, sobě sám tak řečeno dále pomáhal a sobě samému, své dobré povaze zanechaný, bez delší pomoci žádané ovocí přinášel. Podobně i vy milé dítky! musíte své povinnosti naproti svým rodičům plniti, když i rodičové své povinnosti naproti vám vyplnili. Když vás vaši rodičové v křesťansko-katolickém náboženstvě a v jiných potřebných a užitečných věcech buď doma sami vyučují anebo ven z domu od druhých vyučovati dávají; když vás na služby boží a do školy pilně posílají; když vás svým dobrým příkladem k dobrému vzbuzují, tím oni vyplňují svau povinnost naproti vám a Bůh jest spokojný s nimi: když ale vy obdržené vyučování a všecky dobré nauky samo volně zabudnete; když do kostela a školy anebo ani nejdete, anebo, jdete-li, držíte se tam neuctivě a nepozorně; když více ve zlém jako v dobrém prospívate, tedy neplníte svau povinnost. Bůh není spokojný s vámi. Vy jste neúrodné stromy a bezbožné děti.

Když vám vaši rodičové ve vašem dospělejším věku proklesňují cestu do stavu takého, o kterém oni myslejí, že máte povolání k němu; když vám oni dobrau i zlau stranku každého stavu bedlivě přednesau; když oni naposledy všecky své prostředky až do ostatního krejcáre vynaložejí na to, aby vás statečně zaopatřili, tím oni ovšem vyplnili svau povinnost naproti vám a Bůh jest spokojný s nimi: když ale vy proti vůli a radě svých rodičů sobě zvolíte stav nebo osobu jedině podlé své náruživosti a hříšné náklonnosti; když zmárnite své penize skrze opilství, hry a smilstvo; když tolké starosti svých rodičů odplacujete nevděčností a mnohokráte aj surovými uražlivými a spaurnými slovy, tím vy neplníte svau povinnost naproti svým rodičům, Bůh není spokojný s vámi, vy jste neúrodné stromy a bezbožné děti.

Když vás vaši rodičové od záhalčivosti sťahují a k práci vzbuzují; když vás na všecka nebezpečenstva a osidla upozorňují, která bezbožný svět podkládá vaší nevinnosti; když se usilují vás či dobrými slovy, či ostrostí a trestem přivésti na cestu cnosti a vás na ní zachovati, tím oni plní svau povinnost naproti vám, a Bůh jest spokojný s nimi: když ale vám práce smrdí a záhalčivosti se oddávate; když svévolně hledáte zlé přiležitosti, nebezpečné schůzky, hříšná tovaryšstva; když ničeho nedáte ani na dobrotu ani na ostrost ani na slova ani na příklady svých rodičů, tím vy ovšem neplníte svau povinnost naproti svým rodičům, Bůh není spokojný s vámi, vy jste neúrodné stromy a bezbožné děti. J čože mají jednau očekávati takové dítky? To samé, čo i neúrodný strom, o kterém jest řeč v dnešním evanjelium, kterýžto strom dal pán vyťati a na oheň hoditi. Buďtež přesvědčeny, milé dítky! že, nebudete-li počauvati svých rodičů, nebudete-li jich ctiti a milovati, máte se již na tomto světě všeho zlého obávati. „Cti otce i matku svau, hovoří Bůh, chceš-li dlauho žíti na zemi. Dítky, které zapovrhují svých rodičů, musejí anebo zemříti zavčasu anebo spříkří se jim život pro mnohé kříže a trápení, a tak jest jim on obtížnější nežli sama smrť. Chcete-li býti časně i věčně šťastnými, plňte své povinnosti naproti svým rodičům, ctite jich a buďtež jim poslušni. Přede vším poslauchejtež jich, když vás oni vzbuzují k pobožnosti v kostele a k bohabojnosti. Nezapomnitež na to, že, vejdete-li do kostela, nejste doma ani na ulici, než v domě Božím: chráňtež se tedy všeliké rozpustilosti. Bůh vás vidí, milé dítky! i potresce vás, zneuctíte-li ho v jeho chrámě. Buďtež tedy poslušni vašim rodičům. Buďtež úrodnými stromy a dobrými dítkami.

Pravda? milé dítky! vy to budete činiti? vy budete své povinnosti naproti svým rodičům budaucně plniti? budete dobrými, poslušnými dítkami? — Pravda? i vy rodičové! budete se též usilovati své dítky dobře, pobožně a po křesťansky vychovati.

Učiníte-li to, m. rodičové! o, jak veliká radost bude to potom pro vás v den saudní, když spravedlivý saudce bude z rukau vašich požadovati všecky ty dítky, které on vám byl svěřil, a když vy vtedy budete moci odpověděti. „Ejhle, Pane! tu jsau

všichni, kterých jsi mi byl svěřil, a ze všech těchto neztratil jsem žádného. Rodičové! může-li býti větší potěšení pro vás jako toto? A hle potěchu tuto přináší vám dobré vychování dítek. Amen.

Na neděli v děvítniku.

„Čo tu postávate celý den“ Mat. 20, 6.

Ježiš Kristus připodobňuje v dnešním evanjelium království nebeské hospodářovi, který za včas rána vyšel najímati dělníků čili robotníků do své vinice. On opět vyšel o třetí, o šésté, o děváté a o jedenácté hodině, a najímal všech, kterých viděl postávati, za dělníků do svého vynohradu. Na večer dal všech dělníků dovjedna svolati a vyplatil každému mzdu, a sice ostatnímu dal tolik, kolik prvnímu. Hospodář tento, m. Kř. jest Bůh. My jsme dělníci, kteřížto na úmrku našeho života svau mzdu očekáváme. Naše povolání, náš stav, v kterémžto žijeme, jest ta vinice, kterau máme zrábati. Hospodář nebeský v rozličné hodiny vychází najímati dělníků, to jest hledí nás v rozličných dobách a rozličným spůsobem vzbuzovati k pracovitosti a odvrátiti od zahalčivosti.

Zahalčiví lidé nemají se žádné mzdy úfati, než dělníci všeci obdařeni budau, od prvního až do posledního.

Toť jest potěšení pro vás, m. rolníci! váš stav a povolání bez toho nemá důležitější povinnosti, jako pracovitost. Chráňtež se tedy zahalčivosti a pracujtež, aby jste mzdu obdrželi; nebo pravím vám: že pracovitost jest nejdůležitější povinnost rolníkova.

1) Plnění této povinnosti činí vás šťastlivými;

2) zanedbání této povinnosti činí vás nešťastlivými.

Pozhovejtež málička, pokud vám oboje nepřednesu k vašemu poučení v nejsv. jmeně Ježiš a Maria.

I.

Pracovitost, m. rolníci činí vás šťastlivými. Vy sobě tím shromažďujete zásluhy u Boha; vy tím nabýváte lásky bližného svého; vy tím napomáhate svůj vlastní prospěch. Od té doby, jako zhřešil Adam, Bůh určil člověka k tomu, aby pracoval, a aby svůj chléb v potu své tváři vyhledával. Určení toto nevybavuje ve světě nikdo náležitěji, jako vy rolníci, kteřížto ani jen odrobinku chleba nesjíte, kteréhož by jste vy sami těžkau prácí nebyli dobyli. Ale potěštež se! Bůh, který vám uložil těžkau práci, vidí, že pracujete: on sčituje všecky vaše bolestné kroky, které musíte robiti, aby jste své povolání vyplnili a chléb měli; on jest při všech vašich prácech přítomný, a na úmrku vašeho obtížného života obdaří vás hojně; on jest dobrý hospodář, který nikoho nenechá pracovati na darmo.

Čiňtež jen své povolání, v kteremžto žijete, sobě užitečným. Obětujte Bohu hned za rána, když se zbudíte, všecko, čo budete přes celý den činiti a trpěti. A když se den pomine, děkujtež mu opět za všecko a prostež ho o delší pomoc, aby jste mohli své povolání plniti tak, jako jest to vaše povinnost. Bůh tento váš dobrý umysel nezavrhne: všecky vaše učinky a práce aj ty nejchatrnější budau skrze to Bohu milé a záslužné pro nebeské království. Chyťtež se tedy do každé práce s dobrau chutí a s veselau myslí; nebo tím sobě nashromaždíte zásluhy u Boha. — Skrze pracovitost získate též lásku bližného svého. Jste-li hospodaři a hospodárky, tedy vás budau vaši představení milovati, jestliže jste pracovití; nebo skrze svau usilovnost sobě zarobíte tolik, kolik vám jest potřebné, aby jste mohli daně sobě uložené spláceti a své hospodárství i dále v dobrém stavě zachovati. Budau vás též vaši sausedi milovati; nebo vy skrze svau usilovnost sobě vždy tolik vydobyjete, aby jste mohli i svému v nauzi postavenému bližnému s pomocí přispěti a aby jste se mohli svým sausedům ukázati ochotnými k jich službám. Budau vás vaše dítky milovati; nebo vy skrze svau usilovnost sobě vždy tolik vydobyjete, že jich můžete dobře vychovati a jim pořádné dědictví za-

nechati. — Jste-li služební: budau vás vaši hospodáři a hospodárky milovati; nebo pracovitého, usilovného služebníka každý rád vidí. Budete-li pracovití, ovšem vás budau všeci lidé milovati; nebo kdo rád pracuje, ten aj porádně žije, ten nerobí žádných výstupků, ten jen na svau práci ustavičně myslí, ten neobrazí nikoho aniž komu dává příležitost, aby byl obrazen, anebo nenáviděn.

Skrze pracovitost získáte ne jen lásku bližného svého, než vy tím i svůj vlastní prospěch napomáhate. Kdo je pracovitý, ten již z toho má prospěch ten, že jak dlauho žije, nebude žádného hladu trpěti; nebo se mu poskytuje vždy příležitost, zaslaužiti sobě aspoň tolik, kolik mu jest zapotřebí, aby se mohl vyživiti. — Pracovití lidé jsau podobní mravcům, kteréžto sobě v letě shromážďují potravu, aby v zimě měly čo jísti. Kdo jest pracovitý, ten sobě i pro budaucnost několik grošů shospodáří, aby byl zaopatřen v čas potřeby anebo v čas nějaké nenadálé nemoci. Kdo jest pracovitý, ten bývá obyčejně aj zdravý; nebo práce posilňuje údy, a jest obranním prostředkem proti mnohým nemocem. Kdo jest pracovitý, toho již to těší, že tím ne jen sebe samého a svých příbuzných učiní šťastlivými, než že tím velmi též dopomáhá k blahu, k dobrobytu a k udržení celé vlasti; nebo jakožeby vyhlídalo v krajině, jak slabými by byli i ti největší mocnářové, kolik lidí by muselo hladem zemříti, kdyby nebylo žádných pracovitých, usilovných rolníků? — Kdo jest pracovitý, ten se aj obyčejně pobožně chová; ten nemá ani času zlé činiti. Když tělo jest ustavičně do práce zapráhnuto, vtedy jsau ticho všecky náruživosti; nebo pacovitý člověk nič jiného nemá před očima jako svau povinnost, svůj stav, své povolání: on tedy vždycky tak žije, jako má žíti, totižto cnostlivě a po křesťansky. A poněvadž člověk obyčejně tak zemírá, jako žil, tedy se dá mysleti, že smrť pracovitého musí býti nanejvýš pokojná a šťastlivá. On smrť svau má za úmrk čili za večer, na kterémžto úmrku ho volá nebeský hospodář, aby mu po dokonané práci zaslauženau mzdu udělil. — Hle, tak šťastlivým činí člověka jeho pracovitost; ale zase nešťastlivým činí člověka jeho nedbanlivost v plnění povinnosti této.

II.

Kdo není pracovitý, než miluje zahalčivost, ten bude nešťastlivým; nebo zahalčivý člověk obráží Boha, bývá od svého bližného opovržen a škôdí sobě samému. — Zahalčivý člověk jest před Bohem ve velké ošklivosti. Bůh jest tak, jako onen hospodář, o němž dnešní evanjelium rozprává, že přivolával těm, kterých viděl postávati: „Čo tu postávate celý den?“ On proto každému vydělil práci ve vinici své, t. j. dal každému jisté povolání, jistý stav, aby jeho povinnosti plnil a sebe ustavičnau prácí zaměstnával. On přislíbil odměnu jenom těm, kteří pracují, jenom těm přislíbil on nebe, kteří se mnoho ustávají a dobře usilují. „Království nebeské trpí násilí;“ praví on „a jedině násilníci ho vydobývají.“

Zahalčivý člověk tedy nemá se držeti na žádnau odměnu od Boha; nemá žádného podílu v nebi úfati. On jest neužitečný služebník, který svau hřiveň zakopává a činí se nehodným milosti Boží. — Zahalčivý člověk jest též i u bližných svých ve velkém opovržení. Je-li on hospodář, zapovrhuje ho vrchnost; nebo pro svau zahalčivost on není v stavě, sobě tolik vydobyti, aby mohl příslušnau daň zaplatiti a dům svůj v pořádném stavě udržeti. Kde se již raz uhnězdila zahalčivost, tam jest úplná záhuba na pohotově. — Zapovrhují takového zahalčivého člověka dále jeho bližní; nebo pro svau zahalčivost on jest dílem lenivý, dílem nespůsobný k tomu, aby svým bližným v čas nauze a potřeby pomohl. — Takového zahalčivého člověka zapovrhují i jeho vlastní děti; nebo tyto již popředku znají, že on jim pro svau zahalčivost mnoho neshospodáří, než že jim místo vena, místo dědictví zanechá jen samau nauzi, bídu, chudobu a dluhy. — Je-li on služebník, zapovrhne ho tedy jeho hospodář a jeho hospodárka; nebo jakožeby aj oni mohli milovati takého zahalčivého člověka, který se k ničemu nedá potřebovati, a který jim jen nadarmo chléb jí?

Takého zahalčivého člověka zapovrhují naposledy všeci dobřemyslní lidé; nebo, poněvadž se on nechce z práce živiti, tedy

počne krásti, dopustí se též i jiných výstupků a tímto zlým se chováním se učiní ošklivým v očau každého pořádného člověka. — I komuže on tím škodí více, jako sobě samému? On sobě skrze svau zahalčivost připravuje neštěstí, i jest původcem své mnohonásobné bídy; nebo jak snadno se to může stati, že takový člověk; který nič nechce pracovati, musí hlad i nauzi trpěti? A čo aj najde za některý čas dobrých lidí, nenajde jich předce vždycky; nebo se zahalčivým člověkem nemá nikdo politování. Čože bude robiti potom taký člověk, když onemocne? kdože mu bude potom pomáhati, když on sám sobě neshospodářil ničeho, a následovně když on sám sobě nebude moci pomáhati. — Zahalčivý člověk upádá též snadno i do nemoce; nebo jako voda, která nemá odteku a příteku, v krátkém čase se zasmrdí: tak i tělo člověka, který žije v ustavičné nečinnosti, stane se chorlavým a slabým. — Čehože má svět z takého dařemného člověka? Tento jest i sobě i druhým na těrchu. On jest podobný neúrodnému stromu, který žádného dobrého ovocí nepřináší a nadarmo stojí v zahradě. Nejen že on žádného dobrého ovocí nepřináší, ale ještě přitom přináší zlé ovocí; nebo všeobecné a na zkaušenosti založené pořekadlo hovoří: „zahalčivost jest počátkem všeliké nepravosti." Kdyby nám byly známé životopisy všech větších zločinců, kteří od počátku světa žili, nalezli by jsme ovšem, že u největší částky z nich byla zahalčivost základem a počátkem jich bezbožného živobytí; nebo kdo je přilenivý k tomu, aby se staral o své tělo, jakože se ten bude starati o svau duši? Takový člověk žije pořád v lenivosti a nedbalosti. On se nestará ani o časné ani o věčné štěstí a blaho; on se potáčí jako slepý, pokud nepadne do jamy; nebo jako žije, tak i zemře, bez starosti a následovně nešťastlivě.

O, Bože! jak hrozný jest osud zahalčivého člověka, když naproti tomu jest šťastlivý člověk pracovitý. Chráň Bůh, aby jsme zahalčivost milovali a naši hřivně zakopali. Však jsi nás jen nadarmo nepovolal do vinice: nebudeme tedy postávati, než pracovati. Dni života našeho se skoro pominau. Když přijde večer, přijde i čas odplaty. I kdož by nerád pracoval, když odplata jest tak jistá a tak veliká? Amen.

Na I neděli po děvítniku.

„Semeno jest slovo Boží“ Luk. 8, 11.

Slovo Boží jest věc velmi důležitá a ti, kterým se ono častěji hlásí, jsau šťastliví. Slovo Boží jest podobné semenu, kteréžto, když na dobrau zem padne, přináší tisicnásobný užitek. Slovo Boží jest pro duši člověka to samé, čo jest chléb za pokrm těla; trpí-li duše na nedostatku slova Božího, tedy jest ona duchovně hladná. Slovo Boží jest světlo, kteréžto nám předsvěcuje na tmavých rozcestách života tohoto.

My křesťané máme dost příležitosti častěji slyšeti slovo Boží, a předce ono velmi málo v nás působí. Káže se nám ustavičně a to o pravdách nejdůležitějších, a předce zůstáváme jakoby slepí na našich bludných cestách. Přednáší se nám to učení, jako máme Bohu slaužiti a křesťanský život vésti, a předce slaužíme světu a žijeme tak jako se nám líbí. I jakože jest to, že slovo Boží tak málo ovocí přináší v nás? Odkudže jest to, že tak mnohé kázně tak málo osohu přinášejí?

Protož, m. Kř! poněvadž slovo Boží jest podobné semenu, kteréž přináší dobré ovocí jen vtedy, když se do dobré zemi zaseje, tomu není slovo Boží na příčině; ono jest čo dobré semeno; než my jsme toho příčina; my jsme ta zem, která toto dobré semeno do sebe přijati nechce.

Má-li slovo Boží přinášeti ovocí u nás, musíme ho tedy

1) dobře poslauchati; a

2) to, čo jsme slyšeli, plniti.

Potom jen můžeme se mnohým jeho užitkům ufati, jako vám to dnes vyložím v nejsv. jmenu Ježiš a Maria. — Pozorujtež!

I.

Má-li slovo Boží ovocí u nás přinášeti, musíme ho dobře poslauchati. Slovo Boží, podle smyslu dnešního evanjelium podo-

bné jest semenu. Nepadne-li semeno na roli ale na cestu vedlé role, nezejde ono, než vyzobau ho ptáci. Vy jste to ta role, a semeno jest slovo Boží, kteréžto se vysívá do vás od knězů. — Nejdete-li na slovo Boží, anebo bár aj jdete, neposlaucháte-li ho s pozorlivostí, tedy pádá toto dobré semeno vedlé cesty, ono nevchází do vaší duše a následovně ani nemůže dobré ovocí přinášeti. Musíte tedy často a radi chodívat na kázně, musíte se vší pozorlivostí poslauchat slovo Boží, musíte toto dobré, plodné semeno ochotně a s radostí přijímati do srdcí svých.

Je to ovšem velké dobrodění pro vás, že se vám tak často hlásívá slovo Boží. Mnoho lidí jest na tomto světě, kteříž nepožívají dobrodění tohoto a musejí jich duše bez tohoto duchovního pokrmu o hladě zůstávati. Vy jste tedy šťastlivější nežli mnozí jiní tisící: poznejtež tedy své štestí a poslauchejtež slovo Boží často, ochotně a pozorlivě.

Ale není dost na tom jen poslauchati slovo Boží; ono musí se do vás vraziti: vaše srdce musí se pohnauti, vaše duše proniknauti. Slovo Boží podobá se semenu. Padne-li semeno na skálu, vyschne; nebo nemá žádné vlahy.

Tak se též věc má i se slovem božím. Padne-li semeno slova božího do skalnitého, do nepohnutelného srdce, nemůže ono nijak dobré ovocí přinášeti. Kdo s tak nepohnutým srdcem vychází z kázně, s jakovým přišel na ni, ten nemůže sobě mnoho užitku z něho přislibovati. Jemu se vodí tak jako nemocnému, u kteréhožto léky nič neučinkují. Nakazenost ta pochází ovšem z hlubokého pramena, když užívané lečivé prostředky zůstávají bez všeho učinku. Nedopustež, m. Kř! aby se vám to též zvedlo; hleďtež radněji, aby vaše srdce slovem božím, kteréž i ta nejtvrdsí skaliska stroskotati jest v stavě, pohnuto a proniknuto bylo; myslitež sobě, že kazatel na kazatelnici nenadarmo, ne pro sebe samého, než pro duchovní váš prospěch stojí a káže; myslitež sobě, že všecko, čo se káže, nekáže se pro jiných, než pro jednoho každého z vás; myslitež sobě, že vy ve své nevědomosti potřebujete poučení a napomenutí, ve své slabosti že potřebujete rady a pomoci, ve svých protivenstvích a trápeních potěchy a povzbuzení, a že jest kazatel na to aby vám všecko to, poskytoval.

Poslauchate-li vy kázeň při takémto uspořádání mysli, ovšem neodejdete z kázni bez vnitřního pohnutí. Pečujtež ale při tom o to, aby toto vnitřní pohnutí ne jen na kázni v srdci vašem povstalo, ale aby ono i po kázni setrvalo. — Slovo Boží podobné jest semenu. Padne-li semeno mezi trně, bude ono ovšem od trňů udušeno.

A tak se věc má i se slovem Božím. Bár vy aj hned poslauchate slovo Boží, bár ono vás aj pohne, necháte-li vy ho ale od trňů nebezpečných příležitostí, od kukolu zlých zvyklostí opět zadusiti, nemůže ono dobrého ovocí přinášeti u vás. Nemáte tedy zase hned zabudnauti na to, čo jste na kázni byli slyšěli, když se z ní opět domů navracujete; musíte se tím více rozpamatauvati doma a při prácech vašich na to, čo jste se byli na kázni naučili. Přijdete-li do starodávních nebezpečných příležitostí, při kterýchž jste již častěji byli padli a kteréž vám aj kazatel byl představil jako nebezpečné; bude-li ve vás opět oživovati starodávní zlá zvyklost a vás ku předešlým hříchům drážditi; musíte sobě opět pomysliti na ty dobré nauky, které se vám v kázni dávaly, na ty spasitedlné prostředky, které se vám předpisovaly, na nebezpečenstvo věčného zahynutí, kteréž se vám hrozí, jestliže budete v hříších setrvávati. Takovými myšlénkami stane se vám kázání slova Božího užitečným. Takovým spůsobem slovo Boží bude u vás ovocí přinášeti. A toť znamená slovo Boží naležitě poslauchati. — Není ale dost na tom, slovo Boží naležitě poslauchati, ale jest zapotřebí, aby ten, kdo chce z něho dokonalého ovocí požívati, tože slovo Boží plnil skutkem.

II.

Slovo Boží podobné jest semenu, které se rozsívá na roli. Role ta není dobrá, která sice přijímá do sebe semeno, ale ho nechává opět vymřeti, než ta role jest dobrá, na které semeno zejde, dozře a ovoce přináší. Chcete-li tedy dobrau rolí býti, nesmí semeno slova Božího neplodným u vás zůstávati, než musí ono ovoce pokání, polepšení, obrácení u vás přinášeti. Musíte slovo Boží nejen poslauchati ale aj plniti.

Představtež sobě nemocného, kterýž volá lékaře k sobě. Lékař přichází, představuje nemocnému celé jeho nebezpečenství, předpisuje mu ty nejlepší a nejužitečnější prostředky, aby vyzdravel. Nemocný ale nechá odejíti lékaře od sebe bez toho, žeby od něho předpísaných prostředků použil. On tohoto sice vypočauval, ale neplní to, čo mu on předpísal a radil. I čože osoží lékař a od tohoto předpísané léky takovému nemocnému? Tak málo bude i vám slovo Boží osožiti, když vy sice na kázně chodíte a pěkné nauky kazatelovy poslauchate, než nechcete užívati prostředků, kteréž on vašim nemocným dušem předpisuje. — Máte-li vy dítky a přitahujete-li jich ke všemu dobrému i zapovídáte-li jim všechno zlé, tyto pak nechtějí-li vás slauchati, než následují-li jenom své vlastní náhledy, a čo hned aj vaše nauky očauvají, činějí-li ony jenom to, čo se jim samým líbí, čože bude napokon z takových dětí? Zajistě nič dobrého nebude z nich. A hle! takové dítky jsme my. Náš nebeský Otec vzbuzuje a napomíná nás k dobrému skrze svých kňezů; on ukazuje a zakazuje nám v jich kázněch všechno zlé. Nečiníme-li pak to, čo nám kazatelové káží; nežijeme-li podlé jich nauk, ale jen podlé svých náruživostí a zlých zvyklostí, i čože bude naposledy z nás? Nič jiné, kromě nešťastlivé, opovržené děti budau z nás, kteréžto nebudau míti žádného podílu v dědictví Otce nebeského? — Vy jste poddáni jak světské tak i duchovní vrchnosti. Vydá-li vám pak vaše vrchnost nějaké nové nařízení, nějaký nový rozkaz, je-li ona spokojná s tím, když vy jenom počujete oznámení tohože nařízení neb rozkazu, ostatně pak o plnění jeho nič nedbáte. Nemá-li taže vrchnost tím více úmysel ten, aby jste tože vnově oznámené nařízení aj následovali, tenže nový rozkaz aj skutkem plnili? Nebo jináče čožeby osožilo oznámení toto? A hle! my jsme poddaní Boží. Když tedy Bůh dává nám své rozkazy, svau nejsv. vůli oznamovati skrze svých knězů a kazatelů, čože jiného on chce skrze to docíliti, jako to, aby jsme jeho oznámené rozkazy nejen slyšeli, ale aj následovali a jeho nejsv. vůli, nakolik nám jest možno, plnili? Po ovocí, po úrodě poznává se dobrá role, a po našich dobrých skutcích musíme poznávati to, že nám slovo Boží nebylo nadarmo hlásáno. Ukáž-

též tedy svými skutky, čo jste v slovích z kancle byli slyšeli. Buďtež pobožní a dobrých mravů; očistitež srdce své od všelikých starých neprávostí a veďtež nový cnostní, křesťanský život. Spomnitež sobě, že se vám již mnohokráte kázalo o potřebě a užitku cnosti. Plňtež tedy, čo jste byli slyšeli.

Buďtež též milosrdní a dobrotiví naproti svým bližným; neobraztež nikoho, než radněji odpustitež těm, kteří vás obrazili a nažívejtež jak doma tak i mimo domu se všemi lidmi v pravé lásce, v pokoji a jednotě. Rozpomeňtež se, že se vám již častěji kázávalo o povinnosti, milovati bližného svého a chrániti se každé zvady a nesvornosti. Plňtež tedy, čo jste byli slyšeli. — Vykonávejtež naposledy povinnosti stavu svého. Jste-li rodičé, pečujtež o dobré vychování svých dítek; jste-li hospodáři a hospodárky, čiňtež se hodnými požehnání božského skrze usilovnost a pobožnost; jste-li služební, slaužtež tak jako to vaše povinnost se sebau donáší, buďtež pracovití a věrní. Rozpomeňtež se, že se vám již častěji kázalo o povinnostech stavu vašeho a o potřebě jich plniti. Plňtež tedy čo jste byli slyšeli.

Kdo slovo Boží slyší a ho aj plní, ten jest podobný dobré zemi, kterážto nenadarmo přijala do sebe dobré semeno, jako je o tom řeč v dnešním evanjelium, než aj dobré ovocí přináší. Jest čas, m. Kř! aby jsme dobré ovocí přinášeli. Posavad jen samý kukol rostnul na naší roli. Vypleňmež ho tedy a na místo něho zasaďmež do srdce našeho cnosti a dobré skutky. Slovo Boží jest dobré semeno. Děkujmež Bohu, že on nám ho tak často dává oznamovati skrze svých kazatelů a upotřebujmež ho k našemu spasení. Amen.

Na 2 neděli po děvítniku.

„Víra tvá tě uzdravila“ Luk. 18, 42.

Kdo věří v Ježiše, bude uzdraven, a čím živější jest jeho víra v něho, tím aj větší pomoc mu přichází od něho. Dnešní evanjelium podává nám o tom příklad pronikavý. Když se Ježiš blížil ku Jerichu, stalo se, že slepý seděl vedlé cesty a žebral; když ale tento slyšel lid vedlé sebe přecházeti, pýtal se, čo je to? Oni mu ale odpověděli, že Ježiš nazaretský jde tade; na to slepý svolal: Ježiši Synu Dávidů, smiluj se nade mnau! ti ale, čo vedlé něho přecházeli, okříkli ho a kázali mu mlčeti; ale on na to ještě silnějším hlasem zvolal: Ježiši, Synu Dávidů, smiluj se nade mnau! Ježiš ho počul, zastal a dal ho k sobě přivésti a pýtal se ho: čo chceš, abych ti učinil? Slepý odpověděl: Pane! učiň abych viděl. A Ježiš přehovořil k němu: přehledni, víra tvá tě uzdravila, aj hned přehledl.

Hle, jak dobrotivě se choval Ježiš k tomuto slepému, jak výborně obdařil jeho víru, navrátiv mu zrak v okamžení. — I my, m. Kř! častokráte prosíme Boha, aby nás vyslyšel; a přečože on nás předce tak zřídka vyslyší? proto; poněvadž ho se živau vírau neprosíme. Naše modlitba bývá zřídka opravdivá: nemodlíme se totižto tak jako by jsme se měli modliti; nebo modlitba, která pochází ze živé víry, musí dvě vlastnosti, důvěru totižto a pravdu v sobě obsahovati, při naší modlitbě ale bývá obyčejně

1) naše srdce bez důvěry;

2) naše ústa bez pravdy.

A toť jest příčina toho, že tak zřídka býváme vyslyšeni.

Mejtež trpělivost, pokud vám to obšírněji nevyložím v nejsv. jmeně Ježiš a Maria. — Pozorujtež!

I.

Při naší modlitbě chybuje nám živá víra; nebo když se modlíme, bývá srdce naše obyčejně bez důvěry. Nebyl-li by měl

slepý, o němž jest řeč v dnešním evanjelium, tolik důvěry v Ježiše, ovšem by tak rýchle v okamžení nebyl obsahl zrak. Jeho víra ho uzdravila. Jako se z počátku zdalo tomu slepému, že ho Ježiš neslyšel, volal ještě jedenkrát o pomoc a nepřestal volati, pokud nebyl vyslyšen. U nás ale důvěra tato jest mnohem menší, nežli ona byla u tamtoho. My když na prvníkrát nebýváme vyslyšeni v tom, o čo prosíme, stáváme se malomyselními: myslíme totižto, že Bůh nedbá o nás: my se tedy anebo přestáváme modliti anebo modlíme se roztržitě a chladně; a protož, poněvadž naše horlivost v modlitbě vždy víc a víc ubývá, býváme aj vždy méně a méně vyslyšeni.

Kdo se modlívá k Bohu s opravdivau důvěrau, ten se nikdy nestane malomyselním, bár aj vždy a hned nebývá vyslyšen. On sobě tím více myslí takto: Bůh jest Otec dobrotivý: on nás miluje jako své dítky; čo jest nám užitečné a potřebné, toho nám on neodepře, jestlizě ho my o to prosíme, a odepře-li on nám něčeho, toť jest jistým znakem toho, žeby to nebylo pro nás dobré, kdyby on nás byl vyslyšel. Tak k. př. mnozí z nás prosí Boha o tělesné zdraví, ale Bůh každého nevyslyší, nebo on snad ví, žeby někteří svého zdraví nadužili a své dušné spasení celkem zanedbali: on tedy dopauští nemoc na jich tělo, aby jich duše vyzdravela. — Mnozí z nás prosí Boha o dlauhé živobytí, ale jich Bůh nevyslyší: oni tedy v nejlepším věku zcházejí ze světa. My mnohokráte litujeme takových lidí, myslíce sobě, žeby oni byli měli dále živi býti a žeby to pro nich bylo lépe bývalo; ale se my v tom velmi mýlime, když tak myslíme; nebo byli-li tito mladí lidé pobožní, tedy jest to veliké štěstí pro nich, když oni zemřeli, snad neskůr ve větším věku byliby zvedeni bývali a tak jich smrť nebyla by již více tak šťastlivá bývala pro nich. — Mnozí Boha prosí o statky zemské o bohactví, ale jich Bůh nevyslyší: oni tedy jak dlauho žijí, musejí bídu a nauzi trpěti, když mezitím druzí nažívají v hojnosti a bohactvě; ale snad by oni nebyli tak cnostní, jakoví jsau, kdyby nebyli v chudobě; snad by jich bohactví bylo učinilo skaupými a lakomými, hojnost pak chlipnými, snad oni při černém chlebě a při svém dobrém svědomí jsau vnitřně spokojnější nežli skaupí při své

truhle plné peněz, anebo nežli chlipný při svém rozkošném životě: oni tedy nejsau nešťastliví proto, že jsau chudobní, a Bůh nemyslel s nimi zle za to, že jich neučinil bohatými. A tak se stává v tisících a tisících případech, ve kterých nás Bůh nevyslyší, a ve kterých my mu za to děkovati musíme, že on nás nevyslyšel. Kdyby jsme my toto každý čas byli poznali a uvážili, ještě by on nás byl vyslyšel v těch okolnostech, ve kterých by dobře bývalo pro nás, kdyby jsme byli vyslyšeni bývali. Poněvadž ale máme malau důvěru k němu; poněvadž vždy chceme, aby se nám jenom podlé naší a ne podlé jeho vůle vedlo; poněvadž nám živá víra chybuje v tom, že on nám jakožto dobrotivý Otec nikdy neodepře toho, čož jest pro nás opravdivě dobré, proto nechává nás on mnohokráte v křížech, až pokud nás předce nevyslyší. Naše modlitba mnohokráte bývá bez užitku; nebo v srdci našem není žádné důvěry. — Aj v ústau našich obyčejně nebývá pravdy, a toť jest druhá příčina, pro kterauž častokráte za dlužší čas nebýváme vyslyšeni.

II.

Kdo chce dokázati, že se modlí se živau vírau, ten musí to, za čo se zevnitřně modlí, aj vnitřně chtěti a cítiti. Jeho učinky nemají býti na odpor modlitbě, než, když se modlí, musí pravda v jeho ústau přebývati. Při naší ale modlitbě tomu nebývá tak: my totižto vnitřně nechceme toho, za čo se modlíme zevnitřně. Naše učinky dokazují, že není pravdy v ústau našich. Tomu, čo srdce naše hovoří, odporuje náš život.

Tak k. př. modlíme se každý den v Otče náši, aby jméno Boží bylo posvěceno; než nečíníme tak jako se modlíme; anť mnozí jméno Boží neposvěcují. O, jak mnoho jest takových zlořečníků, kteříž jméno Boží nikdy nevysloví, bez toho, žeby se z něho nevysmívali a ho nezhanobili. Jak mnoho jest křivopřísežníků, kteří jméno Boží ke křivým svědectvům a nepravým přísahám nadužívají? Jak mnoho jiných bezbožníků, kteří více jméno ďáblovo, nežli jméno Boží v ústau svých opakují! Mnozí se

tedy modlí, aby jméno Boží bylo posvěceno, a předce ho neposvěcují.

My se modlíme každý den, aby Bůh dal přijíti k nám království své, totižto svau slávu nebeskau; než nečiníme tak jako se modlíme. Mnozí z nás nehledají království Božího, než srdce jich jest celkem oddáno světu. Oni pro věčnost a pro nebe ničeho nechtějí činiti. — Modlíme se každodenně, aby byla vůle Boží jak na nebi tak i na zemi, než nečiníme tak jako se modlíme. U mnohých učinky jsau vůli Boží na odpor postaveni.

Hospodářové a rodičé! vy chcete, aby byla vůle Boží plněna? a předce necháváte svau čeled, své dítky mnohokráte ve vaší přítomnosti přikázání Boží přestupovati, ano vy sami dáváte jim skrze svůj zlý příklad přiležitost k tomu. Málomyselní! vy chcete, aby byla vůle Boží plněna? líbí-li se ale Bohu kříž na vás zeslati, chudobu, přenásledování na vás dopustiti, na to vy hned zůstáváte netrpělivými. Nekající hříšnici! vy chcete, aby byla vůle Boží plněna? a předce se vaše myšlénky, vaše řeči, vaše skutky ani nejméně nesrovnávají s vůlí božskau. Vy právě to, čo Bůh chce, nechcete.

My se modlíme za chléb každodenní, avšak nečiníme tak jako se modlíme; nebo kolik jest takových, kterým se lení svůj každodenní chléb pracováním vydobývati! Jak mnozí hledají svůj chléb ne od Boha, než skrze nespravedlivosti, skrze klamství, skrze krádeže! Jak mnozí jsau, kteří to, čo obdrželi od Boha, přemarhají odrazu tak, že potom i se svými domácími musejí hlad a nauzi snášeti a nedostatek ve vezdejším chlebě trpěti.

My se modlíme každodenně za odpuštění hříchů a slibujeme, že i my odpustíme našim vinníkům a nepřátelům, avšak nečiníme tak jako se modlíme; nebo neodpauštíme našim vinníkům. Zřídka jest teraz viděti křesťana, který by svým nepřátelům ze srdce odpustil. My tím vícc hledíme se vypomstiti nad našimi nepřáteli, jim škoditi, zlé zlým odplatiti. — My se modlíme naposledy, aby nás Bůh neuvedl v pokušení, než aby nás zbavil od zlého, avšak nečiníme tak jako se modlíme. Větší částka z nás uvrhuje se samovolně do pokušení, schválně shledává zlé přiležitosti, zůstává ustavičně při svých zlých obyčejech, hříchy nad hříchy páchá a

tak samovolně se uvrhuje do zlého, od kteréhožto aby zbaveni byli, se modlí. — Není tedy při naší modlitbě pravdy v ústau našich; nebo my sami vnitřně nechceme to, za čo se zevnitřně modlíme. Nedivmež se tedy více nad tím, že v naší modlitbě tak zřídka vyslyšeni býváme. Začnimež se tedy od nynějška lépe, s větší důvěrau a pravdau, se živější vírau modliti. Hle, nám jest vždy potřebná pomoc Boží, a Bůh pomáhá jenom těm, kteří podlé příkladu toho slepého, o kterémž jest řeč v dnešním evanjelium, se modlí náležitě a se živau vírau. Bůh jest dobrý. Čím větší jest tedy naše důvěra, čím pravdivější a upřimnější náš umysel, tím skůr nás on vyslyší. Včil, když se půst svatý blíží, jest čas pohodlný a příhodný k tomu, aby jsme se modlili. Toť jsau dni spasení, kteréžto nám Církev k našemu polepšení předpisuje. Vynaložmež dni tyto dobře a posvěťmež jich skrze opravdivau modlitbu k našemu prospěchu. Amen.

Na 1 neděli v postě.

„A když se vypostil za čtyrydcat dní a za čtyrydcat nocí, potom zlačněl.“ Mat. 4, 2.

Ježíš předviděl v duchu, že bude mnohonásobně a nad to ještě i od samého ďábla pokaušen. On se tedy připravoval na toto pokušení, jako ku svému celému věřejnému životu, na všecka nebezpečenství a pokaušky v samotě. Postil se za čtyrydcat dní a za čtyrydcat nocí. Po této době přistaupil k němu pokušitel, nazdávaje se, že Ježiš dlužším postem až velmi vyhladnul a oslabnul, a protož že nebude v stavě, sprotiviti se jeho pokušení. Ale právě tento půst, tento hlad tělesný učinil Ježiše mocnějším v duchu; nebo čím více slablo jeho tělo od dlauhého postu, tím více sily proti všelikému pokušení nabývala duše jeho. Ďábel spozorovav toto odstaupil ad něho, a anjeli přistaupili k Ježiši a posluhovali mu.

M. Kř! nebýváme-li i my častěji pokušeni od zlého ducha? Kdo jest mezi námi, který by se mohl chvastati, že žije bez všeho pokušení. Avšak nech nás žádná pokušení malomyselními neučiní. Kdo jest v pokušení, nenásleduje to, žeby musel tomuže pokušení podlehnauti. Koho napadují nepřátelé, nenásleduje to, žeby ho oni museli převládati. Počátek boje netáhne ještě po sobě ztratu vítěžství. My se nemáme žádného pokušení obávati, jestliže se jen hodně připravíme k tomu. Ježiš ukázal nám v dnešním evanjelium, že půst a mrtvení těla jsau ty nejužitečnější prostředky proti každému pokušení. Církev katolická, která věrně zachovává všecko, čo Ježiš činil, předpisuje nám každého roku čtyrydcatdenní půst, aby jsme tím své tělo mrtvili a svého ducha posilňovali. — My tedy víme, čo máme činiti. — A čože jsme činili dosavad?

Přebýval-li duch Ježiše Krista, duch Církve jeho, duch mrtvení těla mezi námi? O, Bože! kdeže se nalezne mezi mámi takové křesťanské mrtvení, když se sotva kde nachází mírnost a střízlivost lidská? Zdaliž tu nemusíme upřimně vyznati před naším vševedaucím Otcem, že místo postu a mrtvení těla přebývá mezi námi veliká nemírnost v jedění a pití? Nemírnost v jedění jest obyčejný přestupek mládeže; nemírnost v pití pak jest obyčejný přestupek dospělejších lidí. Jak obyčejné jsau přestupky tyto, tak jsau též i jich následky velké a smutné.

Předložím vám tedy dnes k vašemu poučení a polepšení

1) následky nemírnosti v jedění, a

2) následky nemírnosti v pití.

Bože popřejž mi milosti, by toto moje kázání nezůstalo bez prospěchu. — Pozorujtež!

I.

Nemírnost v jedění jest obyčejný přestupek mládeže. Mnozí rodičé se nazdávají, žeby byli nelaskaví naproti svým dítkam, kdyžby jim nedali jísti tolikráte, kolikráte ony toho žádají. — Dítky chtějí celý den jísti, říkají oni. Pravda, že děti, které jsau již k tomu naučeny, chtějí celý den jísti, ale ne od hladu než je-

dině z obyčeje. Přirozenost to nedonáší se sebau, aby člověk celý den jedl; nebo my nežijeme, aby jsme si život zachovali; k zachování pak života není zapotřebi více jísti, nežli tolik, aby jsme se nasýtili. Již i to nerozumné stvoření nežádá více pokrmu, když svůj hlad zasýtilo. Vy rodičé! však jen předce neurobíte dítky vaše horšími, nežli jsau nerozumná hovada? — Já bych vám vděčně přehledl vaši přepjatau lásku, kdyby jen její následky nebyly tak smutné. Čože jen bude z vašich dětí, jestliže ony tuto zlau obyčej nesloží zavčasu? Vy jích nemůžete vždy měti při sobě. Když ony odrostnau, musejí jednau zanechati svůj otcovský dům a na vlastní ruku vlastní prácí se živiti. Ony dostanau sice v každé službě svůj pokrm, ale poněkud velmi skrovný a zajistě nikdy zbytkem. Takové rozmaznané děti potom anebo vystaupejí ze služby a budau vám na těrchu, anebo zůstanau-li ony v cizím domě, budau hleděti své obžerství tajnými krádeži a jinými nepravými spůsoby ukojiti. Zbadá-li to hospodář, hospodárka, můžete si mysleti, že věru takové vaše pažravé dítky se v službě neudržejí, ale že budau z ní propuštěny. — A když jen ještě nastaupí rok neúrodný, drahota, hlad a jiné zemské rany, kde sotva bohač stačí svůj hlad utíšiti, a kde mnozí chudobní zemírají od hladu: kdeže se jen vtedy podějí vaše dítky? jakože se jim vtedy povede? zdaliž ony vtedy nebudau dvojnásobně nešťastlivé, když se ony teraz v pohodlnějších to časech nemohau dost nasýtiti? — Ale chráň Bůh od takého všeobecného neštěstí! Obžerné dítky jsau již krom toho dost nešťastlivé; nebo jich obžerství přitáhne jim mnohonásobné nemoce, kteréžto bývají obyčejně trvanlivé a častokrát nezahojitelné. Vezmite si jen podobenství z vašeho hovada, ono jaknáhle ho vy přesýtite, onemocne: tím skůr tedy onemocne člověk, který přimnoho jí; poněvadž ani zdaleka není tak mocné tělo jeho, jak mocné jest tělo k. př. koňovo. Dáte-li mnoho hnoje na vaši roli, zůstane ona přimasná, semeno se nemůže z ní vykluti, než musí se v ní zadusiti: tak se též vodí dítkam obžerným. Tyto nikdy nedojdau pevného zdraví, než jich tělo ustavičně s přeplněným žalaudkem zmořené a protož zcela vycivené pádá před časem do hrobu. — Je-li pak jich duše zdravší nad jich tělo? Jich obžerství činí jich

lenivými a zahalčivými; lenivost a zahalčivost pak jest pramenem všeliké nepravosti. Obžerný člověk bývá tedy větším dílem nešlechetný a chlipný, jako naproti tomu zřídka se najde člověk, který, jsa mírný v jedění, bylby oddán zahalčivosti nebo kterékoliv jiné nepravosti. — Není-li to tedy hanba pro křesťana, když on na zkazu svého zdraví a ku zahynutí své duše nadužívá pokrm, kterýž mu Bůh propůjčil ku zachování jeho života? Není-li to hanba pro křesťana, když on v této věci jest horší od nerozumného hovada? Není-li to hanba pro křesťana, když on na tomto světě v ničem jiném nenalezá potěchy a obveselení, jako v mnohém jedění?

Buďto jete, buďto pijete, hovoří sv. Pavel, všecko konejte pro čest a slávu Boží. Skrze nemírnost v jedění ale nerozmnožuje se čest a sláva Boží, tak jako ani skrze nemírnost v pití; o čemž v druhé strance.

II.

Nemírnost v pití jest obyčejný výstupek dospělejších lidí a táhne po sobě ještě škodlivější následky nežli nemírnost v jedění. Člověk, který se opije, nejen že jest tím rovný nerozumnému hovadu, než ještě se i pod toto podvrhuje; nebo nemírným pitím se on ne jen svého rozumu než mnohokráte i svých smyslů zbavuje. Může-li býti některá nepravost škodlivější nad nepravost opilství, pro kterau přestává člověk býti člověkem a stává se neužitečným a nespůsobným ke všem prácem a povinnostem povolání svého. — Představtež sobě takového člověka. Je-li on manžel, je-li hospodář: i čože se dá od něho očekávati, když jest ustavičně opilý? On zapovrhne svau manželku i své dítky; nebo ničeho nemiluje, jedině opilství; on se málo postará o jich pokrm; nebo mu penize ledva na opojný nápoj stačejí; on zanedbá svůj dům, své hospodárství, svau práci a tím sebe i svau rodinu za krátký čas uvrhne do neštěstí. — Takový opilstvu oddaný hospodář a otec dává při tom zlý příklad svým služebným a dítkám; nebo jakožeby on mohl něčo dobrého, něčo příkladného vykonati, když ve svém opilstvě ničeho nezná o sobě ani neví, čo činí?

Však to již každadenní zkaušenost potvrzuje, jak mrcha jsau to příklady a učinky těch, kteříž se v korhelství oblibují. Kedyže se nejvíc ruvaček a vražd stává; kedyže se tolko smilstva a nehanebných učinků popáchá; kedyže povstávají toliké rozbroje a pravoty? zdaliž ne v čas opilství, v kterémžto se mnoho takového porobí, čoby se v čas střízlivosti nebylo porobilo. Zemře-li pak takový člověk ve svém opilství, čož se aj snadno stati může, o, jak hrozná smrť to musí býti pro něho. Jak hrozná to myšlénka z krčmy do věčnosti se odebrati? Jak smutné to musejí následky býti, když člověk na tomto světě zaspí v opilství a na druhém vytřezve! Jaký saud božský následuje, když člověk bez vší přípravy, bez pokání, bez povědomí odemře? Může-li přísně uvážiti toto člověk rozumný bez toho, žeby se mu nezošklivilo opilství a žeby nezamiloval střízlivost? Nemožno rozumnému člověkovi pomysleti na smrť opilce, nemožno mu pozříti na něho za živa, bez toho, žeby se mu neprávost opilství nezošklivila. Povážtež jen máličko opilého člověka. Jeho oči se jiskřejí a nepohnau; jeho jazyk se zajeká, zadrhuje; jeho noze se potáčejí a jeho celé tělo tratí rovnováhu. On jest jako dítě, a každý může svau hračku s nim sprovozovati. On jest sice ještě člověk, ale on již více neví, že jest člověk; nebo není v stavě užívati rozumu svého. Opravdivě hnusný to pohled na takého člověka, który své člověčenství natolik spotupí a nápoj, který mu propůjčil Bůh k jeho obživení, nadužije. I kedyže se stává nadužívání toto nejobyčejněji? Nejsau-li to Bohu zasvěcené svátky, v kteréž se takoví lidé obyčejně opíjejí? V neděli a ve svátek měl by každý křesťan hledati spasení své a starati se o věčnost, když bez tak za celý týden myslí na svau práci a stará se o časné věci. Jak nekřesťansky tedy jedná ten, který ve svátek ne jen že nič dobrého nekoná, ale ještě se celkem oddává opilstvu a neprávostem z opilství pocházejícím! Toť jest ovšem veliké zneuctění nedělních dní a svátků, které Bůh podlé své nekonečné spravedlnosti trestati musí. A tato pokuta představuje se často očaum našim, když totižto vídáme, že takoví opilci velmi zřídka dosahují vyššího věku, než větším dílem umírají před časem a mnohokráte vtedy, když se ani nenazdají. Trest na druhém světě jest také též jistý; nebo sv.

Pavel výslovně připočituje opilství těm nepravostem, pro které nevejde člověk do království nebeského.

Buďmež tedy, m. Kř! střízliví! chovejmež se pořádně, jako sv. Pavel hovoří, ne v obžerstvě a opilstvě. Následujmež vznešený příklad Ježiše Krista, kterýž svým se postěním a mrtvením nám dal dokonálý příklad mírnosti a střízlivosti. Nahledli jsme již, jak smutné jsau následky nemírnosti. Chráňmež se tedy všeho, čo my sami držíme za zlé. Včil jest čas činiti dobré: použijmež tedy času toho. Amen.

Na 2 neděli v postě.

„Pane, dobře je nám tuto být" Luk. 17. 4.

V dnešním evanjelium ukázal se Ježiš svým vlastním učedlníkům ve své velebnosti. On jich vyvedl na jeden vrch a proměnil se před nimi. Jeho tvář svítila se jako slunce a jeho rucho bylo bílé jako sněh. Tento velebný pohled líbil se jeho učedlníkům a Peter, který nevěděl dále utajiti své vytržení a obveselení, svolal: „Pane, dobře je nám tuto být." Když ale tenže Peter odpřevázel Ježiše na vrch olivetský, nebylo více od něho slyšeti žádného výjevu radosti a obveselení: než, jaknahle počul, že Ježiše lapili, utekl i s druhými učedlníky a nechal svého laskavého Mistra samotného. — Hle taký jest člověk! kde se mu lépe vodí, tam chce zůstati; kde ale vidí mračný oblak povstávati nad sebau, tam on hned počíná býti malomyslním a chce odtud utekati. On nepomyslí, že žije ve světě proměnitelném, kde se dobré se zlým, radost se zarmutkem, štěstí s neštěstím ustavičně mění; on nepomyslí, že čo aj hned promění místo, nemůže předce přejináčiti proměnitelnost věcí; on nepomyslí, že duše, která daufá v Bohu, i v těch nejsmutnějších okolnostech zůstává veselá, i v těch největších pohromách pokojná, i v těch nejkrutějších protivenstvích tichá a potěšená. Kdo má dobré svědomí, tomu jest

na každém místě jednako; ten v každém stavě, do kteréhož ho Bůh položí, svolá uradovaný: „Pane, dobře jest nám tu být;“ nebo jsem přesvědčen, ano aj vás chci s milostí božskau dnes přesvědčiti, že může člověk v jednom každém stavě spokojný býti, a že zvláště vy rolníci máte příčinu, se svým stavem spokojnými býti.

1) Příčiny, z kterých může každý člověk spokojným býti, vyložím vám v první strance;

2) zvláštní příčiny, z kterých vy rolníci máte býti spokojnými se svým stavem, vyložím vám v druhé strance.

Úfám, že mě budete s trpělivostí poslauchati; poněvadž předmět tento sahá do vašeho života obcování. — Pozorujtež!

I.

V každém stavě může člověk spokojným býti; nebo v každém stavě jsme pod okem a řízením božským. Před dobrotivým Otcem nebeským každý stav, ano každý člověk jest rovnaký. — On se stará o všech, jako o své dítky a nikoho není, koho by jeho láska neobjímala. I jakožeby mohlo býti nespokojné dítě, když ono ví, že má tak dobrého, tak laskavého Otce? Anebo snad máme-li míti příčimu nedůvěrovati Bohu našemu? Není-li on vševědaucí tak, že dovidí všecky potřeby jednoho každého stavu, všecky naše záležitosti, všecky i ty nejtajnější okolnosti našeho života? Není-li on všemohaucí tak, že může všecko říditi k našemu dobrému, aj dobré vyvésti ze zlého pro nás? Není-li on nekonečně dobrotivý tak, že chce každého člověka učiniti šťastlivým, nakolik je to jen možno? I proč žeby jsme měli býti nedůvěrující, nespokojní, mrzutí? Člověče! skladej opravdivau důvěru v Boha; potom jen můžes býti ano budeš spokojným v každém stavě. — Člověk rozumný jest vnitřně spokojný a pokládá se za šťastlivého, když může dobré činiti ano i jiných šťastlivými učiniti. Nachází-li se stav ve světě, v kterémž by se nedalo nič dobrého činiti, jestliže se jen komu chce? V každém stavě může člověk milovati Boha svého, starati se o duši svau a chrániti se hříchů; v každém stavě může on povinnosti svého povo-

lání plniti, cnostný život vésti a dobré svědomí míti; v každém stavě může on svému bližnému pomáhati a jemu užitečným býti skrze dobrá naučení a dobrý příklad, skrze radu a potěchu.

Každý člověk nemůže sice rovnako býti užitečným světu, avšak ani jeden nemůže mu býti zúplna neužitečným, jestliže jen to sám nechce. Jedenkaždý může něčím přispívati k obecnému dobrému, a to sice podlé svého spůsobu. Tovaryšstvo lidské podobné jest živému tělu, kteréžto musí více údů míti, pakli ono chce dokonale činným býti. Oko sice neslyší ale jen ucho, ani ucho nevidí ale jen oko, než předce má každé svůj vlastní úkol. Žádné z nich není neužitečné; a vyplní-li každý úd úkol svého vlastního určení, vtedy jest celému tělu dobře. Nemůžeš-li užitečným býti jako hospodář, tedy přičiň se jako služebník; nemůžeš-li rozkazovati jako pán, tedy poslauchej jako poddaný; nemůžeš-li s penězmi na pomoci býti chudobným, tedy oblehčuj jim bídu laskavau potěchau; nemůžeš-li vzdělávati bližného svého vyučováním, tedy vzdělávej ho dobrým příkladem. Nikdy ti nebude chyběti přiležitost dobré činiti a následovně šťastlivým se stati, pakli jen máš vůli k tomu. Sice každý stav má svá trápení tak jako každé tělo jest podrobeno nemocem. Avšak tato časná trápení nejsau v stavě, maudrého a rozumného člověka učiniti nespokojným a nešťastlivým. Právě za to, že trápení tato jsau na všecky stavy rozšířena, jedenkaždý svá vlastní trápení tak velmi necítí. Všeobecné zle již skrze to tratí mnoho ze své těžkosti, že jest všeobecné. Nepřichází nám již tak těžko trpěti, jestliže i druzí to samé trpětí musejí. A Bůh dobrotivý trápení života tohoto podělil mezi lidy tak, že přimnoho odtud nepřipádá na nikoho, ale že každý po zřelém uvážení musí pokladati svůj kříž za nejsnesitedlnější při svých okolnostech, pakli ho porovná s jinými. Nejdu zde připomínati toho, že nás kříž a trápení činí pokornými, litostivými, bohabojnými a protož aj šťastlivými. — Přestaňtež tedy nespokojnými a smutnými býti, a poznejtež již raz předce, že člověk může v každém stavě spokojně žíti, pakli jen on sám chce. Zvláště vy rolníci můžete býti ve vašem stavě spokojni.

II.

Rolníci! vy můžete býti ve vašem stavě spokojní, jestliže jen máte toho vůli. Váš stav není tak podlý, jako vy sobě snad myslíte. Váš stav má přednosti, jakých všecky druhé stavy nemají. Žádný stav není tak starobylý a proto velebný, jako váš, Bůh sám ho ustanovil, když k prvnímu našemu rodiči Adamovi přerekl: „V potu tváři budeš jísti chléb tvůj.“ Tedy již Adam počnul rolnictví sprovozovati a prácemi hospodářského života se zaměstnávati. Též i jeho děti se chytily stavu tohoto. Jeho první syn Kain byl rolníkem a druhý jeho syn Abel byl pastýřem. A tak přecházelo rolníctví a pastýřství, zvláštní to zaměstnávání vašeho stavu, z jednoho pokolení na druhé až po naše časy ve všech končinách světa. Hle, tak starobylý jest váš stav! Ale je on aj důležitý; nebo všecky ostatní stavy vysejí od něho zvlaštním spůsobem. J čože by bylo z knížete, kdyby nebylo rolníka?

Rolníci! vy zaopatřujete zemské kníže, vaše vrchnosti i ostatních vašich spoluobčanů potřebnými prostředky výživnosti, aby od hladu nepomřeli. Vaše zemské kníže a všecky vaše duchovní a světské vrchnosti pracují pro vás svau hlavau, a vy zase pracujete pro nich vašima rukama. Jakoby jste vy nebyli šťastliví bez vrchnosti, tak ani vaše vrchnost by nebyla šťastlivá, kdyby vás nebylo. Hle, tak důležitý jest váš stav! — Stav váš ale má též přednosti, jakých sotva v druhém stavě najdeme. V kterémže stavě se nalezá tak mnoho zdravých, silných a veselých lidí, jako ve vašem? Vaše pracovitost, vaše mírná a pořádná chova a čisté, čerstvé povetří zdržují vaše zdraví, vaši veselost, vaši silu. V městech pracují lidé méně, jedí a pijí více, městské povetří jest hustější a zatevřenější, a proto nachází se v městech více nemocných, slabých a smutných lidí, jako mezi vámi. Aj podlé duše můžete býti mnohem zdravší, to jest: mnohem pobožnější a lepší křesťani, nežli meštští obyvatelé, jestliže jen vy sami máte toho vůli; nebo na dědině není tolik příležitosti k zlému, jako v městě. Vy na dědině nemáte tolik vábivosti k pýše, k chlipnosti, k zahalčivosti a k jiným neprávostem, jako obyvatelé mě-

sta. Poněvadž vy den i noc se musíte starati, jako sobě a svým domácím chléb zarobíte, jako vaše dávky zapravíte, jako něčo na stranku odložíte k vychování a k budaucímu zaopatření svých dítek, tedy vám sotva čo zbudne na márnau nádheru a na chlipnau márnotratnost. Ani chlipnost nemůže se tak všeobecně zakořeniti na dědině jako po městech; nebo ustavičné práce rolníků a odtud pocházející vyčerpání síl tělesných jsau nejbezpečnějším prostředkem proti chlipnosti. Na zahalčivost nemohau ani jen pomysliti rolníci, jestliže se chcau pořádně vyživiti a ne hladovati. Rolníci tedy mohau velmi málo zlého, a predce, chtějí-li oni, mnoho dobrého činiti. Učiníte-li hned za rána dobrý umysel, a potom jdete-li po své práci, vyplníte-li svědomitě své povinnosti, nespácháte-li žádné nespravedlivosti proti bližnému svému, zdržujete-li se od neprávostí a výstupků v neděle a svátky, a pomáháte-li chudobným, nemocným a nešťastlivým, nakolik jen můžete, tedy činíte dost, i nemine vás království nebeské. Bár aj hned nerozumíte všemu, čemuž rozumějí obyvatelé města, nemusí vás to velmi trápiti. Když jste jen dobří křesťani; když jen Bohu slaužíte upřimně v prostotě srdce svého, tedy jest Bůh spokojný s vámi a vám to odplatí, nebo před Bohem, hovoří pobožný Tomáš Kempský, více platí ponižený sedlák, nežli pýchau nadutý mudrc. Vy se skrze svau prostotu srdce dostanete do nebes, ani nebudete věděti jako; když mezitím mnozí učení při vší své lidské maudrosti zahynau.

Hle, tak mnohé přednosti má váš stav; tak mnohé užitky vám on přináší, jestliže jen vy dle něho žijete. Děkujtež tedy Bohu, že vás položil do stavu tohoto; buďtež spokojni se svým povoláním; neškamřitež proti svému osudu čili losu; myslitež sobě, že všecko, čo Bůh nařídí, jedině k našemu dobrému směřuje, a že člověk může v každém stavě šťastlivým býti, plní-li on své povinnosti náležitě. Všade jest nám dobře, pakli jen jsme my dobří. Amen.

Na 3 neděli v postě.

„Hovořil němý a divily se zástupy“ Luk. 11, 14.

Ježiš vyháněl dnes ďábelství z němého, a to bylo němé; a když ho vyhnal, nemý začel hovořiti a lid se divil nad tím. Na člověku, který není němý, nediví se nikdo nad tím, že hovoří. Když ale němý počel hovořiti, jako to vypravuje dnešní evanjelium, divili se nad tím mnozí. Tací jsme my lidé. — Dobrodění, kterých požíváme každodenně, nevzbuzují v nás žádné pozorlivosti, žádného podivení. My aby jsme se divili nad něčím, to již musí býti zřídkavé a nové. My jsme ze všech stran zázraky božskými obtočeni. Tento celý ozorný krásný svět, jasné slunce, které ces den svítí, měsíc, který tmavau noc osvicuje, miliony hvězd, podivná stavba a postava našeho těla, výborné vlastnosti naší duše, chování tak mnohých tisících tvorů, zázračné vzrůstání obylí a mnohých jiných užitečných rostlin jsau to všecko zázraky božské, které můžeme každý den spozorovati. Ale my při všech těchto zázracích zůstáváme nepohnutní, necitliví a chladní právě jen za to, že jsau ony každodenni. Já budu dnes jen o jednom takovém zázraku rozpráveti, kterýž jest dnešnímu evanjelium přiměřen, totižto o zázraku našeho jazyka.

Málo kteří z vás uvážilí to podnes, jak veliké dobrodění jest to pro vás, že vám Bůh dal jazyk. O, jak mnozí z vás již nadužili dobrodění toto, kteřížto víc zlého nežli dobrého svým jazykem narobili? Abych vás ale učinil budaučně pozorlivějšími na zázraky a dobrodění božské, vyjadřím dnes dvě otázky, a sice:

1) čo dobrého můžeme my nadělati našim jazykem;

2) čo zlého můžeme my nadělati našim jazykem.

Odpověď na první otázku ať nás vzbudí k vděčnosti naproti Bohu; odpověď pak na druhau otázku ať nás vzbudí k poznání naší slabosti. — Pozorujtež!

I.

Čože dobrého můžeme my činiti jazykem našim? — Můžeme mluviti, čoby jsme bez jazyka, anebo kdyžby tento byl zavázán, nemohli činiti. Jak veliké dobrodění jest toto, poznáváme odtud, když považíme němého člověka. Kdožby neměl politování s němým člověkem, když vidíme, jak velmi se on namáhá své myšlénky skrze znaky na jevo dáti, a že jeho namáhání bývá větším dílem daremné aneb aspoň nedostatečné? Jak šťastliví jsme tedy my, když můžeme zřetedlně mluviti a všecky své myšlénky zřetedlnými slovy řad řadem vyjeviti? Mluva nebo řeč jest svazek lidského tovaryšstva, a nešťastlivý, bídný a pustý by to byl svět, kdyžby byl pln samými němými lidmi. My můžeme mluviti, a následovně aj Boha našeho zvelebovati a chváliti; my mu můžeme naší modlitbau děkovati za jeho dobrodění; můžeme ho prositi o nová dobrodění; můžeme k němu volati za odpuštění našich hříchů; můžeme jeho milosrdenství vzývati, když nám trestem hrozí; můžeme žádati za jeho milost a smíření, když nás již trestal; můžeme též i bližným našim skrze to za příklad slaužiti, a tak našim jazykem vždy dále a dále rozšiřovati čest a chválu Boží; můžeme hovořiti, můžeme tedy aj neumělých vyučovati.

Kdyžby člověk bez všeho vyučování jako dub v hoře vyrostnul, málo čo by se on tedy rozeznával od nerozumného stvoření. Všecko, čo víme, víme proto, poněvadž nám to jednau bylo pověděno, a nebylo-li by se nám to povědělo, tedy by jsme anebo nič anebo jen velmi málo věděli. Považtež jen máličko, kolik vynaučování potřebuje dítě, pokud jen ono jest v stavě rozuměti a pochopiti jen ty nejpotřebnější pochopy a pravdy. J jakože by jsme ale mohli sdělovati takové vyučování, kdyžby jsme nemohli mluviti? — My můžeme mluviti, a proto aj bezbožných dobrým napomenutím karhati. Je-li člověk bezbožný, stává se on obyčejně takovým z nevědomosti a bludu: on totižto myslí, že se skrze hřích na některý čas stane šťastlivějším, nežli skrze cnost. Tak k. př. lakomý a skaupý myslí, že jest šťastlivější, když svoje peníze zamkne do truhly, jako kdyžby jich rozdal mezi chudob-

ných a nauzných. Chceme-li takového člověka napraviti, musíme ho zbavití jeho bludu a nevědomosti; musíme ho přísnými ale přitom laskavými slovy napomenauti a pro jeho úhony pokarhati; musíme mu představiti: že opravdivé štěstí nezáleží jedině v držení, než přede vším v dobrém užívání věci; musíme mu pověděti, že peníze, které člověk dává chudobným, nejsau ztraceny, než že časnau i věčnau odplatu táhnau po sobě; musíme do něho vtvořiti zřetedlnější a lepší pochopy o jeho vlastním štěstí, nežli jaké o tom měl posavad. I jakože by jsme to mohli učiniti, kdyžby jsme neuměli mluviti? — My umíme mluviti, a protož aj můžeme těšiti chudobných, nemocných, nešťastných. Kdo již raz ve svém živobytí pocítil chudobu, podstaupil nemoc, zakausil neštěstí, ten ví dobře, jak milá jest přátelská, laskavá potěcha při takých okolnostech. I ten největší kříž jest nám lehký, když máme dobrého přítele, kterému se můžeme ve své bídě požalovati a který nás v našem trápení těší. Jakožeby nás on ale mohl těšiti, kdyžby neuměl mluviti. — My umíme mluviti, a protož aj můžeme svá práva, svůj majetek brániti proti těm, kteří by je napadauvali; můžeme za svau i za bližného našeho čest něčo přehovořiti, kdyžby nás druzí pomluvali; můžeme věřejné svědectví o pravdě vydati, když nás nebo druhých někdo chce s podvodem nebo s falšem oklamati. Všecko toto my můžeme; nebo umíme mluviti. Hle, tak mnoho dobrého můžeme my jazykem našim nadělati. — A zase čože zlého můžeme my nadělati jazykem našim?

II.

Čože zlého můžeme my nadělati jazykem našim? Ovšem mnoho zlého my můžeme nadělati jazykem našim, když ho nedržíme za zubami a neumíme ho upotřebovati v čase náležitém. Pro mnohých byloby lépe, kdyžby byli docela němí; nebo při často jazyk svůj nadužívají k zlému a obyčejně oni hovoří tam, kdeby měli mlčeti; tam pak oni mlčejí, kdeby měli hovořiti. Jazyk jest malá částka lidského těla, ale škoda, kterau zlý jazyk může spůsobiti, bývá mnohokráte velmí veliká. — My činíme zlé jazy-

kem našim, když se ruháme Bohu, když lajeme a zlořečíme, když při každé maličkosti jméno Boží vyslovujeme.

My zlé činíme jazykem našim, když se síce ve své modlitbě rozmluváme s Bohem, než beze vsí horlivosti, bez pozorlivosti, bez pobožnosti; když naproti tomu nemluvíme v spovědnici a zamlčíme tam své hříchy z nepravé stydlivosti. — Zlé činíme jazykem mašim, když bližného svého napomínáme k zlému, k neprávosti, anebo aspoň když pohoršlivými řeči dáváme příležitost ku jeho zvedení. Mnozí mladí lidé by ovšem svau nevinnost zachovali a nevěděli by ničeho o těch nejohavnějších neprávostech, kdyžby nebylo tolik zlých jazyků, které všade rozlívají jed zvoditelství a rozsívají semeno neprávosti. Ani jen před dětmi se včil neostíchají mnozí vésti takové řeči, které ani jen před odrostlými hovořiti se nesvědčí. Odtud pocházi to, že nynější děti sotva že již umějí mluviti, rozprávejí ty nejhanebnější věci, kteréžto by jim byly přes celý život neznámé zůstaly. Následek tohoto jest ten, že děti v dospělejším věku o takových řečech rozvažují, a potom se samy od sebe tělesným výstupkům oddávají. Běda tomu, kdož tímto spůsobem zvedl nevinnost a svým bezbožným jazykem přivedl ji k pádu a do zahynutí! — Zlé činíme jazykem našim, když se radi vadíme, když svého bližného pomluváme a znevažujeme, když zlostnými klevetami pokoj domový a jednotu přerušujeme. Je to věc velmi nemilá, ničeho jiného neslyšeti v domě, jako když muž ženu a žena muže ustavičně překlíná, když hospodář na svých služebniků naskakauvá a hromuje, když bratři a sestry jedni proti druhým ty nejhroznější řeči špřihají, když cizí lidé, kteříž ani jen nepřislauchají k domu, nič jiného, jedině klevety činějí, a tak svazky lásky a jednoty, kterýmiž se stává hospodářství šťastlivým, svévolně trhají. Takoví rušiteli pokoje činějí se svým bezbožným jazykem účastnými všech hříchů, kteréžto z jich klevet povstávají. — Zlé činíme jazykem našim, když na místo toho, žeby jsme těšili chudobných, nemocných a nešťastných, jim vyhazujeme na oči jich bídu, a trpkými domluvami ještě zvětšujeme jich neštěstí. Kdo chce v nauzi postavenému něčo dobrého učiniti, to nech učiní laskavými slovy a s veselau tváří. Rádněji nedej chudobnému ničeho, jako mu to máš dati s

trpkými domluvami a s tvrdými řečmi. Nešťastlivému na oči vyhazovati jeho neštěstí znamená ocet do jeho ran líti, kterýžto jen rozmnožuje bolesti, na místo toho, žeby k tomu upotřeboval oleje, který jest v stavě ranu zahojiti a bolest uleviti. — Zlé činíme jazykem našim, když sobě přivlastňujeme cizí právo a cizí statky, přitom když chceme bližnému svému odškřepiti to, čo jemu přináleží, když se usilujeme čest a dobré jméno našeho bližného utrháním a pomluváním zlehčiti, když hledíme našeho bližného lživým pochlebováním, lstivými a podvodnými řeči oklamati a jemu škoditi. Hle, tak mnoho zlého se dá nadělati jazykem našim.

Vyzývám vás tedy, m. Kř! užívejtež jazyka svého podlé vůle Boha, který vám ho dal. Bůh nám všecko dal k našemu dobrému; z jeho rukau nič zlého nepochází, jedině našim zlým užíváním může dobrá věc se stati zlau, a tak aj náš jazyk může se stati škodlivým. Mluvtež, když jest čas a vaše povinnost k mluvení; mlčtež ale, když jest čas a vaše povinnost k mlčení; děkujtež Bohu za to veliké dobrodění, že umíte mluviti, ale ukážte též, že i mlčeti umíte, když toho požaduje maudrost a prozřetedlnost. Jest čas k mluvení, a jest čas k mlčení, kterýžto musíme dobře rozeznati, chceme-li šťastlivými býti. Amen.

Na 4 neděli v postě.

„Odkud nakaupíme chleba, aby se tito najedli?"
Ján. 6, 5.

Ježiš mnoho zázraků činil. Mezi všemi zázraky ale jest dnešní ten nejpamatnější; nebo on jest nejjadrnějším důkazem jeho milosrdenství a dává nám spolu nejdůkladnější naučení proti naší obecné malomyselnosti. Do pět tisic chlapů bylo okolo něho shromážděných, kteří byli přišli k němu, aby jeho učení slyšeli.

Ježiš když spatřil tento velký zástup lidu a spolu když poznal zúfanlivau malomyselnost svých učedlníků, pokaušel Filipa

pýtaje se ho: „Odkud nakaupíme chleba, aby se tito najedli?“ Filip plný úzkosti myslel, že ani za dvě sto pět grošníků chleba jim nebude stačit, aby se jednomu každému jen máličko ušlo. Na to pak Ondřej jeden z učedlniků jeho řekl, že je zde přítomný jeden chlapec, který má pět chlebů jačmenních a dvě ryby, dodal ale k tomu, že je to všecko při málo pro tak mnohých. Ježiš chtěje ukázati, čo může Bůh, rozdával tohoto málo chleba a tyto dvě ryby tomuto velikému množstvu lidu. Všeci jedli z toho, všeci se nasýtili, a předce ještě zůstalo dvanáct košů plných drobinek. — My se divíme nad tímto zázrakem, ačprávě Bůh i teraz ještě každodenně to samé činí; nebo, kdože nám pomáhá, když začínáme malomyselními býti a nemůžeme sobě více pomoci, poraditi? Kdože nám dává chléb, když jsme hladní? Kdože se stará o naše potřeby? Kdo bedlí nad našim tělem a nad naší duší? Není-li to ten sám Bůh, který dnes pět tisic chlapů nasýtil? Zdá se, jakoby jsme chtěli zapomnauti na dobrodění božská, aby jsme jen nemuseli za ně Bohu děkovati.

Aby jsme se neučinili vinnými nevděčnosti této, předložím vám dnes

1) dobrodění, kteráž nám Bůh každodenně přeukazuje;

2) vděčnost, kterauž my Bohu za tato dobrodění máme přeukazovati. Pozorujtež!

I.

Dobrodění, která nám Bůh každodenně přeukazuje, jsau nesčíslná. Jenom některá z nich zde uvedu, abych vás přesvědčil o milosrdenstvě božském. — Bůh nás zadržuje při živobytí, když mezitím jiní mnozí tisící, jichž jsme my byli znali, již zemřeli. Že život člověka jest veliké dobrodění, o tom snad jen nikdo nebude pochybovati. Odtud pochází to, že nikdo nerád zemře. I ten nejbídnější život jest člověkovi milší nežli smrt. Bůh nás dosavad větším dílem zdravých zachoval, anebo bár jsme aj byli nemocní, vyzdraveli jsme zase o nedlauho. O, jak veliké dobrodění jest zdraví! Tohoto sobě tak nevšímá ten, který jest zdravý, jako ten, který jest nezdravý. Boháč bár má všecko, čo mu třeba

a čo jeho srdce zažádá a, nemá-li zdraví, nemůže s radostí požívati bohactví svého; naproti tomu ale chudobný nech jest jen zdravý, již se dost šťastlivým býti cítí i může sobě dostatečnau vyživnost svýma rukama vypracovati, ano může se aj rozveseliti. Poněkud požehnává nás Bůh s úrodau. Naše vlast jest tak úrodná tak vydatná, že se mohau v ní vyživiti všeci, kteří pracují. Přežili jsme my, m. Kř. v pominulých dvau rocích ty nejhroznější časy, kdežto v naší vlasti občanská vojna zůřila; teraz ale jen, když již císařskau zbrojí zaveden jest pokoj, známe sobe všímati pokoje tohoto. Rodičé! mnozí z vás ještě spatřují své dítky okolo sebe, když naproti tomu někteří z vás ve vojně utratili synů svých. Jaké to potěšení pro tamtěch, jaký to ale zase zarmutek pro těchto, když těmto byl jendinký to mnohokráte syn, jedinká to naděje a podpora jich staroby, na vojnu odveden a tam padnul. — Dítky! větší částka z vás má ještě rodičů; jaké to štěstí pro vás! Představtež jen sobě dítě, které již ani otce ani matky nemá. Jak nešťastlivé jest takové dítě, kteréž, poněvadž ono není v stavě v mnohých věcech sobě pomoci a poraditi, musí se na cizích lidí nechati, kteříž nikdy nemají tolik úpřimnosti, tolik pěčlivosti a tolik lásky k němu, jako otec a matka k svému vlastnímu dítěti.

Ti z pomezi vás, kteří ještě mají rodičů, nemohau tedy dost děkovati Bohu za to, že jich oni ještě mají. Bůh dosavad ještě vždy zachoval kat. náboženství čisté a nepoškvrněné ve vlasti naší. Poněvadž toto kvitne mezi námi, tedy máme ještě vždy kazatelů, kteří nás napomínají k dobrému; máme spovědních otců, kteří nás rozhřešují; máme duchovních správců, kteří nám na smrtedlné posteli pomoc přisluhují; máme poklad sv. svátostí, kteréžto jsau k našemu posvěcení ustanoveny; máme i jiné milosti božské, kteréžto nás ve všelikých našich záležitostech osvicují, potěšují a posilňují; máme naposledy zajistěné království nebeské, žijeme-li tak jako toho naše víra požaduje a plníme-li dle předpisu našeho sv. náboženství přikázání božská i církevní. I čože ještě více chceme? Zdaliž nemusíme úpřimně vyznati, že dobrodení, která nám Bůh každodenně přeukazuje, jsau nesmírně veliká? — Víte-li též jak veliká musí býti naše vděčnost naproti Bohu za tak mnohá dobrodění? Tato vám vyložím v druhé strance.

II.

My nemůžeme lépe děkovati Bohu za všecko, čo nám on učinil, jako když jeho dobrodění vynaložíme k jeho cti a dlé jeho nejsv. úmyslů. — On nám dosavad zachoval život: my tedy nesmíme více život tento obětovati neprávosti ale jen Bohu; musíme náš předešlý zlý život oplakávati; musíme včil vésti život cnostní a křesťanský; poněvadž pobožný život jest ta největší vděčnost naproti Bohu, t. j. pobožný život jest Bohu nejvděčnější. — Bůh nás dosavad větším dílem zdravých zachoval: musíme tedy aj my sami pečovati o naše zdraví, a nemáme si ho smilstvem a jinau nemírností hubiti. Veliký je to hřích, když mladí lidé sobě tak řečeno násilně odberají zdraví skrze tělesné výstuky a náruživosti a sobě před časem hrob kopají. Přitom musíme též k svému nemocnému bližnému v jeho nemoci s radau, potěchau a pomocí přispěti. — Bůh nás poněkud úrodními roky požehnává: musíme mu tedy děkovati za požehnání toto a za sily k vykonávání polních prací nám propůjčené. Mnoho to sice práce rolníka stojí, aby mohl ze své role něčo nazvážeti do stodole, než jakožeby on mohl pracovati, kdyžby mu Bůh nepropůjčil sily k tomu, a čožeby mu osožila všecka jeho práce, všecko jeho ustávání, kdyžby mu Bůh odepřel svého požehnání? Dobrotivému Bohu jsme tedy povinni děkovati za požehnání našich rolí. Toto požehnání božské ale nemusíme jen my sami potřebovati, než musíme z něho aj opravdivě nauzným a zvláště čeleděm chudobným uděliti. — Bůh nám po hrozné občanské vojně navrátil žádaného pokoje ve vlasti naší: musíme mu tedy za toto jeho dobrodění děkovati a ho i o delší pokoj prositi, avšak musíme se tohoto hodnými činiti skrze pobožnost. Musíme též doma v pokoji a jednotě nažívati a vůbec každé nepřátelství naproti bližnému z domů našich vypuditi; zvláště pak musíme zachovati v sobě pokoj vnitřní, pokoj duše, a opanovati i převládati křesťanským mrtvením těla všecky náruživosti, kteréžto náš vnitřní pokoj porušují. — Rodičé! Bůh vám dosavad zachoval vaše dítky: musíte jich tedy vychovávati dobře a po křesťansky; musíte jich zdržovati od záhalčivosti a od tělesných

výstupků; musíte bedliti, aby ony byly ne jen vašimi ale i božskými dítkami, a aby přeukazovali Bohu všecku uctivost a poklonu zvláště pak v jeho chrámě, jináče dožijete se z dítek vašich kříže místo potěchy, neštěstí místo radosti, zarmutku místo obveselení. — Dítky! Bůh vám větším dílem zachoval rodičů vašich ještě při živobytí: musíte jich tedy ctiti a milovati, aby vám ještě dlauho žili a aby jste i vy dle božského zaslibení dlauho živi byly na zemi; musíte se chovati k nim úpřimně; musíte nakladati s nimi vždycky dobře a laskavě; musíte jich v jich starobě vaší všemožnau pomocí podporovati a vašim se chováním naproti nim spůsobiti to, žeby jednau zemřeli pokojně s tím sladkým povědomím, že z vás dobré dítky vychovali. — Bůh dosavad ještě vždy zachoval katolické náboženství ve vlasti naší: musíme ho tedy prositi o jeho delší zachování; nesmíme čistotu a krásu náboženství tohoto žádnau poverau poškvrniti, musíme se přidržívati věro- a mravoučení všeobecné Církvi, a vzejdau-li nám některé pochybnosti, nesmíme svému vlastnímu rozumu důvěrovati; ani nemáme se tu raditi těch, kteří nemají povolání k tomu, aby nás vyučovali v náboženstvě, než musíme své pochybnosti přednesti našemu řádně ustanovenému duchovnímu pastýřovi pořádně a úpřimně, kterýžto nám potom věc tu vysvětlí a nás zprostí od bludu.

Bůh nám dal knězů, ustanovil pro nás sv. svátosti, a slibil nám království nebeské: musíme tedy ctiti knězů jakožto našich duchovních pastýřů; musíme plniti skutkem to, čo nám oni káží; musíme též hledati naše útočistce u nich v spovědnici; musíme sv. svátosti přijímati vždycky s opravdivau pobožností; musíme své povolání pro nebeské království opravdivým křesťanským životem zabezpečiti; nesmíme nadužiti k zlému ta mnohá dobrodění, která nám Bůh každodenně přeukazuje, než musíme jich jako prostředků k spasení použiti podlé úmyslů božských.

Toť jest vděčnost, jakau Bůh žádá od nás a jakau on též zaslauží od nás pro tak mnohá dobrodění. Křesťané! vy znáte z každodenní zkaušenosti, jak slabý jest člověk bez Boha; vy znáte, že ani jen kausek chleba nejsme v stavě našimi vlastními silami zarobiti; vy znáte, že všecko, čo máme, máme od našeho milého

Pána Boha: děkujmež mu tedy za přeukázaná nám dobrodění, ale prosmež ho též každodenně o nová dobrodění; přede vším ale prosmež ho o to dobrodění, aby jsme dle našeho křesťanského života blahoslaveně zemřeli. Amen.

Na 5 neděli v postě.

„Kdo z vás mne přesvědčí o hříchu nějakém?"
Jan. 8, 46.

Kdo byl světější, nevinnější a čistější od hříchu, jako Ježiš Kristus? Ani jeho nepřátelé nemohli naleznauti na něm nějaké viny. On jim pověděl rovno do očau: „Kdo z vás mne přesvědčí o hříchu nějakém?" A předce židé byli tak bezbožní, že zlé o něm hovořili, jemu se ruhali a drželi ho za obsazeného ďáblem. On jim za to ještě dobročinil: totižto uzdravoval nemocných a křišil mrtvých k životu; on jim přednášel to nejdokonalejší a nejčistější mravoučení; on plnil svými vlastními skutky všecko to, čo jim ústně přednášel: a předce nemohl jim nič po vůli činiti; oni naopak vykladali všecky jeho řeči a učinky; na místo toho, žeby mu byli děkovali za jeho dobrodění, pomluvali ho; nebo byli bezbožní a pokrytci, a protož oni mysleli, že aj Ježiš má bezbožné a pokrytské úmysly při všech svých učincích, jakkolvěk dobrými se ony býti zdají. Všecko, čo on hovořil a činil, posuzovali kryvo a nelaskavě. — Dalby Bůh, žeby nelaskavost tato, kteráž se u židů projevovala, již byla svůj konec vzala! než ona ještě i mezi námi křesťany trvá a jest naší nejobyčejnější nepravostí. Mluvmež a čiňmež jakokolvěk dobře; mejmež jakýkolvěk dobrý úmysel, najdau se předce zlí lidé, kteříž čo my činíme, naopak na zlau stranku vykladají, kteříž nám nechtějí nikde spravedlnost přislaužiti a chtějí lépe věděti naše úmysly, jako my sami. Poněvadž nelaskavost tato v posuzování cizích učinků jest tak všeobecná a mnozí snad sobě z toho žádného hříchu nerobí, pro-

tož za dobře pokládám obšírněji pojednávati o tomto předmětě. Pravím tedy:

Kdo svého bližného nelaskavě posuzuje, ten

1) hřeší proti Bohu;

2) škodí sobě samému.

Hřeší proti Bohu: páchá tedy bezbožnost; škodí sobě samému: páchá tedy bláznivost.

Oboje toto vám dnes vyložím, aby jste se tím snadněji od tohoto dvojnásobného zlého ochrániti mohli. — Pozorujtež!

I.

Kdo nelaskavě posuzuje svého bližného, ten hřeší proti Bohu; nebo my nemáme práva, jeden druhého posuzovati, než Bůh jest náš všeobecný Saudce. Před jeho saudnau stolicí musíme se jednau všeci ustanoviti a tam jednoho každého z nás ortel podlé zásluh jeho očekává. Kdo tedy tak řečeno vkročuje do práv božích a činí se saudcem nad svým bližným, ten hřeší proti Bohu. „Čo jsi ty, o, člověče! praví sv. Pavel, že se opovažuješ cizího služebníka sauditi? On stojí aneb upadne Pánovi svému.“

Můžete tedy sobě mysleti, že jest to hřích proti Bohu, když někdo posuzuje bližného svého a zvláště když ho posuzuje nelaskavě. Bůh dobrotivý nakládá s námi lidmi vždy spravedlivě: on nás saudí podlé skutků našich; jako on tresce zlé, tak aj poznává, miluje a obdarauvá dobré: může-li se tedy tento spravedlivý Saudce lhostejně přizerati k tomu, když člověk s člověkem nelaskavě a nespravedlivě nakládá a učinky jeho na zlau stranku vykládá, když mezitím on ani jen v stavě není myšlénky a úmysly druhého postíhnauti? Anebo, kdeže jest ten člověk, kterýby, vida svého bližného činiti, byl v stavě i jeho úmysel postíhnauti, proč tak a nejinak činí jeho bližný. Když se k. př. člověk rád modlí a do kostela častěji chodí, hned se najdau bezbožné jazyky, které tohoto člověka za pokrytce, za svatauška vyhlašují. — Než jakože to mohau věděti tyto bezbožné jazyky, že jest on pokrytce, že jest on svataušek? Modlitba a zbožnost jsau již samy v sobě dobré. Když při tom jest i jeho úmysel dobrý, tedy i jeho

modlitba jest skutek Bohu milý a záslužný pro něho. Kdože jest tedy v stavě pověděti, že jeho úmysel není dobrý ale že jest zlý? kdože pozerá do jeho vnitřnosti? kdože zná jeho myšlénky, jeho city, jeho úmysly? Tyto nikdo nezná, jedině sám Bůh, který skaumá srdce i ňádra lidí, a kdo si takovau vědomost osobuje, ten hřeší proti Buhu. — Dále, Bůh přikazuje, aby jsme milovali bližného svého jako sebe samých. Poněvadž ale nelaskavost tato v posuzování cizích učinků se nijak nesrovnává s křesťanskau láskau k bližnému, tedy ona jest již proto hřích proti Bohu. Anebo, znamená-li to milovati bližného svého, když zlostně posuzujeme všecky jeho šlapeje a kroky? Znamená-li to milovati bližného svého, když všecka jeho slova, kteráž on snad s nejlepším úmyslem vypoví, naopak na zlau stranku vykládáme a překrucujeme? Znamená-li to milovati bližného svého, když zle a nepravě posuzujeme všecky jeho učinky, jichž základ a úmysel my ani neznáme, a to jen z pauhé předpojatosti? Bylo-li by vám to milé, kdyžby i vás druzí tak posuzovali? Bylo-liby vám to milé, kdyžby zlí lidé přišli k vám a o některém z vás by pověděli, že on má zle úmysly při všech svých učincích; že on činí jen na oko dobře; že jen svůj vlastní zisk všade hledá, že nesmýšlí dobře se svým bližným. J čože by jste vy pověděli na toto nelaskavé vykládání? Jistě by se vám to nelíbilo, a tím méně může se to líbiti vašemu bližnému, o kterémž vy tak zle a nelaskavě myslíte; ani Bohu nemůžete se líbiti, kterýž vám přikázal milovati bližného svého. Jak velmi se nelíbí Bohu taková nelaskavost to potvrzují jeho vlastní slova, když praví v dnešním evanjelium: „nesauďte, aby jste i vy nebili sauděni.“ On tedy výslovně zapovědá druhých lidí posuzovati. Kdo ale předce druhého posuzuje, ten hřeší proti Bohu. — Takový nelaskavý posuzovatel hřeší naposledy proti Bohu, poněvadž při ustavičném posuzování cizích učinků zanedbává své vlastní povinnosti naproti Bohu. Kdokolvěk se zaměstnává takovými předměty, kteréžto nepřislauchají do oboru jeho povinnosti a jsau zevnitř něho, ten neví naposledy, čo se děje v jeho vlastních vnitřnostech; kdokolvěk myslí na slabosti svého bližného, ten zapomíná na své vlastní; kdokolvěk myslí, že jsau druzí zlí, ten sám se stane zlým tak, že ani nezbadá.

Chraňtež se tedy tohoto nelaskavého posuzování svého bližného; nebo kdo nelaskavě posuzuje svého bližného, ten hřeší proti Bohu a škodí sobě samému.

II.

Kdo nelaskavě posuzuje svého bližného, ten škodí sobě samému; nebo skrze to dává přiležitost k tomu, aby druzí zle mysleli o něm. O takovém člověkovi drží to každý, že jest připilný v posuzování cizích chyb; a protož mu nikdo nedůvěřuje. Již když on tak nelaskavě posuzuje druhých, zajistě ani nám neodpustí. On se nám do tváři líšká, ale za chrbtem jinač zase hovoří o nás; a protož musíme se ho chrániti. Hle, takto myslí každý o takém člověku; a jako kdo myslí o něm, tak aj koná proti němu. A sice: varuje se ho každý při schůzkách a v tovaryšstvech; každý se má před nim na pozoře i vystříhá též svého dobrého přítele proti němu. — Potřebuje-li on pomoci, opustí ho každý; nebo každý sobě myslí, že mu bez tak tím nevyhoví a že na místo toho, aby se mu poděkoval, bude zle hovořiti o něm. Naposledy zapovrhne a opustí ho každý, a tak i jeho žena i dítky musejí pro něho trpěti, kteréžto jsau nevinné v jeho křivém posuzování. — Mnohokráte se on ještě nešťastlivějším stává a přichází do velké mrzutosti, když ten, kteréhož on křivo a nelaskavě posuzoval, žádá od něho, aby to, čo pohovořil před druhými, dokázal též právně před patřičnau vrchností; poněvadž ale on to nemůže dokázatí, tedy bývá věřejně prohlášen za pomluvače a nezřídka též bývá těžce pokutován za to. — Dále takový člověk poskytuje přiležitost k tomu, aby též i druzí byli učiněni pozornými na jeho chyby a slabosti, a aby ho tito též nelaskavě posuzovali tak, jako i on posuzuje druhých. Poněvadž on jen vždy o cizích chybách a slabostech hovoří a každému na cti a dobrém jmeně utrhuje, tedy začínají druzí lidé pilněji pozorovati na něho a vyhledávati: je-li docela nevinný, nemá-li žádné chyby na sobě pomluvač tento. Při takémto vyhledávání spozorauvají se mnohokráte na něm ještě větší slabosti a vady, nežli jsau ty, kteréž on přivlastňuje druhým a protož radí mu každý, aby radněji zametal před vlastními dve-

ry a druhých pořádných lidí, nechal při pokoji. — Takový nelaskavy posuzovatel má též těžké pokuty očekávati od Boha; nebo Bůh praví zřetedlně: „S tau samau mírau, s kterau vy měráte, bude i vám odměráno.“ Kdo tedy posuzuje druhých nelaskavě a nepravě, toho bude Bůh přísně sauditi; kdo nemá politování s bližným svým, s tím ani Bůh nemá politování; kdo jest nemilosrdný naproti druhým, toho bude Bůh jednau nemilordně sauditi, kdo chce viděti třísku v cizím oku, tomu též Bůh jednau nič nepřehledne.

Židé to zkausili, jak velmi tresce Bůh takau nelaskavost. — Oni si vždy něčo našli, čo tupili na Ježiši; oni vykládali všecky jeho řeči a učinky na zlau stranku; oni se mu ruhali, jakoby on byl ten největší zločinec a nepřestali, až pokud ho neukřižovali. Než Ježiš o nezadlauho vstal z mrtvých slavně a navrátil se do své slávy; židé ale byli těžce pokutováni. Přišli totižto Římani, rozbaurali město jeruzalemské, zavraždili velikau čast lidu, ostatních pak židů rozprášili tak, že jich potomci se až podnes taulají po celém světě na všeobecnau potupu. Hle, tak tresce Bůh těch, kteří svého bližného nelaskavě posuzují. I kdožby již teraz mohl tajiti, že ten, který nepravě posuzuje druhého, sobě samému nejvíce škodí. — Takový člověk ať jen maličko nahledne do sebe, přesvědčí se, že od té doby, jako počel nelaskavě posuzovati svého bližného, přestal spolu býti dobrým a šťastlivým člověkem; nebo ustavičné pozorování cizích učinků nedopauští mu, aby činil něčo dobrého pro sebe. On se stará do mravního se chování cizích lidí, při tom ale svau vlastní mravnost zanedbává; on chce druhým škoditi a při tom jenom sobě samému škodí.

Křesťané! chraňtež se tohoto nelaskavého posuzování bližného, jímžto člověk hřeší proti Bohu a škodí sobě samému. Vy jste křesťani, kteřížto máte zákon o lásce, která neobráží nikoho. Nenásledujtež tedy židů, kteří tak nelaskavě posuzovali Ježiše. Ne druhých, než sebe samých posuzujte. Jedenkaždý má svoje vady a musí jednau vydati počet za sebe samého a ne za druhých. Šťastlivý ten, který nejméně pochybí a aspoň čo se týče těžších hříchů, může svolati s Ježišem: „Kdo z vás mne přesvědčí o hříchu nějakém?“ Amen.

Ne květnau neděli.

„Hle král tvůj pobírá se k tobě.“ Mat. 21, 5.

Ježiš chtěl dnes vyplniti, na sobě to, čo předpověděli o něm proroci. Chtěl se on ukázati jako Mesiáš opravdivý a jako židovský král tichý a pokojný sláviti svůj vchod do Jeruzalema. Učedlníci jeho posadili ho dle obyčeje východního na oslici, a veliké množstvo lidu rozpřestíralo své šaty po cestě, druzí pak lámali ze stromů haluze a házeli na cestu, a zástupy, jdauce popředku i pozadku, vyvolávali říkajíce. Hosanna Synu Dávidovému: požehnaný, který přichází ve jmenu Páně. — Hle, takau čest přeukázali židé tomu, kteréhož ještě nebyli poznali jako opravdivého Mesiáše a tím méně jako Boha a člověka spolu, a Ježiš přijal čest tuto od nich. Jakau čest téprv bude áno může on očekávati od nás, když to jistotně víme, že on jest opravdivý Mesiáš, náš Spasitel a Vykupitel, a opravdivý Bůh v člověčenstvě skrytý. Ano on může od nás hodnau čest požadovati; neb on jest nejen králem židů ale i našim králem; on může od nás hodnau čest požadovati, a čest tato dělá zevnitřní služby boží, kteréžto nám Církev katolická předpísala a ke cti Nejvyššího s velikau úpravau uspořádala. My často býváme přítomni zevnitřním službám božím dílem sv. mši, dílem pak jiným věřejným pobožnostem; ale obyčejně chováme se tam chladně, neuctivě, bez citu, bez pohnutí.

To ale pochází nejvíce odtud: poněvadž nevíme

1) jak důležité jsau služby boží; a

2) jako se máme chovati na službách božích. — Pozorujtež!

I.

Jak důležité jsau služby boží, to učí nás náš vlastní rozum; když nám hovoří, že naše tělo a naše duše, naše vnitřní i zevnitřní statky, všecko, čo jsme a čím vládneme, nemáme od sebe samých, než od samého Boha: musíme mu tedy nejen duší, ale i tělem slaužiti a za tak mnohá vnitřní i zevnitřní dobrodění vnitřně

i zevnitřně děkovati; musíme darce všeho dobrého věřejně a viditedlně ctiti, nebo aj on věřejně a viditedlně přeukázal svau lásku k nám. Toto věřejné a zevnitřní ctění Boha pokladali všickni národové po všecky časy za svau nejdůležitější povinnost. Již první lidé stavěli oltáře a obětovali Pánu své zápalné obětě. Pán Bůh měl v tom své zalíbení tak, že čím tučnější a lepší byly takové smyselní obětě, tím více obdaroval Bůh těch, kteří mu je obětovali. — Bůh chtěl, aby ho židé v chrámě ctili a k tomu konci aj předpísal celý spůsob, na kterýž se má tenže chrám vystaviti. Šalamun přivedl ku konci stavení toto tak skvostně, jakéhož od počátku světa nebylo vidno ani snad nikdy nebude. V tomto skvostném chrámě ctili židé Boha všemi zevnitřními znaky ucty nejdokonalejší.

V novém zákoně navštivoval častěji Ježiš chrám jeruzalemský, aby tamže Boha Otce svého věřejně ctil. A když židé podlé zprávy dnešního evanjelium jeho vlastní osobě věřejnau úctu přeukazovali, neodporoval on tomu, než vcházel veleslavně jako král do Jeruzalema. — I jakožeby nepožadoval Bůh takovau věřejnau úctu, když již každé kníže světa tohoto žádá věřejně a zevnitřně ctěna býti? Čím větší jest pán, tím větší a smyselnější bývá i ctění, kteréž se mu přeukazuje. Poněvadž ale není většího pána, jako jest Bůh, tedy i čest se mu má přeukazovati největší, nejvěřejnější. Tato smyselní, věřejná čest Boží jest též i nám velmi přiměřena. My jsme totižto lidé smyselní, kteřížto nejsme v stavě, žádné vnitřní spasitedlné myšlénky ze sebe vyvinauti, jestliže nás jen zevnitřní předměty a smyselní obrazy k tomu nevybidnau. Naše zevnitřní služby boží jsau plny takovými smyselními obrazy, kteréžto jsau významu nejdůležitějšího a obsahují v sobě pravdy nejvýbornější, na kteréžto by jsme se nikdy nerozpamatali, kdyby nebylo obrazů těchto. Abych vám z tisicích příkladů aspoň jeden přednesl, pýtám se vás: kdoby pomyslel na umučení a smrť Ježiše Krista, kdyby podlé ustanovení naší Církve nebylo obrazu ukřizovaného v kostelech a v příbytcích našich? — Jako jsme my, tak jsau též i naši bližní smyselní lidé. Jako tedy my zevnitřními službami božími býváme povzbuzeni k vnitřní pobožnosti, také též i u bližných našich může se to samé stati příkladem

našim: a tak se může čest boží ze dne na den vždy víc a víc rozšiřovati a jméno boží zvelebovati. Hle, tak mnohonásobné a tak důležité užitky přinášejí zevnitřní služby boží. Včil pak ukáži vám, jako se máte chovati při nich.

II.

My sice máme zevnitřní služby boží, než málo kteří znají, jako se mají chovati při nich. — Za prvé, musíme se čím nejčastěji ustanovovati k zevnitřním a věřejným službám božím. Avšak nechybuje nám na přiležitosti, Boha věřejně ctiti. Kostelů jest všade dost, kteréž můžeme navštivovati, kázní se držívá též dost, kteréž můžeme slyšeti, sv. mší a jiných pobožností jest též dost, kterýmž můžeme přitomni býti. Toť jest ovšem veliká nedbalost, nikdy anebo jen velmi zřídka věřejné služby boží navštivovati při tak hojných přiležitostech. Také též veliká jest nedbalost, když jsme sice přítomni věřejným slážbám božím, než bez vší pozorlivosti, bez pohnutí, bez horlivosti. Když jsme přítomni věřejným službám božím, musíme sobě spomnauti, kde jsme, s kým se rozmluváme, o čo prosíme. Nemusíme býti podobní onomu lidu, kterýž ctil Boha jedině ústama, ale srdcem byl vzdálen od něho. V kostele musíme mysleti jedině na Boha a ne na naše hospodářství, nesmíme tam šeptati, se smíti a tak druhých pohoršovati, nesmíme z chrámu božího činiti pelež lotrovskau. Zevnitřní služby boží bez pobožnosti jsau jako tělo bez duše, totižto bez života a následovně bez učinku. — Dále při zevnitřních službách božích musíme vždy pozorovati na to, aby jsme podstatným, od Církvi předpísaným pobožnostem přednost dali před všemi jinými libovolnými vedlejšími pobožnostmi. Tak k. př. když ctíme obraz některého svatého v kostele, mezitím ale opravdivému Bohu v nejsv. svátosti oltární přítomnému nepřeukazujeme žádné úcty, žádné poklony. Při zevnitřních službách božích všecko jest v pěkném pořádku, a lépe jest ovšem, když se řídíme podlé maudrého nařízení sv. Církvi katolické, jaky když v tom svau vlastní hlavu, svau vlastní vůli následujeme. Nemůžeme-li pak z nějaké důležité příčiny osobně přítomni býti službám božím, musíme aspoň v duchu

jim býti přítomni. Musíme doma dobrý úmysel učiniti a všecko sobě v naší mysli živě představiti, čo se skutečně děje v kostele; musíme svau tichau modlitbu spojiti s věřejnau modlitbau veškerých v chrámě shromážděných křesťanů; musíme v srdci svém vykonati tu samu obětu, kterau kněz při oltáři vykonává za všech: jen potom můžeme se úfati, že se i doma staneme účastnými zásluh těch, jichž nabývají ostatní křesťaní na službách božích shromáždění. — Druhých též, zvláště dítky a podřízených našich musíme k věřejným službám božím přidržívati vlastním příkladem a přísným napomínáním; nebo nejen my sami jsme povinni Boha ctiti, než povinni jsme též tuto čest Boží i mezi druhými, kolik jen možná, rozšiřovati. Dobrý příklad může tu velmi mnoho působiti; nebo dítky a služební obyčejně následují v pobožnosti svých rodičů a hospodářů. Zkausenost to dosvědčuje.

Naposledy musíme povážiti a druhých též poučiti, že pravé křesťanství nezáleží jedině v zevnitřním ctění Boha, než přede vším v zachovávání jeho příkazů. Bár hned celý den strávíme v kostele, neplníme-li pak doma povinnosti svého povolání a stavu, tedy celá naše pobožnost žádné ceny nemá. Jedno musíme učiniti, druhé pak nesmíme zanedbati. Musíme Boha zevnitřně ctiti, ale při tom musíme vnitřně býti dobří. Náš život musí se s naší pobožností srovnávati. Musíme Bohu nejenom slovy ale i skutky slaužiti. Naše zevnitřní sluzba boží musí býti důkazem a výsledkem naší vnitřní cnosti a statečnosti.

Tak se musíme chovati, aby zevnitřní služby boží byly pro nás užitečnými tak, jako jsau ony pro nás důležité. Nemůžeme dost děkovati Bohu za to, že nám vzešlo světlo zjevení a že tedy víme, která služba jest Bohu milá. Katolická Církev podává nám dostatečné předpisy o tomto. Buďtež tedy poslušni naproti této dobré matce; nebo poslušnost tato směruje ke cti Boží a k vašemu dušnému spasení. Amen.

Na neděli velkonočnau.

„Vstal z mrtvých.“ Mark. 16, 6.

Dnešní den jest jeden z nejdůležitějších dní pro křesťanstvo; nebo tohoto dne vlastně založil Ježiš křesťanstvo, když skrze své z mrtvých vstání svau božskau moc a své božské poselství nejen svým učedlníkům, ale i celému světu nepodvratně dokázal.

Na památku této důležité události Apoštolové nařídili, aby se napozatím světila neděle, v kteraužto Ježis vstal z mrtvých, a žeby se v ní odbývaly věřejné služby boží. Židé světili sobotu, my pak křesťani musíme světiti neděli na památku vskříšení Krista Pána.

My jsme za našeho živobytí již mnohé neděle světili, než zřídka jsme při tom pomysleli na vskříšení Krista Pána. Myslimež tedy dnes na to a uvážmež, jak důležitý jest den tento pro nás. Hle, Ježiš Kristus dnes vstal z mrtvých, i my též jednau vstaneme z mrtvých. Jeho vskříšení jest důvodem našeho budaucího vskříšení. On převládal smrť, i my ji též převládneme; i nám též den vskříšení svitne, kteréhož opět uvidíme Boha našeho; nebo jsme nesmrtedlní podlé duše. Jste-li již častěji pomysleli na smrtedlnost své duše? Dnes budeme o ní rozmýšleti; nebo

1) myšlénka o nesmrtedlnosti duše jest pravá myšlénka;

2) myšlénka o nesmrtedlnosti duše jest potěchy plná myšlénka; — Pozorujtež.

I.

Myšlénka o nesmrtedlnosti duše jest pravá myšlénka. — Zjevení Boží až velmi žretedlně potvrzuje myšlénku tuto na mnohých místech. Já vím, praví pobožný Job, že můj Vykupitel žije; vím, že v poslední den saudní vstanu ze zeme, že budu oblečen do rucha těla mého a v těle mém uvidím opět Boha mého. Bůh, praví dále sv. písmo, jest Bůh živých a ne mrtvých. Kristus, hovoří sv. Pavel převládal smrť pro nás. Jako jsme učiněni jemu rov-

nými v smrti, také též budeme mu rovní v skříšení. Když to, čo jest smrtedlné v nás, se obleče v nesmrtedlnost, naplní se tedy to, čo napísané stojí: ó, smrti! kde jest tvé vítěžství. — Tato zřetedlná slova zjevení Božího dají se též zřetedlnými, z rozumu odvodenými důvody potvrditi. Nebo nič nevyniští na světě, všecko jenom proměnu béře. Tak k. př. zaseje se semeno do země a v ní ono aj zhnije, ale jenom proto, aby ono tím krásněji a mnohonásobně ze země vycházelo a růstlo. I proč žeby nemohl opět oživěti člověk, kterýž jest více nežli semeno, z hrobu? V přirozenosti člověka nenachází se základ a příčina znivočení, než radněji spůsobnost k tomu, aby žil na věky; nebo jeho prostá duše nemůže od žádného těla znivočenu byti, jeho rozum může vždy mysliti, jeho vůle může vždy milovati dobré a nenáviděti zlé, předmětů jest dosti, na kteréž on může mysliti pokud jen bytují stvory a Stvořitel. Poněvadž ale Bůh nikdy ničeho nečiní bez příčiny, tedy on ani duši naši nikdy nezničí, než ji nechá vždy žíti dle její povahy a spůsobnosti. — Již i ze samého cíle, pro kterýž jsme stvořeni, dá se zavírati na naši nesmrtedlnost. My jsme stvořeni, aby jsme jednau, máme-li toho vůli, opravdivě a dokonale šťastlivými byli. Jakože se ale dá mysliti na pravé a dokonálé blahoslavenství, kteréž nemá žádného stálého trvání? Anebo, jakože jest možné toto ustavičné trvání, pakli není nesmrtedlnosti? Chceme-li podlé úmyslů Božích jednau opravdivě a dokonale šťastlivými býti, tedy musíme býti nesmrtedlní. — Přitom božská dobrota ručí nám za nesmrtedlnost duše naší. On jest dobrý, on tedy aj nám dá rád to, čo jest dobré. Poněvadž ale lépe jest býti nesmrtedlným nežli smrtedlným, tedy nás on, jakožto nekonečně dobrý učiní nesmrtedlnými. On jest dobrý, a milosrdenství jeho nemá konce; poněvadž ale on jest s námi v čas živobytí našeho milosrdný: tedy milosrdenství jeho nemůže ani po naší smrti přestati. On jest dobrý, miluje nás a chce, aby jsme ho aj my milovali; poněvadž ale pravá láska jest věčná a nerozlučná: tedy i my musíme tak, jako jest on, nesmrtedlnými býti. — Nesmrtedlnost naší duše naposledy jest potřebným následkem spravedlnosti božské; nebo Bůh spravedlivý musí odplatiti dobré a trestati zlé, jináče neprávost byla by šťastnější jako cnost. Jak mnohokráte

ale nebývá odplacena cnost aniž bývá trestána nepravost v životě tomto: tedy musí býti ještě život, v kterémžto cnostný, jenž býval zde nešťastný, stane se šťastným, naproti tomu ale bezbožný, jenž zde býval šťastný, stane se nešťastným: následovně musí mista míti nesmrtedlnost duše. Ano místo má nesmrtedlnost duše; nebo myšlénka o ní jest pravá. Myšlénka ale tato jest přitom potěchy plná.

II.

Myšlénka o nesmrtedlnosti duše jest potěchy plná. Myšlénka tato těší nás v naší práci a trápení. Čehože má rolník přes celý týden, jako tvrdau práci. Jestliže tedy nějaké nepředviděné neštěstí, jako: mor dobytčí, oheň, povodeň a jiné nepříhody znivočejí odrazu všecko, čo si on hořko těžko nashromaždil a přivedau ho do bídy a chudoby, i jakože by se on tedy těšil v takovém neštěstí, kdyby nebyla nesmrtedlna duše. Poněvadž on ale ví, že jeho duše jest nesmrtedlná, tedy se takto těší: je to sice smutná věc, když člověk musí nadarmo pracovati, a při tak velikém ustávání hladovati; avšak práce tato není docela daremná; nebo ačkolvěk se on nedočeká časného, žádaného prospěchu ze své práci, bude předce hojně odplacen každý jeho krok ve věčnosti, kterýž on zde učiní pro čest a chválu Boží. Čo on zde ve jménu Božím zaseje, to on zežne ve věčnosti. Čo se zde neodplatí našemu smrtedlnému tělu, to obdrží naše nesmrtedlná duše ve věčnosti. — Myšlénka tato o nesmrtedlnosti naší duše těší nás též v našem přenasledování a zarmutku. Bár se aj celý svět na nás shrkne; bár nám on na cti a dobrém jmeně utrhne; bár nám on chce tajně a věřejně ublížiti a nás tak řečeno znivočiti, můžeme se předce ku všemu tomuto přenásledování jenom smíti, když pomyslíme, že duše naše jest nesmrtedlná; nebo jakákolvěk ukrutnost našich nepřátelů může jenom naše tělo, ne ale též i naši duši znivočiti. Jich přenásledování může nanejvyš jenom do naší tělesné smrti trvati. Na druhém světě nemohau oni nám více škoditi, než radněji jsau nám prospěšní; nebo naše nesmrtedlná duše má se na druhém světě úfati tím větší odplaty, čím více ona musí

trpěti pro spravedlnost na této zemi. — Myšlénka o nesmrtedlnosti duše těší nás též při nedostatku časných statků. Nacházejí se lidé, kteříž jsau bez vlastní viny chudobní; poněvadž anebo nemají žadné příležitosti, zarobiti sobě na chléb, anebo jich slabé zdraví a jich vysoký věk činí jich nespůsobnými k práci. Takoví lidé, nemajíce dobrého přítele, který by jim vypomohl z nauze, museli by upadnauti do zúfání, kdyby jich nepotěšila myšlénka o nesmrtedlnosti duše. Ano myšlénka tato těší jich takto: bar aj na tomto světě musíme trpěti nedostatek ve všem, čehož potřebujeme, máme se předce lepší budaucnosti úfati, pakli jen budeme naši bídu trpělivě snášeti a budeme-li chudobní v duchu. Nebe není jen pro bohatých ale i pro chudobných, a poněvadž naše duše jest nesmrtedlná, tedy trvá dlauže naše blahoslavenství, nežli bída tohoto krátkého, časného života. — Myšlénka o nesmrtedlnosti duše těší a posilňuje nás ve vykonávání cnosti. Když nešlechetnost upotřebauvá všelikých podvodů, aby nás přivedla k hříchu; když nás hněv popuzuje k pomstě, lakomství k nespravedlivé úžeře, chlipnost k tělesným výstupkům, tedy nás nič nemůže jistěji ochrániti od nepravosti a zachovati v cnosti, jako myšlénka o nesmrtedlnosti duše. Cnostní člověk sobě takto myslí: čože mám z toho, když zhřeším a Boha obrazím? Chlipnost, která pochází z hříchu, jest márná a netrvalá, než trest, který na těžký hřích následuje, trvá na věky. Má duše jest nesmrtedlná: chci se tedy rádněji nyní zdržeti od nepravosti a věrný zůstati cnosti, nežli hřešiti a v hříchu na věky zahynouti. Lépe jest na věky požívati odplaty spravedlivých, jako nepřestale trpěti trest bezbožných. — Myšlénka o nesmrtedlnosti duše těší nás při smrti našich rodičů, bratrů a sester, příbuzných a jiných dobrých přátelů.

Smutná je to věc pro nás, když nám smrť odrazu odebéře těch, kterých jsme my milovali a v kterých jsme celau naši naději skládali; smutná je to věc, když se za příčinau usmrcující nemoci musejí nevdojak laučiti rodičé od svých dítek, manžel od manželky, bratr od sestry, dobrý přítel od přítele. Ale pomine se zarmutek tento, když pomyslíme na nesmrtedlnost naší duše; nebo poněvadž jsme nesmrtedlní podlé duše, netrvá laučení toto,

kteréž zapříčinila smrť na věky, než na druhém světě sejdeme se opět všeci spolu a potom ve věčnosti nebudeme více jeden od druhého rozlaučeni. — Myšlénka o nesmrtedlnosti duše těší nás naposledy v hodinu smrti naší; neboť víme, že smrť není žádným znivočením ale jen proměnau, že ona jest přechodem do druhého života, že ona jest jen snem, z něhož opět o nedlauho se zbudíme. Dobrý křesťan tedy nebojí se smrti, než těší se jí; nebo ví dobře, že tím jeho nesmrtedlná duše věčné odplaty dojde.

Hle, tak potěšná jest myšlénka o nesmrtedlnosti duše. Myslitež tedy cím častěji na ni. Jste přesvědčeni, že vaše duše jest nesmrtedlná; projevujtež tedy skutkami toto své přesvědčení; nezamilujtež se až přivelmi do časných věcí; nebo jste stvořeni pro věčnost. Amen.

Na 1 neděli po veliké noci.

„Pokoj vám!“ Ján. 20, 20.

Když se Ježiš po svém z mrtvých vstání ukázal svým učedlníkům, první slova, kteráž on přeřekl k nim, byla tato: „Pokoj vám! A když jeho učedlníci projevili radost z jeho přítomnosti, řekl zase k nim: „Pokoj, vám!“ Více jako osem dni byli učedlníci na tom samém místě shromážděni. Vtedy opět přišel k nim Ježiš a řekl: „Pokoj vám.“ Hle, první, čehož přál Ježiš učedlníkům svým, byl pokoj, musí tedy pokoj býti něčo dobrého; nebo laskavý Ježiš přál učedlníkům svým, jichž on tak velmi miloval, zajistě jen všeho dobrého. A on toto své přání třikráte opakoval, aby ukázal, jak velmi mu záleží na tom, aby pokojně nažívali mezi sebau. — Čeho přál Ježiš učedlníkům svým, tohož i já přeji vám, laskaví posluchači! S nejvraucnější úpřimností srdce svého přivolávám vám: „Pokoj vám!“ nebo vím dobře, že vám nič lepšího nemohu dopříti, jako sladkého pokoje. Jsem přesvědčen, že pokoj jest pramenem všeho dobrého, jako zase nesvornost jest prame-

nem všeho zlého. Dal by Bůh, by jste byli o tom úplně přesvědčeni.

O tomto vás přesvědčiti bude má dnešní úloha. Pravím tedy:

1) Kde panuje pokoj, tam se šťastlivě vede hospodářství;

2) kde nepanuje pokoje, tam se nešťastlivě vede hospodářství.

Poněvadž dobře vím, že vy chcete býti šťastlivými ve svém hospodářstvě, úfám, že budete mé dnešní kázání pozorlivě poslauchati.

I.

Kde panuje pokoj, tam se šťastlivě vede hospodářství; nebo v takovém domě může se mnoho dobrého činiti. Pokoje milující hospodářové neobrážejí Boha zlořečením a ruháním; nebo v takovém domě všecko jest zevnitřně pokojné, tedy aj vnitřně panuje pokoj. Baurlivé náruživosti jsau ticho, a každy slauží Bohu pokojným srdcem. — Kde panuje pokoj, tam se též lépe vede starost aj o časné věci: každý úd domu vtedy vykonává svau práci s radostí, nemá-li se žádné domluvy, žádné pomluvy obávati. Dobré slovo působí mnohokráte více jako jakékolvěk domluvy a výhrůžky. Dobrému služebníkovi nezdá se žádná práce býti při velká, přitěžká, pakli on jen ví, že jeho ustávání a jeho dobrá vůle dojde uznalosti u jeho pánů. Milá, vlídná tvář jeho hospodáře nebo hospodárky jest mu milší, nežli jakákolvěk odplata. Přitom jeden k druhému má větší důvěru, když oni pokojně nažívají vespolek, a tak každý svau radau a učinkem vděčně přispěje k lepšímu řízení hospodářstva. — Kde panuje pokoj, tam aj větší láska mezi manželi panuje. Může-li býti milšího pohledu nad ten, když vejdeme do domu, kde muž a žena nažívají v pokoji mezi sebau? Čo jeden chce, to chce i druhý; čo se jednomu nelíbí, to se nelíbí ani druhému. Potká-li jednoho z nich nějaké neštěstí, tedy druhý má politování s nim tak, jakoby ho samého bylo potkalo neštěstí toto; potká-li pak jednoho z nich štěstí a radost, tedy se těší s nim i druhý, a béře podíl v každém obveselení. V této zájemné lásce plyne jich život v pokoji a požívají

ovoce svých pokojných citů až do konce. — Kde panuje pokoj, tak se též lépe vychovávají dítky; nebo manželové, kteří mezi sebau nažívají v pokoji, považují své dítky jakožto záloh své lásky, kterýžto záloh stává se jim ještě milším a dražším skrze dobré vychování. Otec a matka tedy se usilují své dítky dílem sami dílem skrze druhých vycvičiti. A poněvadž dítky nespatřují na svých rodičech ničeho jiného, jedině pokoj a jednotu, tedy i ony se již zavčasu přiúčejí, chovati se ku všem lidem pokojně a laskavě. — Kde panuje pokoj, tam sobě berau dobrý příklad z toho i druzí hospodářové. Oni totižto spatřují, jako pořádně a dobře se vede všěchno v takovém pokojném domě. Aby tedy i oni tak pořádně a dobře vedli své hospodářství, začínají mezi sebau žíti v pokoji. Kde panuje pokoj, tam panuje též především požehnání božské; nebo Bůh jest Bůh pokoje a lásky: on tedy žádá, aby i jeho tvory žili vespolek v lásce a pokoji. A činí-li oni toto, on jest ovšem vždy mezi nimi. To již každodenní zkaušenost učí, že se požehnání božsé usazuje jenom do těch domů, kde lidé žijí mezi sebau v pokoji. — Kde panuje pokoj, tam jest naposledy pokojná lehká smrť k úfání; nebo člověk zemírá tak jako žil. Pokojný člověk miluje též i vnitřní pokoj: ničeho tedy on nečiní, čo by ho mohlo při smrti snepokojovati; on žije i zemírá v pokoji.— Je-li pak šťastlivé hospodářství to, kde nepanuje pokoj, toť budeme v druhé strance uvažovati.

II.

Kde není pokoje, tam ani hospodářství není šťastlivé; nebo v takém domě děje se více zlého nežli dobrého. Tam bývá Bůh každodenně obražen zlořečením a ruháním. Nespokojní služebníci následují svých hospodářu ve všem, čo uzrau a počují od nich. A poněvadž v takovém domě přebývají pomstliví, hněvliví, nepřátelští lidé, tito tedy ani nemohau býti pokojní v srdci a tak ani na Boha ani na modlitbu ani na jiné dobré skutky nemohau mysliti. — Kde není pokoje, tam se aj hospodářství zanedbává. V nepokojném domě nikdo nemá chuti do práce, když totižto ví, že za všecko ustávání napokon získá jen nevděk a potupu. Dobrý slu-

žebník dlauho nezůstává v takém domě; ti pak služební, kteří tam musejí zůstati, slaužejí s nechutí a následovně zle. Pokud oni čují hospodáře hromovati, zlolati, křičeti, pracují jenom na oko; jaknahle pak se on vzdálí od nich, hned přestávají pracovati, aby sobě aspoň na čas odýchli.

Služebníci v takovém domě hledí sobě mnohokráte nahraditi ukrácení sobě učiněné skrze krádeže a tímto spůsobem se vypomstiti nad ukrutností svých hospodářu a hospodárek. — Kde není pokoje, tam ani lásky není mezi manželi. Není smutnějšího pohledu, jako když člověk vejde do takového domu, kde muž a žena nažívají v zvadě a nepokoji. Čo jeden chce, to nechce druhý; čo se jednomu nelíbí, to tím radněji činí druhý. Potká-li jednoho z nich nějaké neštěstí, druhý má z toho tajnau radost a přeje mu, aby se neštěstí toto ještě zvětšilo a dlauže trvalo; potká-li pak jednoho z nich nějaké štěstí a radost, tedy vzniká v druhém závist a nevůle a hledá všemožnau příležitost, aby znivočil štěstí toto, radost tuto. A tak v této obapolné nenávisti přežívají mezi sebau dni nepokojné a smutné, a tak oni nemají ani opravdivé radosti pokud žijí. — Kde není pokoje, tam se ani dítky dobře nevychovávají; nebo manželové, kteří mezi sebau žijí v nepokoji, překlínají tu hodinu, v kteraužto se vespolek v stav manželský byli sebrali; oni zapovrhují tedy též i své dítky, kteréžto v takovém nešťastném manželství byli splodili; a tak ani ničeho nevynaložejí oni na jich vychování; chce-li pak jeden z nich se starati o ně, tedy druhý odporuje tomu. Přitom i samé dítky, poněvadž ony u svých rodičů nespozorauvají ničeho jiného okrem nenávist, hněv, nesvornost, přivykají zavčasu k nenávisti, k hněvu, k mrzutosti, hlavatosti a nepokojnému obcování s jinými lidmi. — Kde není pokoje, tam se dává zlý příklad též i jiným hospodářům. Jiskra nesvornosti letí tak řečeno z jednoho dachu na druhý. Dva nepokojní hospodářové jsau v stavě celau obec klevetami a zvadami rozbrojiti, do ohně přivésti, a tak zbaviti pokoje i všeho štěstí. — Kde něni pokoje, tam není aní božského požehnání; nebo Bůh lásky a pokoje nerád přebývá mezi takovými lidmi, kteří se ustavičně vadí. On jest milostivý a dobrý naproti všem, ano aj naproti zlým lidem: on tedy žádá, aby jsme

i my byli vespolek dobří a pokojní. Kde pak není pokoje tohoto, tam není ani Boha. To již každodenní zkaušenost potvrzuje, že v takových domech, kde nepanuje žádného pokoje, ani božského požehnání není. — Kde není pokoje, tam naposledy není se čo úfati pokojné, lehké smrti; nebo kdo jest ustavičně zevnitřně nepokojný, ten ani vnitřního pokoje nemá, a tak jako v jeho srdci tak i v jeho domě není žádného pokoje. A poněvadž na smrtedlné posteli ještě přijdau k tomu úzkosti nastávající smrti a věčnosti, tedy laučení-se takového člověka z tohoto světa nemůže býti pokojné. On žije i zemírá bez pokoje. — Hle, tak nešťastné jest hospodářství, kde není pokoje! Hleďtež tedy, m. Kř! aby panovalo potom též i štěstí a požehnání. Pokoj vám, laskaví posluchäči! nebo kde panuje pokoj, tam přebývá též i Bůh; a kdo miluje pokoj na tomto světě, ten bude též bráti podíl ve věčném pokoji v nebesích. Amen.

Na 2 neděli po veliké noči.

„Já jsem dobrý pastýř.“

V dnešním evanjelium jmenuje se Ježiš dobrým pastýřem Obraz tento vyjadřuje dokonále jeho velikau lásku k nám. Dobrý pastýř ovšem se stará o ovce své; on ustavičně bedlí, aby nepřišel vlk a neukradl nikterau z nich; on jich vyvází na dobrau, záživnau paši, a na večer hledí jich zase do ovčince shromážditi. Hle, toť činí dobrý pastýř strany svých ovcí; a to samé činí aj Ježiš strany nás. On se totižto stará o nás se všemožnau láskau a bedlivostí, a jeho jedinká žádost jest, aby nás na úmrku našeho života přivedl do ovčince svého nebeského Otce. Ježiš jest dobrý ovšem pastýř; jsme-li pak i my též dobré ovce? Slyšíme-li hlas našeho dobrého pastýře? Následujeme-li ho, když on nás volá? Zpytujtež se tu sebe samých, a abych vám ulehčil odpověď na

to, vyložím vám dnes, že je Ježiš dobrý pastýř, přitom vás naučím, jako se máte chovati, aby jste hodni byli jmena dobrých ovcí.

1) Ježiš jest náš pastýř a to síce dobrý;

2) My jsme jeho ovce; jsme-li ale též i dobré?

Já jakožto váš časný pastýř přivolávám vám dnes ve jmenu věčného pastýře: Slyštež hlas volajícího, kterýž ničeho jiného nehledá, jedině vaše blahoslavenstvo. — Pozorujtež!

I.

Ježiš jest náš pastýř, a to sice dobrý pastýř; nebo on všecko, čo jen mohl, učinil pro své ovce. Jeho celý život není jiné, jako ustavičná láska k nám. — Základ své lásky položil on již tím, že se stal človêkem pro nás. Bůh stává se človêkem; všemohaucí oddívá se têlem lidským, podrobeným mnohonásobným křehkostem, nekonečný obmezuje se úzkými hranicemi človêčenstva; vêčný, nesmrtedlný oblíká se do smrtedlného têla, a to všecko pro nás, aby nás vykaupil. Jaká to láska! — I jakože se choval tento laskavý Bůh v ruchu človêčenstva? Všecky jeho učinky byly důkazem jeho lásky k nám. Pokud byl dítêtem, žil v nejdokonalejší nevinnosti a byl poddaný svým rodičům, aby dal příklad našim dítkám, aby i ony byly ve své mladosti pobožné, tiché, nevinné, a žeby milovali a ctili svých rodičů. — Když odrostnul, počel kázati a přednášeti to nejčistêjší, nejdokonalejší mravoučení, kteréžto se ve své čistotê a dokonalosti navzdor všemu přenásledování až po nynêjší časy zachovalo a bude až do skončení svêta trvati; mravoučení, pravím, kteréžto jest pochopitelné neučenému tak jako učenému, přimêřené chudobnému tak jako bohatému, užitečné mládeži tak jako dospêlým; mravoučení, kteréžto by bylo v stavê naši zem promêniti v nebe, kdyby jsme jen my tože mravoučení ve všech našich učincích ustavičnê plnili. — Jaká to láska! — On ustanovil pro nás sv. svátosti, jakožto nikdy nevyschlé prameny milosti, kterýmiž se vylívá na nás vnitřní posvêcení a duchovní obživení; sv. svátosti pravím, kteréžto nám navracují naši předešlau nevinnost, když pokrstêni býváme, ob-

novují v nás hříchem utracenau nevinnost, když pokání činíme, sprovázejí nás až do smrti, když na smrtedlné posteli svátost oltární a poslední pomazání přijímáme; sv. svátosti hovořím, kteréžto nejsau tak jako byly svátosti židů prázdné a bez učinku, než jsau plné vnitřní moci a účinlivé pro tělo i pro duši, pro časné i pro věčné blahoslavenství. Jaká to láska! — A po všech těchto nám přeukázaných dobroděních podrobil se těm nejukrutnějším mukám z lásky ku nám: on se z lásky k nám dal bičovati, trním korunovati, v bílém ruchu vysmívati, těžký kříž na své rameně navaliti, dal se ukřižovati, s octem a žlučí napájeti, naposledy zemřel na kříži a položil život svůj za své ovce. Jaká to láska! — I po své smrti přeukazuje nám ještě svá dobrodění a svau lásku ku nám; nebo dal tu samu moc, kterauž on měl, svým apoštolům, a knězům, od těchto ustanoveným a posvěceným, kteřížto jsau včil naši pastýři, na jeho místo, přednášejí nám to samé mravoučení, které on byl přednášel, přisluhují nám v jeho jmeně sv. svátosti; vykonávají každodenně oběť sv. mše od něho ustanovenau k našemu duchovnímu prospěchu, pomáhají nám ve všech duchovních potřebách, zvláště pak na smrtedlné posteli a připravují nás pro šťastnau věčnost. Jaká to láska! — Hle, tak mnohá dobrodění nám přeukázal laskavý Ježiš, tak velmi nás, jako své ovce miloval. Zdaliž nemusíme vyznati, že on jest dobrý pastýř? — Ano, Ježiš jest velmi dobrý pastýř. Jsme-li pak i my dobré ovce? Toto budeme skaumati v druhé strance.

II.

Jsme-li my dobré ovce našeho dobrého pastýře, — Ježiše? Chceme-lí my dobrými ovci býti, musíme následovati hlas našeho dobrého pastýře, a dobrodění, která nám on přeukázal, k našemu dobrému podlé jeho nejsv. vůle vynaložiti. — On se z lásky ku nám stal člověkem: musíme si tedy tajemství jeho sv. vtělení častěji připomínati, a laskavému Ježiši, kterýž nás skrze to od věčného zahynutí vysvobodil, za to děkovati. — On již jako dítě z lásky ku nám dal nám výborný příklad tichosti a nevinnosti. Naši rodičé tedy měli by též dítkám svým tento příklad před oči před-

stavovati a hledeti, aby jich nevinnost a pobožnost byla zachována. Ježiš má radost s maličkými, ale jenom s takovými, kteří jsau nevinní a pobožní, tak jako on byl. — On z lásky ku nám přednášel to nejčistější, to nejdokonalejší mravoučení: musíme tedy skutkem vykonávati to, čemuž on učil. Není dost na tom, jeho přikázání věděti, než musíme je aj zachovávati; musíme ne jen podlé jmena ale i podlé skutků křesťany býti. My jsme nešťastliví, jsme-li podobní stromu, kterýž v zahradě Boží stojí a žádného ovocí nepřináší. Takové neúrodné stromy budau vyťati a na oheň hoděni. Pravým křesťanem býti znamená, tak žíti, jako nám to Ježiš nařídil, aby jsme živi byli. — On z lásky ku nám sv. svátosti ustanovil: musíme tedy tyto praměne milosti častěji a s opravdivau pobožností přijímati; musíme si představiti, jak výborné, svaté, užitečné a spasitedlné jsau svátosti tyto; zvlaště musíme se k svátosti pokání připravovati, lépe nežli se to posud stávalo. Od opravdivého pokání závisí naše věčné blahoslavenství.— Jedině se spovědati to ještě neznamená pokání činiti; než opravdivé pokání činiti znamená obrátiti se, proměniti se, předešlé hříchy a zlé obyčeje ponechati a docela jiným člověkem se stati. O, jako málo jest mezi námi takých, kteří by tímto spůsobem a tak opravdivé pokání činili! Zpytujtež jen své svědomí a, cítíte-li se býti v hříších, zdůvěřtež sebe i celé své posavad vedené živobytí znova knězovi. —

Z lásky ku nám podstaupil Ježiš ty nejukrutnější muky i smrť: musíme tedy častěji rozjímati o jeho umučení a smrti; musíme uznati, že naše hříchy byly příčina všeho, čo on byl trpěl; musíme též všecka trápení, která Bůh zešle na nás, s křesťanskau trpělivostí snášeti; musíme se každodenně opravdivau litostí nad hříchy svými připravovati k smrti; musíme prositi Ježiše, aby jeho sv. umučení vzhledem na nás nepřišlo na zmar. — On z lásky ku nám zanechal nám po své smrti jiných pastýřů, kněžů totižto a dal jim tu samu moc, kterau on měl: musíme tedy od něho ustanovených kněžů, jako se svědčí, ctiti; musíme jich učení a napomenutí následovati; musíme se v potřebách naší duše celkem a s plnau důvěrau jich duchovní opateře odevzdati; musíme jich práce a ustávání v duchovní správě dobrým příkladem a dobrým chováním a

cvikem dítek podporovati. Kněži vyučují větším dílem jen v kostele; povinnost ale rodičů a hospodářů jest, své děti, svých služebných vyučovati doma a jim připomínati to, čo byli v kostele slyšeli, a jich vlastním příkladem k vykonávání dobrého vzbuzovati.

Hle, tak se musíme chovati, chceme-li býti dobrými ovci našeho dobrého pastýře, Ježiše. On nám mnohá dobrodění přeukázal, nesmíme ale na počet jeho milosrdenstva hřešiti, než radněji musíme hleděti, aby jsme se i dále jeho lásky hodnými učinili životem křesťanským. Musíme se jeho dobroděním přiměřeně v cnostech cvičiti, a potom jen bude tento dobrý pastýř radost z nás míti. Amen.

Na 3 neděli po veliké noci.

„Čo je to, že nám praví: málicko a neuzřete mne?"
Jan. 16, 17.

Ježiš řekl v dnešním evanjelium k učedlníkům svým: máličko a již mne neuzřete, a zase máličko a uzřete mne. Jeho pak učedlníci, nerozumivše těmto jeho řečem, pýtali se jeden druhého: čo jest to, zě nám praví: máličko a neuzřete mne, a zase máličko a uzřete mne. Nemysleli oni, žeby jich Ježiš tak skoro zanechal a pakli by jich zanechal, nemysleli, žeby ještě raz přišel; a protož se divili nad tím, že hovoří o krátkém čase. My věříme sice, nebo nám to hovoří evanjelium, že Ježiš skrze svau smrť zanechal svět tento, a že opět skrze své z mrtvých vstání přišel na svět; ano věříme i to, že on ještě jedenkrát přijde, aby nás saudil; že ale čas do jeho příchodu a vůbec čas našeho života jest krátký, to my nechceme věřiti. My odkládáme, ze dne na den dobré; nebo se nazdáváme, že ještě jest dost času, činiti dobré; a protož márníme v zahalčivosti anebo trávíme v neprávostech drahý čas našeho života, tak jakoby to bylo v naší moci nakládati s časem dle libosti a trvání našeho života dle na-

šeho zdání určiti, prodlaužiti. Chtěje vás osvoboditi od předsudku tohoto, budu vám dnes kázati o krátkosti času a o jeho dobrém upotřebování.

1) Čas, který máme k vykonávání dobrého, jest krátký: to dosvědčuje zkaušenost;

2) musíme tedy tohoto krátkého času dobře upotřebovati: to nás učí rozum.

Pozorujtež, a naučíte se lépe šetřiti času, nežli to bývalo dosavad.

I.

Čas, kterýž máme ku vykonávání dobrého, jest krátký: to dosvědčuje zkaušenost.

Představtež si jen člověka, kterýž jest sto roků starý. Věk tento málo který dosáhne v nynějších časech. Představtež si, prosím, takéhoto člověka a pytejtež se ho: zdaliž on myslí, že velmi dlauho žil. On vám odpoví: dle lidského zdání sto roků jest mnoho; když se pak já rozpamatám na své předešlé roky, zdá se mi tak, jakobych ani sto dni nebyl žil, ani nemohu toho pochopiti, jako se mohl tak rychle minauti čas mého života. Jako stíň minuly se mé dni, a jako sen uprchly mé roky. Ze zkaušenosti mohu dokázati, že i ten nejdlaužší čas lidského života jest krátký. Toto vám i ten nejstarší člověk poví, chtě-li pravdu úpřimně vyznati. — Ale málo jest tak starých lidí; větší částka z nich padá v oběť smrti předčasem v nejlepším věku. Mnozí tisící zemírají již ve své mladosti; mnozí zase umírají v mužském věku, ano již i ti, kterých my starcemi nazýváme, sotva sedemdesátého roku života svého dožijí. Hle, tak krátký, tak prchlý jest život člověka. Z tohoto krátkého času ale se zase velmi málo k dobrému vynakládá. Představtež sobě jen obecný běh vašeho života, povážtež, jak se on pomíjí, a zadivíte se, když uvidíte, jak máló okamžení vám pozůstává k vykonávání dobrého. Takměr polovici našeho života strávíme spáním, bez toho, žeby jsme svůj sen dobrými myšlénkami před nim a po něm posvěcovali. Vetší část času travíme jeděním a pitím, jako

nerozumná hovada; mnohé dni márníme v zahalčivosti a nečinnosti; mnohé hodiny obětauváme našim náruživostem, tělesným rozkošem a veselostem, při čemž ovšem nemáme dobrého úmyslu; mnohá okamžení odberají nám práce našeho povolání a časné starosti, do nichž se zahružujeme bez toho, žeby jsme na Boha, na nebe pomysleli. Již i samé naše křehké tělo požaduje několik času ku jeho občerstvení, obživení a opatřování v čas nemoce; jsme-li nemocní, musíme poněkud snad více týdnů ano více měsícû bez práce a proti vlastní vůli v posteli tráviti. Kolik času my zmárníme jen s daremnými a mnohokrát s pohoršlivými řečmi? Kolik času strávíme jen s utrháním na cti druhým a s nelaskavým posuzováním druhých? Kolik s márnými, pomstlivými anebo něcistými myšlénkami? Odrátejtež jen celý tento tak nemilo Bohu zmárněný čas z času svého života a vyznejtež úpřimně, kolik vám pozůstává z něho k vykonávání dobrého? Ovšem velmi málo! My ani tuto maličkau čast času nevynakládáme k dobrému. Bár aj číníme dobré, činíme to zřídka tak, jako by jsme měli činiti. Již i ty naše dobré skutky nemají žádné vnitřní ceny. K. př. my se sice modlíme, a přítomni jsme věřejným službám božím, ale bez pobožnosti, bez pozorlivosti a s patrnau roztržitostí; Dáváme sice almužny, ale s mrzutostí a neradi, anebo velmi skrovně; přeukážeme sice poněkud přátelství našemu sausedovi, ale při tom vlastní zisk hledáme, a tak již i ten prášek tohoto krátkého času, kterýž obracíme k vykonávání dobrého, našim nadužíváním jde na zmar. — Jak krátký jest čas života našeho, a jak málo z něho my obracíme k našemu dobrému, to nejlépe poznávají umírající. Když se člověk víc a víc blíží k věčnosti, jen téprv on nahlídá, jak krátký, jak márný, jak uprchlý jest čas lidského života. Když budeme zemírati, napadne nám jenom téprv vtedy, jako jsme měli žíti, než vtedy již to bude snad neskoro. Včil musíme čas dobře vynaložiti.

II.

Musíme čas, kterýž nám zbývá k vykonávání dobrého, dobře vynaložiti. Toto nás učí naš rozum.

Rozum nás učí, aby jsme to, čo má velikau cenu v sobě, a čo nám hodný užitek přinésti může, upotřebovali maudře a nezmárnili. Tak, k. př. peníze mají velikau cenu pro nás a můžeme s nimi rozličné zevnější potřeby zapraviti; a protož maudrý člověk vydává své peníze skrovně, on užívá peněz maudře a chrání se přede vším marnotratnosti. Čas ale jest mnohem dražší nežli jsau peníze. Kdo tedy má rozum na svém místě, ten ovšem gazduje s časem a užívá ho maudře a vzdává se ho jenom vtedy, jestliže on skrze to může dobré činiti a vnitřně i zevnitřně se zdokonáliti. K maudrému užívání času člověka již i ta myšlénka vede, že jednau musí vydati počet z každého okamžení svého života; nebo ne jenom zjevení Boží, ale již i sám rozum nám hovoří, že nejmaudřejšímu Stvořiteli nemůže všecko jedno býti, když jeho rozumem obdařené stvory pácháním zlého márnějí drahý čas, kterýž jim on propůjčil k vykonávání dobrého: on tedy bude přísně požadovati počet z každého okamžení našeho života a náležitě vyšetřuje, jako jsme vynaložili čas. Jakože pak bude moci vydati počet ten, kterýž ve svém životě nikdy sobě nevážil času, než pohrával s nim marnotratně a jej s opovržením zavrhoval, jako nejakau nepatrnau pletichu? Kdo jest tedy rozumný, ten neopovrhuje čas; než jej upotřebuje maudře a ku svému dobrému, aby sobě tímto dobrým užíváním ulevil své budaucí sodpovídání. — Maudrý člověk vynakládá dni života svého k dobrému již i proto, poněvadž ví, že od dobrého užívání času závisí věčnost blahoslavená; nebo to, čo rozsívá člověk, bude aj žeti. Jaké jeho užívání času, taková i jeho odplata. Spravedlivý Bůh odplatí každému podlé zásluh. Kdo tedy mnoho dobrého činil, ten se má též i mnohému dobrému úfati. Maudrý člověk uvažuje toto náležitě a vynakládá dobře krátký čas svého života, aby se tím jistěji stal na věky šťastlivým. — Kdo má rozum na místě svém, tomu dobré užívání času nepádá těžce. Bár jest jakolvěk krátký život člověka, dá se předce za ten krátký čas mnoho dobrého činiti, jestli jen máme chuť k tomu, a víme čas dobře upotřebovati; k tomu ničeho jiného není zapotřebí, jako úpřimné, důvěry v Boha plné srdce a dobrý umysel, a tak mohau všecky naše učinky, jakolvěk by ony byly lhostejné, se stati záslužnými a

dobrými. My můžeme sobě zásluhy u Boha nashromážditi ne jenom zachováváním Božích přikázání, ale i ve věcech celkem lhostejných, jako: když bdíme anebo spíme, když jeme anebo pijeme, když pracujeme anebo si odpočíváme, jestliže jen všecko to činíme z dobrého úmyslu ke cti a chvále Boží, a jestliže se přitom všeho chráníme. Spůsobem tímto málo okamžení našeho života se pomine, žeby jsme jich nemohli dobře upotřebovati a sobě užitečnými učiniti. — Náš rozum dává nám zvláště tu radu, aby jsme náš čas posvětili takovým dobrým skutkům, kteréž jsau nám užitečné a jich blahodarné působení trvá. Tak k. př. rodičé nemohau nič užitečnějšího činiti, jako když své dítky dobře vychovají, skrze čo oni aj na potomstvo blahodarně účinkují; tak hospodářové a hospodárky nič lepšího nemohau činiti, jako když svých služebných přidržují k dobrému, jich náležitě vyučují povinnostem jich povolání a jsau jim na pomoci strany jich budaucího zaopatření, při čemž dávají jim příklad, jako se i oni jednau mohau stati dobrými hospodáři, dobrými hospodárkami; tak horliví a pobožní křesťané nemohau nič spasitedlnějšího činiti, jako když k trvácímu rozšiřování cti a chvály Boží všemožně dopomáhají a se usilují též i svého bludícího bližného konečně přivésti k uznání jeho bludu a k polepšení života.

Toť znamená dobře použiti času a v málo dnech pracovati pro mnohá leta, ano pro věčnost. Vynakládejtež tedy dobře čas, když jej máte; nenechejtež jej pominauti bez užitku; nebo, pominul-li on již raz, nenavrátí se on potom více. Váš život jest krátký, ale věčnost jest nekonečně dlauhá. Amen,

---

Na 4 neděli po veliké noci.

„Žáden z vás nepýtá se mne: kam ideš.“ Ján. 16, 6.

Ježiš domluval svým učedlníkům, jako to dnešní evanjelium spomíná, že se ho nikdo z nich nepýtal, kam jde. Když jednau

bylo shromážděno veliké množství lidu na paušti, aby počauvalo učení Ježišovo; byli tito jeho učedlníci plni úzkosti a starosti, jakoby to bylo možno tak mnoho lidí nasýtiti. Odkud dostaneme chleba, pýtali se oni, aby se tak mnozí lidé najedli? Když pak Spasitel mluvil o velikém díle vykaupení, o svém umučení, o své smrti a odchodě k svému Otci nebeskému, zůstali jeho učedlníci při všech těchto řečech mistra svého lhostejní tak, že se ho ani jeden z nich nepýtal: kam jdeš?

Laskaví posluchači! nejsme-li též i my takoví, jakoví byli učedlníci sašeho Vykupitele? Nestaráme-li se jenom o časné věci? a nejsme-li nad míru lhostejní a chladní, když jest řeč o našem pravém určení, o našem cíli, o večnosti? Kdože z nás se septává častěji: člověče! kam jdeš? které jest tvé určení? na čo jsi na tomto světě? čo tě očekává, když opustíš svět tento? — Otázky tyto jsau důležité, a předce jsau ony u nás zřídkavé. Protož napomínám vás dnes, aby se každý z vás častěji, ano každodenně sebe samého zpytoval:

Člověče! kam jdeš?

1) Kam jdeš v čas svého života?

2) kam půjdeš po své smrti?

První otázka učí vás, jako máte svůj život spravovati; druhá otázka pak učí vás, jako se máte připravovati k smrti. — Pozorujtež!

I.

Člověče! kam jdeš v čas svého života? Zpytujtež se každý den, kam jdeš. — Ráno stáváš a jdeš po své práci. Uváž dobře, a pýtej se popředku, kam jdeš. Kdo chce po své práci jíti a ji s prospěchem konati, ten se musí připravovati k ní s dobrým úmyslem; musí též i to uvážiti, že jest člověk stvořen proto, aby pracoval tak, jako pták aby lítal: nesmí on tedy svau práci konati s mrzutostí a bez chuti, než s radostí a s veselau myslí; musí ji konati ne nedbanlivě, než usilovně a náležitě; nesmí, když pro se nebo pro druhých pracuje, nikoho ukřivditi, nikomu žádné škody učiniti tím cílem, aby sebe obohatil; nesmí peníze, kteréž sobě svau prací vydobyl, hráním a pitím odrazu promárniti, než

musí své a svých domácích potřeby těmiže penězy zapravovati a ze zbytku též i nauzným pomáhati. Kdož to uváží, prv nežli jde po své práci, ten bude ovšem s prospěchem pracovati. — Po první práci jdeš snad do chrámu Páně. Uváž to dobře a pýtej se popředku: kam jdeš. Kdo jde do kostela a tamže chce svau pobožnost s užitkem vybaviti, ten musí popředku uvážiti, že opravdivý Bůh jest v kostele přítomen, kdežto mu on má nejhlubší úctu a poklonu vzdávati; a protož musí, když vchází do kostela, všecky starosti o hospodářství, všecky myšlénky na časné věci, všecky zlé žádosti a náruživosti na stranku odložiti a s čistým srdcem a s pokojnau myslí k oltáři se blížiti; musí v kostele přede vším Boha prositi o odpuštění svých hříchů, o šťastnau smrť, o nebeské království, a potom jen též i o časné statky, o pokrm a chléb každodenní; musí se, nejenom za sebe samého než i za druhých, za živých i mrtvých modliti, a to sice s opravdivau pobožností, s vnitřním pohnutím a k povzbuzení druhých. Kdo toto uváží popředku prv, nežli vstoupí do kostela, ten svau pobožnost ovšem s duchovním prospěchem vykoná. — Po kostele jdeš opět po své práci a potom k jedění. Uváž dobře a zpýtej se popředku: kam jdeš. Kdo chce při stole nejen tělo ale i duši svau nasýtiti, ten musí se popředku k Bohu modliti, aby mu popřál potřebného pokrmu. — Když vidí jedla na stole, musí sobě spomnauti, že náš pokrm i nápoj jest od toho samého, který požehnává role úrodau a všechno stvoření krmí s otcovskau starostí; a když jí, musí sobě představiti, že v okamžení tom, když se on může do sytosti najísti, mnozí tisící chudobní nemají ničeho, čím by svůj hlad ukrotili: musí tedy pevně vzíti před sobě, že to, čo ze stola zůstane, zakaždým dá svému hladnému bližnému; nesmí on dále zapomnauti na to, že pokrm a nápoj mají mu slaužiti jedině ku posilnění těla, ne ale k obžerství a přeplňování žalaudka. Kdo všecko toto popředku uváží prv, nežli si k obědu zasadne, ten použije toho, čož mu Bůh propůjčil, s vděčností a k svému duchovnímu prospěchu. — Po vykonané práci jdeš poněkud mezi tovaryšstvo, aby' s sobě oddýchnul, anebo v den nedělní neb sváteční jdeš na nějakau věřejnau nevinnau zábavku, aby' s se rozveselil a obživil. Uváž dobře, a zpýtej se popředku, kam jdeš. Kdo se strojí

jíti mezi tovaryšstvo a na zábavky a při tom nechce hřešiti, ten musí dobře uvážiti, že Bůh, kterýž všecko vidí a ví, jest všade přítomen; musí se rozpamatati na mnohé smutné příklady lidí těch, kteříž v takých tovaryšstvích a při takých zábavkách se byli zahubili na těle i na duši. Kdo toto uváží popředku, prv nežli odejde do tovaryšstva anebo na zábavku, ten se ovšem nedá ku žádnému hříchu zvésti. — Po dokonaném dni jdeš naposledy na odpočinek. Uváž dobře a zpytej se popředku, kam jdeš. Kdo se chce večer na odpočinek uložiti a chce šťastně spati, ten musí popředku uvážiti, že noc není na páchání smilstva, ale k občerstvení a k utaužení síl zeslabených; musí se při tom též rozpamatati na to, že spání jest bratrem ďábla a že mnozí při tuho zaspali, tak že se nikdy více nezbudili. Kdo to uváží popředku prv, nežli se uloží na odpočinek, ten ovšem v noci neobrazí Boha. — Hle, tak mnoho osoží člověkovi to, když se on v čas života svého častěji zpytuje: kam jdeš?

II.

Člověče! kam jdeš po své smrti? Zpytuj se častěji, kam půjdeš jednau. — Rodičové! kam půjdete vy po své smrti? — Půjdete do věčnosti, kde se musíte sodpovídati ne jen za své vlastní učinky, ale též i za učinky svých dítek. U největší časti lidí závisí jich dobrý neb zlý život od vychovávání, jakéhož oni byli za mladi nabývali. Vychovávali-li jste své dítky dobře a po křesťansky, můžete s potěšením odejíti do věčnosti jste-li pak své dítky rozmaznali, nevyučovali dobrému, netrestali, když ony nečo zlého spáchali, ano jste-li jich snad ještě vy sami svým zlým příkladem zvedli, tedy ovsem musíte se strachem a trnutím odejíti do věčnosti. — Hospodářové a hospodárky! kam půjdete po své smrti? Půjdete do věčnosti, kdežto musíte vydati počet nejenom z toho, čo se vaší vlastní osoby týká, ale i z vašeho celého hospodářství. Služební a podřízení v jednom a tomže domě bývají obyčejně takoví, jakoví jsau jich hospodáři, jich hospodárky. Jste-li vedli křesťanské hospodárství, plnili své povinnosti náležitě a dávali dobrý příklad svým podřízeným, můžete s po-

těšením odejíti do věčnosti. Bývalo-li pak vaše hospodářství nekřesťanské a lecijaké; jste-li bývali daremní a nespravedliví ve svém povolání; jste-li pohoršovali svými zlými mravy anebo-li přivedli k úpadu svých podřízených, tedy musíte se strachem a trnutím odejíti do věčnosti. — Boháči! kam vy půjdete po své smrti? Půjdete do věčnosti, kdežto zhola nič nevezmete ze všeho toho, čím teraz vládnete.

Človék odchází ze světa tak jako byl přišel na svět. Nič mu nepozůstane po jeho smrti, jenom to, čo dobré činil za svého živobytí. Ponadobývali-li jste sobě bohactví za svého života spůsobem pořádným, dovoleným; starali-li jste se při tom nejen o sebe samých a o své dítky, ale též i o svých nauzných bližných, můžete s potěšením odejíti do věčnosti; dobývali-li jste pak bohactví svého nespravedlivostí, úžerau anebo jinými nedovolenými spůsoby; pomárnili-li jste tože bohactví skrze pýchu, smilstvo, nemírnost v jedění a pití; dali-li jste při tom svému bídnému bližnému hynauti od hladu a bídy a byli-li jste vy při tom chladného srdce, můžete tedy se strachem a trněním odejíti do věčnosti. — Chudobní! kam vy půjdete po své smrti? Půjdete do věčnosti, kdežto není žádného rozdílu mezi chudobným a boháčem. — Bůh nehledí na bohactvo a hodnosti, ale jen na dobré srdce a na křesťanský život. Snášeli-li jste svau chudobu s trpělivostí a tichostí z lásky k Bohu, obohacovali-li jste se dobrými skutky a pěknými cnosti při nedostatku časného bohactví, přeukazovali-li jste se zvláště ve vaší modlitbě vděčnými naproti svým dobrodincům, kterýmiž vás Bůh nadal, dávali-li jste s dobřým srdcem z máličká vašich prostředků výživnosti těm, kteří byli ještě chudobnější od vás, můžete tedy s potěšením odejíti do věčnosti. Bývali-li jste pak netrpěliví ve své chudobě a nespokojní s Bohem; bývali-li jste chudobní nejenom na peníze ale i na cnosti; bývali-li jste nevděční naproti svým dobrodincům, promárnili-li jste snad někdy i za jeden den sesbíranau almužnu, z nížto byli by jste se mohli za dlužší čas živiti, brali-li jste napokon v zúfalstvě a z navyknutí k naničhodnému životu útočistce ku krádeži anebo k jiným nešlechetnostem, tedy ovšem můžete se strachem a trnutím odejíti do věčnosti.

Pobožní a dobří křesťané! kamže vy půjdete po své smrti? Půjdete do věčnosti, kdežto každý i ten nejmenší dobrý skutek dojde své odplaty. Zůstaňtež tedy věrní cnosti; nedejtež se zvésti k zlému vábením nepravosti; milujtež svého Boha až do skonání vašeho života, tedy ovšem můžete s potěšením odejíti do věčnosti.

Hříšnici! kamže půjdete po své smrti? Půjdete do věčnosti, kdežto žádný hřích nezůstane bez trestu: vraťtež se tedy z cesty zahynutí; napravtež svůj dosavadní hříšný život; čiňtež budaucně tolik dobrého, kolik zlého jste dosavad činili; nebo jináče musíte se strachem a s trněním odejíti do věčnosti.

Křesťané! mysliteż častěji, kam jdete a kam půjdete: myslitež, kam půjdete po své smrti, odtud se nejlépe naučíte, jako máte svůj život spořádati a jako se máte k smrti připravovati. Vy radi myslíte na svět a na časné věci, i proč žeby jste nechtěli mysliti na sebe a na věčné věci? Váš život jest krátký a váš přechod do věčnosti blízký, nemůže tedy nič užitečnějšího pro vás, jako když častěji pomyslíte na to, kam jdete a kam půjdete. Amen.

Na 5 neděli po veliké noci.

„Proste a obsáhnete.“ Ján 16, 24.

V dnešním evanjelium napomíná Ježiš svých učedlníků, aby prosili, když potřebují něčeho. On jich ujišťuje, že obsáhnau všecko, budau-li oni v jeho jmeně prositi; povědá jim, že jich Otec na nebesích rád vidí, a protož že oni mohau s jistotau úfati, že budau ve svých prosbách vyslyšeni. — Čo povědá Ježiš zde učedlníkům svým, to jest též i nám všem pověděno, m. Kř! Všickni musíme prositi, když potřebujeme něčeho. A prosíme-li ve jmenu Ježiše, to jest: prosíme-li náležitě, tedy naše prosby budau ovšem vyslyšeny; nebo Otec nebeský aj nás rád vidí a rád

nám dá, za čo ho žádáme. — A předce nacházejí se křesťané, kteříž anebo zřídka anebo ne tak jako se svědčí Boha prosejí. — Někteří z nich přimnoho důvěřují ve svých vlastních silách, nazdávajíce se, že oni nepotřebují žádné pomoci z nebes; jiní zase uznávají sice svau slabost, jsau přesvědčení, že oni od sebe samých ničeho nemohau vykonati a že ničeho nemají bez Boha; než neznají spůsobu, jímž by oni měli ve jménu Ježiše náležitě prositi. Blud tamtěch prvních jest hrdá opovážlivost; blud těchto druhých jest škodlivá nevědomost. — Chtěje vás těchto dvau bludů zprostiti, vysvětlím vam:

1) přečo máme o všecko prositi Boha;

2) jako máme prositi Boha.

První stranka pokoří vaše srdce; druhá stranka osvítí váš rozum.

Můj úmysel při tom není jiný, jako, abych vás vyučoval, by jste se tím stali šťastlivými. — Pozorujtež!

I.

Příčina, proč musíme o všecko prositi Boha jest ta, poněvadž původně všecko pochází od Boha. Pozřitež jen na vaše role, jak jsau ony krásné, jaké naděje vám ony poskytují. Kdože stvořil země tuto, do kteréž jste vy zasáli zrno? Kdo dal zemi potřebnau silu a vlahu, aby ze sebe vyháněla semeno do zrůstu? Kdo jest příčina toho, že semeno se vykluje, skvitne a dozře? kdo vydal zákon, podlé něhož semeno nejprve zhnije v zemi a tak řečeno vymře a potom opět ožije a zdvihne se? odkud jest to, že z jednoho jedinkého zrna dvadcet ano i třidcat zrn se zrodí, a že vy mnohem více sežnete a do stodole nazvážíte, nežli jste byli zasáli? nemusíte-li vyznati, že to všecko pochází od Boha a že vy ovšem máte příčinu jeho prositi o to? Mnoho sice práce, starosti a trápení vás stojí zrábání pole, a ten, který jest v tom nedbanlivý, má se málo čemu ze svých luk úfati, ale čožeby mu prospěla všecka jeho práce, kdyby země od své přirozenosti a z dobroty božské nerodila? Vysejete-li semeno na kámen, nezejde ono; nebo kamen jest již od přirozenosti nespůsobný k rodění

obylí. Avšak předce vaše role vypučuje semeno ze sebe; nebo ji Stvořitel přírody učinil spůsobnau k tomu, tedy polní plodiny, kteréž z vašich rolí dostáváte, máte připísati více dobrotě Boží, nežli vaší vlastní práci, a následovně máte dostatečnau příčinu k tomu, aby jste o to prosili Boha. — I kdože vám dává sily ku práci? kdože zdržuje vaše zdraví, bez něhož ani jen nejste v stavě pluh podvihnauti? kdože dává pršeti, když vaše role potřebují vlahy? kdo káže slunci svítiti, když jest tomu čas, aby zeměplodiny nevyschly a na vnivoč nepřišly? kdo vás osadil do tak blažného, dobrého a úrodného kraje, jaký jest náš, když mezitím jest mnoho chatrných, neúrodných krajů, kdežto při mnoho větším ustávání mnohem méně se sežíná, nežli u nás při menší práci? závisí-li všecko to od vás, čili od Boha? Pravda, od Boha? Tedy máte příčinu ho o to prositi. — Připustmež, žeby jste byli vlastními silami dobyli všeho toho, čímž vládnete, pýtám se vás, máte-li ale též i dost sily a moci, aby jste všechno to zachovati mohli? zdaliž vám všecko to zase nemůže Bůh odebrati v jednom okamžení? On může nějaké neštěstí, jako: baurku, krupobytí, mráz, suchotu, kobylky at.d. dopustiti na vaše pole, kteréž všecky vaše naděje, v několika okamženích znivočí; on může dopustiti oheň, který vaše stavení, vaše stodole na prach obrátí; on může na vás dopustiti nemoc; tak že nejste v stavě, vaše hospodářství spravovati, vtedy se jen můžete přesvědčiti, jak velmi málo vám osoží vaše práce, jestliže ji Bůh nepožehná, a uznáte vtedy, jak potřebné vám jest, aby jste Boha prosili. — Má-li člověk potřebu na něčo a chce-li to obdržeti od druhého, tedy on tohoto prosí o to. Dítě prosí svých rodičů, služebník svých hospodářů, podřízený svých představených, sused sauseda o to, čehož on potřebuje, poněvadž dobře ví, že člověk sobě nemůže ve všech věcích pomoci a že ničeho neobdrží, jestliže jen neprosí o to. Poněvadž ale Bůh nám může pomoci více, nežli všeci lidé vespolek; nebo žáden člověk nemůže nám pomoci, jestliže jen Bůh nechce, aby nám bylo pomoženo, kterýž nám přivolává: proste a obsáhnete, tedy máme dostatečnau přícinu prositi Boha o všecko, čo jest nám potřebné a prospěšné. — Naposledy, kdože nám odpauští naše hříchy? kdože nám propůjčí šťastlivau hodinu smrti? kdože nám

dá blahoslavenství věčné? kdo jiný, jako sám Bůh? Žadné kníže tohoto světa nemůže nám ani jen nejmenšího hříchu odpustiti; za žádnau cenu nemůžeme sobě zakaupiti nebe; naše dušné spasení, jakož i naše časné blahoslavenství závisí jedině od Boha. Máme tedy příčinu Boha prositi o všecko toto. — Ještě musím vám ukázati, jako máme Boha prositi.

II.

Boha musíme prositi s opravdivau důvěrau, s úplnau dúfanlivostí a bez pochybování o jeho dobrotě. Víme, že on jest všemohaucí, kterýž nám může pomoci ve všech našich potřebách; víme že on jest nejmaudřejší, kterémuž známé jsau všecky prostředky, kterýmiž on nám může pomoci; víme, že on jest nekonečně dobrý, kterýž má radost nad tím, když pomůže těm, kteří ho prosí. Již mnohokráte jsme zkausili, že on nám v rozličných potřebách i v tělesních i v duchovních pomohl a že se postaral o nás, jako Otec o své dítky. Všecko stvoření jest svědkem jeho dobroty a zvelebuje jeho milosrdenství: nemáme tedy příciny, proč by jsme pochybovali o jeho pomoci, my ho totižto můžeme o všecko prositi aj jistotně úfati, že nás vyslyší. — Musíme ale prositi vždycky s odevzdáním-se do vůle Boží; nebo nevíme, čoby bylo lépe pro nás, či to, kdyžby nás Bůh vyslyšel, a či, kdyžby nás on nevyslyšel. Mnohokráte prosíme o to, čoby bylo ovšem k našemu neštěsti, kdyžby nás Bůh vyslyšel. Naše modlitba musí tedy býti asi takáto: „Pane! já sobě přeji toto neb tamto obdržeti od tebe; a protož prosím tě, ráčiž mne vyslyšeti. Ale, o, Pane! ne má než tvá vůle ať se stane. Neučin mně tak jako já chci, než tak jako ty chceš; ty víš lépe, čo mi jest podlé těla i podlé duše prospěšné. Je-li to, o čo tě prosím, k mému prospěchu, vyslyš mne, o, Pane! Je-li pak to, o čo tě prosím na mau škodu, vyslyš mne, o, Pane! já se nechávám veskrz na tvau nejsv. vůli.“ Hle, takto musíme prositi Boha, chceme-li, aby nám byla naše modlitba užitečná. — Dále, musíme též s čistým srdcem prositi; nebo Bůh nevyslýchá hříšníků. Chceme-li něčo obsáhnauti od některého člověka, hledíme ho popředku k sobě naklo-

niti. Nerozum by to byl od nás, kdyžby jsme ho nejprv obrazili a hned zatím chtěli by jsme ho o pomoc prositi, podobně jest to nerozum od nás, když my Boha obrážíme každodenně, kteréhož předce musíme každého dne o pomoc prositi. Pakli my žádáme, aby on nám učinil to, čo my chceme, tedy my musíme činiti to, čo on chce. Chceme-li, aby on nás vyslyšel v našich potřebách, tedy my musíme též jeho přikázání plniti. Chceme-li, aby on k prosbám našim nachýlil své otcovské ucho, tedy on žádá od nás čisté srdce a dobré svědomí. — Přitom musíme míti dobrý úmysel, když Boha o něčo prosíme; neboť on jest svatý, kterýž nemůže nám pomáhati ku zlým a nešlechetným úmyslům. Není-li to veliká bláznivost, když člověk, který den i noc se hrá, při tom zlořečí, druhých klame a drahý čas mární, když pravím takový člověk Boha prosí o pomoc ve hře? Není-li to bláznivost, když smilnik, kterýž jen své tělesné žádosti uspokojiti hledí, Boha prosí, aby mu opatřil příležitost ku nasycení své chlipnosti? Není-li to bláznivost, když zloděj, chtěje krasti a zbýjeti, Boha prosí, abyi mu byl v krádeži na pomoci, žeby nebyl od nikoho v krádež spozorovám a lapen? I jakože se může člověk při tak bezbožných úmyslech úfati pomoci od Boha, kterýž pomáhá jen těm, kteří jen dobré i to z dobrého úmyslu žádají od něho? Podobně bláznivost páchají ti, kteří síce Boha prosejí o všecko, než při tom oni hřeší tak řečeno na počet milosrdenství Božího a pro sebe nechtějí ničeho více činiti a pracovati. Bůh sice slibil pomoc těm, kteří ho prosejí o ni, ale jí nepřislibil zahalčivým a lenivým lidem. Bůh nám chce pomáhati, ale i my musíme spolupracovati. — On činí ze své stranky všecko, ale i my musíme všecko z naší stranky činiti: musíme totižto pracovati a jen potom prositi, aby požehnával práce naše. Modlitba bez práce nám nič neosoží, jako též ani práce bez modlitby. — Nacházejí se sice lidé, kteří se radi modlí i radi pracují, než pochybují o tom: zdaliž jich modlitba; jest Bohu příjemná proto, že se neznají z knižky modliti, anebo, jako se oni nazdávají, že mají přimálo rozumu. Starostlivost tako jest zbytečná a bez vší příčiny; nebo Bůh nekonečně dobrý nepozoruje na rozum, ale na srdce člověka se modlícího.— Naše srdce musí býti naší knižkau modlitební, z něhož se naše

vzdychy povznášejí k nebesům. Vy, kteříž neumíte čítati, znáte předce modlitbu Páně; můžete dobrý úmysel míti; můžete své potřeby Bohu přednésti vašim vlastním spůsobem, vašimi slovy anebo myšlénkami. Toť jest dost pro vás, aby jste byli vyslyšeni.

Nebuďtež tedy malomyslní, než modlitež se každy svým spůsobem s úpřimností a s důvěrau k Pánu. Modlite se a obsáhnete; nebo on přislibil pomoci těm, kteří ho prosí; modlitež se; nebo jest vám potřebná pomoc, a bez Boha sobě nemůžete v ničem pomoci; modlitež se, nebo již vite, přečo a jako se máte modliti, modlitež se ale nejenom ústama než a to přede vším srdcem; modlitež se rádněji méně a dobře, jako mnoho a zle; myslitež, kedykolvěk se modlíte, že vás Bůh vidí a slyší, když se modlíte. Myšlénka tato učiní zavše vaši modlitbu dobrau. Amen.

Na 6 neděli po veliké noci.

„Toto jsem vám mluvil, aby jste, když přijde hodina, rozpamatali se na to, že jsem já to vám předpověděl.“ Ján. 16, 4.

My lidé narodili jsme se, aby jsme kříže a trápení snášeli. Od narození až do smrti musíme trpěti. Každý věk, každý čas přináší sebau jistá trápení. Dítě trpí za příčinau své slabosti, své nevlády; odrostlý trpí za přícinau svých žádostí; skrčený starec trpí za příčinau své křehkosti; chudobný trpí, poněvadž nemá, čehož potřebuje; bohatý trpí, poněvadž se bojí utratiti, čo má. O člověče, bár hned nosíš korunu na své hlavě, nejsi proto svobodný od trápení; bár hned máš pokoj za nekolika okamžení, nahrnějí se předce zase černé mrákavy nad hlavu tvau, kteréž se ti hrozejí povetřicí a křížěm. Člověk jsi, musíš tedy trpěti. Ježiš předpověděl, jako to vypravuje dnešní evanjelium, svým učedlníkům, že jako on trpěl, i oni musejí trpěti po jeho smrti: ven ze škol vás vyženau; ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívati, žeby tím Bohu slaužil. Ale toto jsem vám mluvil, aby jste, když přijde hodina, rozpamatali se na to, že jsem já to vám předpověděl. Tento všeo-

becný osud člověčenstva, že totižto všeci bez výminky musíme trpěti, činí mnohých lidí málomyselními. Avšak nemáme příčiny, aby jsme byli málomyslní. Zádná baurka, kteráž lodí našeho života zatřasuje, nestrhauvá se náhodau. Každý kříž každé trápení přichází z rukau samého Boha, kterýž má při tom dobrotivé a laskavé úmysly. Šťastlivý ten, kdož se vpravuje do úmyslů Božích a spravuje se dle nich. Aby jste se i vy vděčně podhodili úmyslům Božím, předložím vám:

1) Bůh má dobrý úmysel strany nás, když nás nechává trpěti;

2) Trápení jest nám užitečné, jestliže se v něm chováme dle úmyslů Božích.

Pozorujtež !

I.

Bůh má dobrý úmysel strany nás, když nás nechává trpěti. — On křížem a trápením vlívá do nás důvěru v jeho otcovskau pomoc a učí nás, jako máme svau slabost poznávati, kterauž by jsme v štěstí tak snadno nepoznali. Jak dlauho se nám dobře vede, jsme samopašní a pýšní; zpauštěme se na své vlastní sily a domníváme se, že ani od Boha ani od lidí žádné pomoci nepotřebujeme. Naše důvěra v Boha tak řečeno spí v štěstí a budí se zase v neštěstí; nebo sotva že nás navštívil Bůh křížem a trápením, již cítíme a badame ze všech stran slabost; plačeme, hořekujeme, voláme o pomoc, poněvadž sobě ani při nejmenším trápení nevíme poraditi. Z počátku hledáme pomoc u lidí; prosíme jich o radu, očekáváme od nich potěchu, polehčení a podporu v našem trápení. Ale zase vidíme, že jiní lidé jsau též tak slabí jako i my; že nejsau v stavě nám v mnohých věcech pomoci; že větší částka z nich, kteří vtedy, když se nám dobře vodilo, přeukazovali nám svau lásku, svau příchylnost a posluhu, když se nám ale zle vede, když jsme v neštěstí, bár by mohli, nechtějí nám pomáhati. Tu jen téprv vidíme, kam se máme o pomoc obrátiti: hledáme ji tedy tam, kde ji ovšem můžeme naleznauti, totižto u samého Boha. — Poněvadž ale víme, že Bůh nevyslyší modlitbu zátvrdlivého hříšnika, tedy počínáme v trápení našem pokání činiti. V čas neštěstí a zarmutku nejlépe očišťujeme své srdce od hříchů, aby jsme se litosti plným pokáním stali Bohu milými a hodnými jeho pomoci, kteráž jest nám nevyhnutně potřebná v našem trápení. Vy, kteříž jste byli jednau hříšniky, rozpoměňtež se na to, čo bylo počátkem vašeho pokání, čo vám zavdalo přiležitost k

němu. Zdaliž to nebylo neštěstí, kříž, zarmutek, jímžto povstaly ve vás přísné myšlénky na pokání? Nemuseli-li se stati mnozí nejprv dle těla nemocnými, aby počeli se o zdraví své duše starati? Nemuseli-li odemříti některým dítkám rodičé, aby ony ponechaly svau lehkomyslnost a aby se takau ztratau stali maudřejšími? Nemuselo-li přijíti na některého hospodáře nějaké neštěstí, jako: oheň, mor dobytčí, povoden a jiné živelné nepříhody, prv než počel pořádné a křesťanské hospodářství vésti? Nemusel-li utratiti své peníze hráč, svau čest smilník, své zdraví korhel, prv než počel lepším býti a navracovati se z cesty neprávosti na cestu cnosti? Největší časť lidí tedy polepšuje se křížem a trápením, a Bůh má dobrý umysel strany nás, když nás nechává trpěti. — Bůh skrze kříž a trápení nás učí trpělivými býti, při čemž ovšem můžeme býti o království nebeském ujistěni; nebo trpělivost nám otvírá cestu k tomu. Čím více musíme trpěti, tím trpělivějšími se stáváme; nebo nás učí zkaušenost, že nám to nič neosoží, když jsme netrpěliví, ano přesvědčujeme se, že se kříž náš neumenšuje skrze netrpělivost ani že se tím neulehčuje naše trápení; než jej ještě tím více rozmnožuje naše netrpělivost. Rozumný človék uváží toto dobře a zvykne pomalí trpělivě a z lásky k Bohu všecko snášeti, aby tím pokání za hříchy činil. Skrze to stává se každé trápení novau zásluhau a cesta kříže stává se cestau do nebe. Bůh tedy má dobrý umysel strany nás, když nás nechává trpěti. Přitom trápení jest nám užitečné, jestliže se chováme v něm dle úmyslů Božích.

II.

Trápení jest nám užitečné, jestliže se chováme v něm dle úmyslů Božích. Vlívá-li do nás kříž a trápení větší důvěru v pomoc a v milosrdenství Boží; zvracuje-li nás kříž a trápení z cesty hříchu na cestu pokání a obrátění-se; stáváme-li se tiššími a trpělivějšími skrze kříž a trápení: tedy chováme se dle úmyslů Božích a můžeme se úfati, že naše trápení konečně bude míti dobré následky pro nás. Uvidíme tedy, že my jsme šťastlivější v našem trápení, nežli ti, kteří jen v samých rozkošech a veselostech oplývají. Bůh podlé své nekonečné spravedlnosti urídil, že ti, kteří včil trpějí, stanau se šťastlivými po smrti; ti pak, kteří teraz jen samé radosti a rozkoše požívati chtějí, stanau se nešťastlivými. Kdo tedy musí mnohé kříže teraz snášeti, ten se nemá třásti před budaucností. Cesta, kteráž jest teraz posypána trním, zakončí se růžemi. Kdo pak uteká před křížem a trápením a žije chlipně, toho očekává smutný konec; nebo cesta, kteráž jest nyní posypána ružemi, završí se trním. Čože měli ze svého rozkošného života první lidé před všeobecnau potopau světa? Válali se

oni jako nerozumná hovada v hříších a nepravostech, jediný Noe i se svými dítky nastupoval drsnatau cestu cnosti, kteráž vždy bývá mnohým trápením posypána. Považmež jen, jaký konec vzali tamti a jaký konec zase vzal tento. Tamti rozkošní, smilní lidé se zatopili, Noe pak i se svými dítky byl řízením Božím v korábě osvobozen. — Města Sodoma a Gomora byla plna chlipnosti a smilstva, jen jediný Lot byl nevinný a pobožný. I čože se stalo s tamtémi, a čo s tímto? Tamta smilstva plná města byla ohnem z nebe zesypaným na vnivoč obrátěna, Lot pak byl i se svými domácími z nebezpečenstva vyveden od anjela. — Bratři Josefovi se usilovali svého bratra zmárniti, aby oni sami potom mohli požívati lásky svého otce a jeho statků. Oni ho vysmívali, hodili ho do jamy a naposledy ho předali. I čože se stalo s tamtěmi a čo zase s tímto? Tamti závistní a zlomyselní bratři byli předce naposledy přinuceni přijíti k Josefovi, a útočistce u něho v čas velikého hladu hledati. Josef pak po mnohém přenásledování zůstal naposledy královským náměstníkem v Egyptě a byl šťastlivý až do smrti. — Bohač, o kterémž vypravuje evanjelium, odíval se šarlátovým pláštem a žil v hojnosti a radostech; chudobný pak Lazár mořil se v chudobě a ani jen omrvinky, které padaly ze stola bohače, nemohl obdržeti. I čože se stalo s tamtím a čo zase s tímto. Bohač, jenž se zdal býti šťastlivým, zemřel a jest pochován v pekle; chudobný Lazár pak též zemřel a byl od anjelů nesen do nebe, kdežto on jest na věčné věky šťastlivý. — Hle, tak pokračuje spravedlnost božská na tomto světě, tak se proměňuje radost bezbožných v zarmutek a úzkost, úzkost pak a zarmutek pobožných obrací se na štěstí a radost. Lépe jest zde za některý čas trpěti a potom na věky šťastným býti, nežli zde za několika roků v rozkošech nažívati a potom na věky nešťastným býti. Nebojtež, netřastež se tedy, m. Kř! před křížem a trápením; nepokladejtež se za nešťastlivých, když vás Bůh navštíví nějakým křížem a trápením. Při vašich učincích hleďtež vždycky na jich výpad a následky. Po životě plném trápení následuje blahoslavenství; nebo po zarmutku následuje radost.

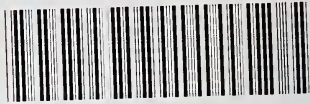
Snášejtež tedy kříže a trápení s křesťanskau trpělivostí a uvažujtež, že toto krátké sužení o nezadlauho konec vezme. Pomyslitež, že Bůh dobře myslí s námi; když kříže a trápení zesílá na nás, a že každé trápení nám jest užitečné, jestliže jej podlé úmyslů a vůle Boží snášíme. Pomyslitež, že my skrze kříž a trápení dosti činíme za mnohé naše hříchy a že skrze ně můžeme odvrátit zaslaužený trest od sebe. Pomyslitež naposledy, že cesta kříže jest ta nejbezpečnější cesta do nebe. Amen.

Obsah.

Cena obau svazků tohoto výkladu jest 1 zl 30 kr. stř.

☞ Třetí svazek z Pokladu kazatelského řečnictva se trochu opozdil za příčinau vydávání tohoto „Výkladu nedělních Evanjelií;“ avšak se on o nezadlauho dotlačí, a na svá místa rozpošle, nejdlauž okolo Tuřic, čili zeslání Ducha sv., tak že ho každý pl. tit. p. předplatitel od první kázně počnauc hned bude moci upotřebovati.

LIBRARY OF CONGRESS
0 017 286 694 3